

Za stabilizacijo!

Zadnjič, sicer pa natanko pred tednom dni, pred „delegatsko-skupščinskimi počitnicami“ — te bodo očitno letos kratkotrajne — so se v Ljutomeru na ločenih sejah sešli delegati zborov združenega dela in krajevnih skupnosti občinske skupščine. Med drugim so sprejeli odločitev o obsegu in namenu sredstev skupne porabe do konca tega leta in dali soglasje k popravku —

znižanju! — prispevnih stopenj v interesnih skupnostih družbenih dejavnosti za 1,17 odstotka, ob tem pa se odločno zavzeli, da je treba nemudoma pristopiti k uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Od drugih odločitev, ki so jih sprejeli, naj omenimo, da se bo poslej osnovna šola v Bučkovcih imenovala Franc Belšak Jurek. Zanimivo, da delegati niso obravnavali polletnega gospodarjenja v občini, kar daje slutiti, da bodo razprave o njem vroče in so si jih zato raje prihranili do jeseni. B. Ž.

NASLOV

ZDRAVSTVO

Primanjkljaj 18.228.000 dinarjev

Pomurske občinske zdravstvene skupnosti so se zopet znašle v finančnih težavah. Vse so namreč sklenile polletno poslovanje s primanjkljajem 18.228.000 dinarjev. Največjega ima OZS Murska Sobota in sicer 7.665.000 dinarjev, takoj za njo pa je OZS Gornja Radgona s 7.454.000 dinarji. OZS Ljutomer je ob polletju imel večje odhodke od prihodkov za 3.022.000 dinarjev, OZS Lendava pa 85.000 dinarjev. Ob analizi poslovanja je mogoče ugotoviti, da so bila gibanja prihodkov in odhodkov v posameznih občinah različna glede na predvidevanja.

Za soboško občino je značilno, da so nižji prihodki za dejavnost (49,6 %) in iz kmečkega zavarovanja (45,8 %). Nasprotno pa so višji odhodki od planiranih za dejavnost (50,9 %), za zdravstveno varstvo (51,6 %) in za določene namene (64,4 %). V lendavski občini, kjer je sicer izkazan minimalni primanjkljaj, pa so gibanja prihodkov in odhodkov precej višja od načrtovanih. Realizirani prihodki za

dejavnost znašajo namreč 53 odstotkov, močno pa so narasla sredstva za določene namene (91 %) in za denarna nadomestila (54 %). V ljutomerski občini so zbrali 49,8 odstotka načrtovanih prihodkov, precejšen izpad pa beležijo v kmečkem zavarovanju (42,9 %) in po konvenciji (21,5 %). Skupni odhodki so nad načrtovanimi (51,7 %), zlasti pa so zelo narasla denarna nadomestila (62,6 %). V najbolj kritičnem položaju se je ob letošnjem polletju znašel OZS Gornja Radgona, kjer je prihodkov najmanj (48 %) — zlasti pa je izpad prihodkov iz dohodka in osebnih dohodkov (47,9 %). Zanimivo pa je, da so v radgonski občini zbrali največ prihodkov iz kmečkega zavarovanja v Pomurju (51,6 %). Narasli pa so skupni odhodki (51,8 %) in denarne dajatve (65,4 %).

O zaskrbljujočem položaju občinskih zdravstvenih skupnosti v Pomurju bodo v teh dneh razpravljali koordinacijski odbori, analizirali stanje in iskali rešitve.

Feri Maučec

„Stabilizacijske“ komisije!?

Če smo že ustanovili komisije za izvajanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije na zvezni in republiški oziroma pokrajinski ravneh, čemu jih ne bi še na medobčinskih in občinskih, nemara celo v večjih (npr. sozdih) organizacijah združenega dela? Saj smo znani po tem, da brez komisij, odborov, pododborov in podobnih organov, teles in služb pri nas že skoraj ničesar več ne moremo izpeljati. Zdaj torej še „stabilizacijske“ komisije po regijah in občinah, čeravno so sprva „od zgoraj svetovale“, da jih tod praviloma ne kaže ustanovljati. Toda le praviloma, kajti to že pomeni — priznati ali ne — da jih je treba ustanoviti.

Pomislekovi, ki se ob tem porajajo, je več. Med prvimi je dejstvo, da v preteklosti s takimi in podobnimi komisijami (spomnimo se tkim. kriznih štabov po občinah ali komisij za zmanjševanje družbene režije in administracije) nismo imeli ravno srečne roke. Obstaja torej bojazen, da se bodo sicer sestajale, popisale kupe papirjev, ugotavljale in sprejemale sklepe, koristi od vsega tega pa bo kaj malo. Tudi sestav je vprašljiv, saj se bodo v njih spet našli samo navpišji oblastveni, samoupravni in politični delavci v občini oziroma regiji, medtem ko bosta združeno delo in krajevna samouprava v dobri meri, če ne kar v celoti, izisela.

Verjetno bi se našel še kakšen tehten pomislek, vendar jih več ne velja naštevati. Dodamo naj le še to, da če že gremo v ustanavljanje občinskih in medobčinskih „stabilizacijskih“ komisij (lahko bi rekli, da gre za Kraigherjeve komisije v malem), naj bodo to resnično operativne in prilagodljive skupine ljudi, tudi iz »baze«, ki bodo z roko v roki sodelovale z združenim delom in delavstvom — v duhu in črki dolgoročnega stabilizacijskega programa — odpirale nove, jasnejše perspektive.

Branko Žunec

Leto XXXV.
Št. 30

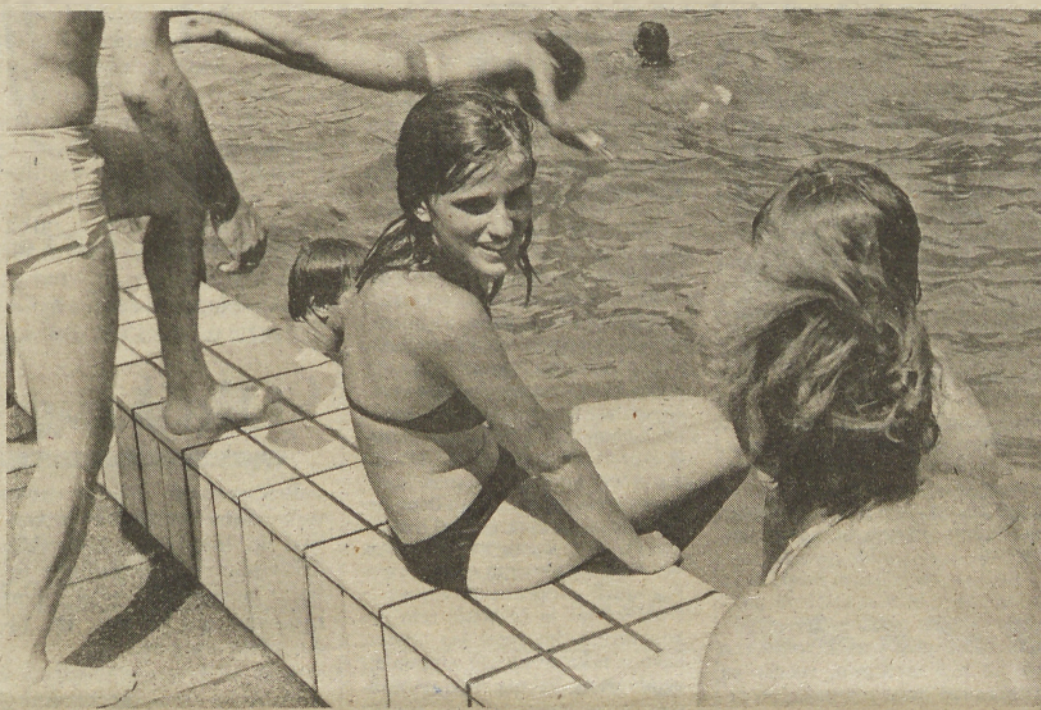
Murska Sobota
4. avgust 1983

CENA 13 DIN

VESTNIK

POMURSKA TURISTIČNA PRIZADEVANJA

LETOS VEČ GOSTOV

OH, TA VROČINA — V prejšnjem tednu, ko je bilo izredno vroče, saj so ponekod zabeležili 38 stopinj, so imeli na vseh kopališčih veliko obiskovalcev. Večina njih se je namakala, ni jih pa bilo malo, ki so se predajali sončnim žarkom. Lepo je biti zagorel.

rate, saj je v kampu moč postaviti 100 šotorov oziroma prikolic. Ne nazadnje pa v tem kraju oddajajo tudi zasebne sobe, kjer se prav tako še najde prostor.

V ljutomerskem hotelu Jeruzalem se v glavnem ustavljajo prehodni gostje in teh je letos nekoliko več. Veliko več pa je tudi obiskovalcev kopališča v Banovcih. V enem dnevu so našli celo 2500 kopalcev. Tudi v tamkajšnjem naturističnem kopališču je vse več obiskovalcev oz. kopalcev; v poprečju dnevno po 100.

V radgonskem Grozdu se

na veliko pripravljajo na pogostitev številnih obiskovalcev bližnjega kmetijsko-živilskega sejma. V hotelu se ustavljajo predvsem prehodni gostje. Objekt ima 56 ležišč.

Dobra, stara soboška Zvezda ima v prvem polletju kar za 42 odstotkov večji promet. V njenih lokalih se ne krepijo le domači gostje, ampak tudi vse več tujcev. Teh je bilo doslej za 81 odstotkov več.

Hotel Diana pa doslej še ni imel toliko nočitev, kolikor so jih načrtovali. Manj je v glavnem tujcev. Slika pa bo

ob koncu leta drugačna, saj bodo v jeseni gostili večje skupine tujih foveev.

V lendavskem hotelu Lipa prav tako računajo na večji obisk v jeseni, ko bodo spet prihajale skupine izletnikov iz Zagreba, Ljubljane, Bleda, Celja... Trenutno hotel ni povsem zaseden, prav tako pa se lahko udobno kopate v pokritem bazenu. Povsem drugače pa je v termalnem kopališču v Petišovcih, kjer se je v prejšnjem tednu v enem dnevu kopalo celo 3 tisoč kopalcev.

Š. SOBOČAN

IZREDNI ZBOR DELEGATOV POMURSKE BANKE

Na izredni seji so se sredi prejšnjega tedna zbrali delegati bora Pomurske banke. Poleg sprejema statutarne sklene zadolžitvi Ljubljanske banke v tujni so to priložnost izkoristili še za obravnavo pomoči o uresničevanju letnega načrta v prvem polletju.

Obhajala je ugotovitev, da je klub zaostrenim poslovanjem banke bilo v tem obdobju več ali manj zadovoljivo. Čeprav se je združeno delo srečevalo z nekaterimi težavami, vendar je bilo prisotno kronično pomanjkanje zaradi vse večje obremenitve dohodka in povečanih obresti pa se je tudi likvidnost združenega dela po ukrepi, ki temeljijo na bančni politiki, čisto dajejo napredno obliko ob željenih.

OMEJEVANJE PLASMAJEV

zato bi kazalo spremeniti odnose v delitvi dohodka, da bi temeljne organizacije razpolagale z večjim deležem sredstev.

Restriktivna monetarno-kreditna politika zmanjšuje možnost banke za zagotavljanje dopolnilnih sredstev, iz leta v leto pa se zaostrejuje tudi politika omejevanja plasmajev. Tako je prejšnje likvidnostne težave sedaj zamenjal problem prepovedi plasiranja naložb. Če so pri sprejemanju letnega načrta predvideli možnost povečanja naložb za 17 odstotkov, se po sprejemu novih ukrepov ta odstotek znižuje

in se bodo omejevanje plasirali do konca leta lahko povečali le za 8 odstotkov. Kljub temu pa so v prvem polletju uspeli realizirati nekatere investicijske naložbe. Ugotavljajo pa, da tudi v Pomurju investicijska dejavnost upada v skladu z gospodarsko politiko, nadaljuje pa se tudi omejevanje negospodarskih investicij.

Kot smo že zapisali, se Pomurska banka v tem obdobju ni srečevala s problemom likvidnosti, kar je predvsem posledica znižanja investicij, prenosa nekaterih sredstev za investicije v kmetijstvo, pa tudi poveča-

nja dinarskih in deviznih sredstev občanov. Tako je Gospodarska banka Ljubljana prenesla v Pomursko banko 300 milijonov dinarjev za naročeno kmetijsko proizvodnjo, sredstva prebivalstva pa so se v letošnjem letu povečala za 1.244 milijonov dinarjev ali za 26 odstotkov.

Pričakujejo pa še ostrejša ukrepe kreditno-monetarne politike v drugem polletju, zato bo potrebno zlasti pri odobranju kreditov izvajati še večjo selekcijo. Banka pričakuje pri tem seveda pomoč združenega dela, ki naj bi redno odplačevalo svoje obveznosti in iskalo druge možnosti za pridobitev dopolnilnih sredstev, tako da ne bi vsak primanjkljaj reševalo z bančnim kreditom.

L. Kovač

V Pomurju se le počasi približujemo planiranemu odkupu 23 tisoč ton krušnih žit. Mnogi pridelovalci pšenice še vedno zadržujejo doma, zato bo potrebno vse sile usmeriti v odkup. Morda pa bo višja cena pšenice nekoliko spodbudila oddajo pridelka. Cena naj bi bila za 1,5 dinarja višja, kot so se dogovorili ob žetvi, vsi, ki so pšenico že oddali, pa bodo dobili razliko poračunano. Poračuna ne bodo delali le pri tistih pridelovalcih, ki so pšenico zamenjali za koruzo, saj je ta zamenjava že doslej izredno ugodna. Foto: M. Skledar

Nekateri z vinom — drugi z vodo

globus

»Vojno bomo nadaljevali, dokler Iran ne bo izbral svojih oravic«, je pred dnevi izjavil iranski premier Musavi. Irak grozi, da bo uničil iranski naftni terminal na otoku Karg, Iran preti z zaporo Hormuške ožine, kar pa pomeni izziv tudi za ZDA. Skoraj tri leta trajajoča vojna med Iranom in Irakom se slej ko prej zapleta. Na sliki: podoba nekega iraškega mesta po spopadu.

Jugoslavija je osma na svetu po proizvodnji, deseta po izvozu, glede pitja vina pa smo nekje na koncu. Jugoslavanski vinogradniki imajo v kletih domala polovico lanskega pridelka — več kot 35 tisoč vagonov! Obeta se najmanj tako dobra trgatega kot lani, zato je med vinogradniki pravi preplah. Predsedstvo združenja kmetovalcev Srbije je vinarjem priporočilo, naj povečajo prodajo vin — na domačem trgu. Toda kako, ko pa Jugoslovani popije povprečno letno le 28 litrov vina (Francoz 99, Argentinec 85, Portugalec

78 litrov). Samo Slovenci so povprečje nekoliko »popravljamo«, saj spijs vsak — povprečno seveda — po 70 litrov vina na leto.

Tudi izvozu vina se ne piše najboljše. Na zahodnoevropskem tržišču nam močno konkurirata Španija in Portugalska. Obnese se le prodaja kakovostnega »samoprispevka« za zgraditev novega vodovoda. Nikšička skupnost za cene je pri tem vsem dokazala, da ima smisel tudi za humor. Ko je prišla voda iz novega vodovoda so jo proglasili kot »nov izdelek«, kajti le tako so jo smeli podražiti.

Tudi vinarjem so predlagali, naj bi vino podražili. Toda tukaj bi bila zgodba nekoliko drugačna kot pri nikšičkih vodovodarjih: vino je končno blago, ki se mu nekoliko lažje odrečeš kot vodi.

NEW YORK — Koordinacijski biro neuvrčenih držav je izrekel vso podporo vladi in ljudstvu Nikaragve in pozval k prenehanju vseh groženj, napadov in sovražnih dejanj zoper to srednjoameriško državo.

NEW YORK — ZDA danes vzdržujejo 359 vojaških oporišč po svetu in v tistem letu bodo dodale še 10 milijard dolarjev na leto. Po poročilu obrambnega ministrstva je zgolj vzdrževanje vojaških oporišč in čet v Evropi stalo ameriško državo na blagajno 105 milijard dolarjev.

NEW DELHI — Med predlaganci za Nobelovo nagrado za mir bo prihodnje leto najbrž tudi indijska predsednica Indira Gandhi.

BRASILIA — Svetovne zaloge kave so večje kot doslej za šestmesečni porabo in največje po letu 1960.

MÜNCHEN — Pred dnevi so v severnih predelih Bavarske zabeležili najvišjo julijsko temperaturo v zadnjih 200 letih: 39,5 stopinj Celzija.

SYDNEY — V jugovzhodni Avstraliji je ta čas črna in v velikih mestih se je pojavila epidemija gripe. Bilo je že tudi nekaj smrtnih slučajev.

Diplomatom gre dobro

Zvezni sekretariat za zunanje zadeve je pred dvema letoma predložil program varčevanja v naših diplomatskih in konzularnih predstavništvih. Ta program predvideva smotrnejše poslovanje, zato so med drugim ukinili nekatera delovna mesta, pa tudi veleposlaništva in konzularna predstavništva, piše N. B. v Borbi.

Pred kratkim je proračunska inšpekcija pregledala poslova-

zamenjati pohoštvo v rezidencah vodilnih kadrov v diplomatsko-konzularnih predstavništvih. To nekaterim omogoča, da naročijo novo pohištvo, ko pridejo na novo delovno mesto. Gre seveda za najdražje vrste pohištva. Tudi to plačujemo iz zveznega proračuna.

Inšpekcija je poleg tega ugotovila, da naši diplomati v tujini, medtem ko čakajo na stanovanje, živijo v hotelih, in sicer pogosto dolge mesece, kar terja ogromne vsote denarja.

Inšpektorji so tudi ugotovili, da imajo tuji delavci v naših predstavništvih visoke plače in še višje odpravnine.

Zvezni sekretariat za zunanje zadeve za zdaj tudi nima normativnih aktov, ki bi urejali uporabo sredstev za reprezentanco, kar omogoča, da jih uporabljajo namenoma.

Prav je, da je zvezni sekretariat za zunanje zadeve že pred dvema letoma med prvimi uvedel številne varčevalne ukrepe, ni pa prav, da je na nekatere reči pozabil. Po inšpekcijskem pregledu bodo v SZSZ verjetno sprejeli vse nujne normativne ukrepe, ki bodo omogočili uresničitev načelnih ukrepov o varčevanju in varčevalnih programov.

ZA DANES — NE ZA JUTRI

Že mnoga polejja ne pomnimo tako burnega političnega življenja kot letos. Tako imenovana Kraigherjeva komisija je po dveh letih zaključila delo, družbenopolitične organizacije in skupščine pa so ta odločilni dokument sprejeli v dveh tednih z opozorilom, da smo pred bitjo ali ne bitjo. V bistvu gre za usodni trenutek vsakega občana posebej, ali se bo pripravljen spremeniti in tako prispevati k politični in gospodarski stabilizaciji, ali pa se bomo zatekli v gesto — jaz nisem kriv za sedanjí položaj. Da se bo potrebno upreti takšnemu geslu, lahko sklepamo iz poziva s seje centralnega komiteja ZKJ, kako naj se člani ZK odločno postavijo v bran proti oportunistični in kompromisarski.

Ko so v Socialistični zvezi, Zvezi komunistov in v skupščinah pozivali, kako se moramo spremeniti, smo dobili precej napotkov, kako naj to tudi izvedemo, vendar pa ostaja pred nami ena najtežjih zadev — spremeniti sedanjí obraz osebni koristi v moralo skupnih interesov. To sploh ni enostavno, kajti vsaka revolucionarna morala — eden za vse, vsi za enega, nastaja z dolgotrajnim političnim delom in ob objektivnih pogojih obstati ali propasti.

Predvsem potrebujemo prepoved morale. Spremeniti moramo odnos do dela, do gospodarjenja na sploh, do družbene lastnine in do odgovornosti. Pozivi na dobro voljo so mnogo premalo, kajti tako dolgo, dokler ne bomo začeli imenovati ljudi, ki poslušajo nevestno z družbeno lastnino in dokler ne bo-

mo s prstom pokazali lenuhov, ne pričakujemo sprememb v moralno-političnih odnosih. Ustvariti je potrebno pogoje, da bo obveljala morala vse za skupnost.

Rešitev je v opovedovanju, toda pri tem ne mislim na tiste drobne odvedbe, kot so manjši osebni dohodki, manj bencina in manj družinskega proračuna, ne pri tem mislim na odvedbe, ki nam bodo v dolgoročnem programu zagotovili uspeh. Kot primer: bazične kemične industrije nismo gradili, ker so imeli predelovalci tako pralnih praškov, kot zobne paste, več dobička z uvozom surovin. Niso se hoteli odpovedati ugodnostim. Pred nedavnim so javnost razburili nogometarji, da bi kazalo konkurirati za svetovno nogometno prvenstvo v Jugoslaviji. Zopet nekdo zagovarja svoje koristi in če bomo resnično konkurirali, bo zopet lep primer, kako se nekateri nečesto odpovedati ugodnostim. Takih primerov neodpovedovanja je nešteto, recimo preveč rafinerij, preveč klavnic, preveč tovarnih čevljev, preveč jeklarn in tako dalje.

Smo še pred eno pomembno odločitvijo, ali bomo vse skupaj spremenili s silo zakonov, ali pa s samoupravnimi poti, to je s sporazumevanjem in dogovarjanjem in to tako, da bodo na mizi čisti računi. Zato je potrebna predvsem temeljita reforma zavesti, s katero bi se uprli neracionalnosti, razsipništvu, lagodnostim, privilegijem in predvsem življenjski filozofiji — živimo za danes in ne za jutri.

Mirko ČEPIČ

Olajšave za zdomce

Pričakovati je nove spremembe carinskih predpisov, ki bodo jugoslovanskim državljanom, zaposlenim v tujini, omogočile večji uvoz različnih predmetov in industrijske opreme.

Pobudo za spremembo carinskih predpisov je sprožil koordinacijski odbor ZK SZDLJ za vprašanje jugoslovanskih državljanov, ki so začasnó zaposleni v tujini. Odbor je že večkrat sklenil, da sedanji carinski predpisi o uvozu blaga niso dovolj spodbudni in celo zavirajo izvajanje sprejete politike do povratnikov. Spremembo carinskih predpisov narekujejo tudi trenutne razmere v državah, kjer so zaposleni naši zdomci, saj jih čedalje več ostaja brez dela.

Precej naj bi se spremeni predpisi o uvozu industrijske opreme. Po mnenju koordinacijskega odbora naj bi našim delavcem v tujini zagotovili pravico do uvoza industrijske opreme še pred dokončanjem vrnitve in s tem omogočili zaposlitev njihovih družinskih članov. S spremembo carinskih predpisov naj bi tudi za povratnike, da bi pravico do uvoza opreme lahko prenesli na delovne organizacije v vseh dejavnostih. Predlagajo tudi spremembe vrednosti opreme, ki jo povratniki namenjajo uvozu za delo v zvezi z dejavnostmi. Povratnik, ki eno leto dela v tujini, bi na primer uvozil opremo v vrednosti do 100.000 dinarjev, pri tem pa bi plačal deset odstotkov carin. Delavci, ki so bili tri leta zaposleni v tujini, naj bi uvozili opremo v vrednosti 600.000 dinarjev, brez carine uvozili opremo v vrednosti 600.000 dinarjev, 10-odstotno carino še do 50.000, z vsoto carin pa še do 200.000 dinarjev. Pravica do uvoza opreme v carino in brez carine naj bi se na to linearno večala glede na letilo let, ki jih je naš delavec preživel v tujini.

Našim državljanom, zaposlenim v tujini, naj bi omogočili, da bi pri vsakem obisku v domovini brez carine uvozili predmete v vrednosti 2.000 dinarjev namesto sedanjih 200 dinarjev. Poleg tega naj bi jim omogočili, da bi s carino lahko uvozili predmete v vrednosti 8.000 dinarjev namesto dosedanjih 500 dinarjev. Enkrat na leto pa naj bi jim dovolili uvoz predmetov, vrednih največ 15.000 dinarjev, brez carine. Predlagajo tudi, da bi zdomcem omogočili uvoz plačilnih carin omogočil uvoz vrednosti do 30.000 dinarjev, kar je za 5.000 dinarjev več kot zdaj.

Predlog koordinacijskega odbora za spremembo carinskih predpisov, ZK SZDLJ, zvezne skupščini SFRJ, ZRS, zveznemu sekretariatu za zunanjo trgovino in zveznemu ministrstvu za delo, zdravstvo in lokalno politiko. O predlogu bodo verjetno razpravljali v začetku jeseni.

V žarišču dogodkov

DRAGE JEDRSKE ELEKTRARNE

Precej časa je v svetu vladalo prepričanje, da je jedrska energija ena stroškovno sprejemljivih ter ekološko najbolj primernih virov energije, potem ko so večini prebivalcev v okolici takšnih elektrarn pregnali strah pred jedrskim žarjenjem. Ta strah je sicer ob občasnih okvarah ponovno zaživel, vendar pa se ni spremenil v splošen odpor, čeprav so v posameznih državah prebivalci z demonstracijami skušali preprečiti gradnjo novih jedrskih elektrarn.

Danes deluje v svetu nad 280 jedrskih elektrarn, ki proizvajajo že 8,5 odstotka vse električne energije. Večje število pa jih še gradijo in sicer v 26 državah. V posameznih državah deluje danes naslednje število jedrskih elektrarn: Sovjetska zveza 35, ZDA 75, Velika Britanija 32, Japonska 24, Francija 30, ZR Nemčija 14, Kanada 11, Švedska 9, NDR 5, Finska 4, Španija 4, Švica 4, Italija 4, Indija 4, Belgija 3, itd.

Do leta 1990 naj bi obratovalo v svetu skupno približno 550 jedrskih elektrarn ali skoraj enkrat več kot leta 1982.

Vsekakor je razumljivo, da gradijo jedrske elektrarne tam, kjer drugih virov energije ni na voljo in je pač atomska centrala edini izhod.

Manj razumljivo pa je, če gradijo jedrske elektrarne na samih nahajališčih premoga ali nafte ali pa ob deročih, velikih rekah.

Tako se tudi v Jugoslaviji odločamo za drugo jedrsko

elektrarno, ob dejstvu, da je samo v Sloveniji še vedno dobra tretjina rečnega potenciala neizkoriščenega in da obstajajo načrti za gradnjo vrste elektrarn, hkrati pa je nešteto možnosti za postavitev žepnih central, ki bi svojo bližnjo okolico oskrbovale s potrebno energijo.

Zanimiva pa so dognanja, do katerih so se dokopali nekateri znanstveniki, čeprav je bilo že brez skrbnih analiz moč sklepati, da jedrska energija ni tako poceni kot so si zamišljali.

Osnovna investicija za jedrsko elektrarno s močjo 1.300 megavatov (Krško ima 600) velja danes že skoraj 2,5 do 3 milijarde dolarjev, kar je četrtnina vsega jugoslovanskega izvoza, vendar pa ta strošek še daleč ni edini. Strokovnjaki (ne ravno politični nasprotniki atomske energije) so namreč izračunali še precej dodatnih stroškov, ki zajemajo zaščito okolja, odvoz in spravilo jedrskih odpadkov, redno šest-

tedensko inšpekcijo vsako leto, generalni remont vsakih pet do šest let ter končno porušenje elektrarne po 15 do 20 letih, ko je treba vsako jedrsko centralo demontirati. Seveda so tudi stroški teh popravil izredni, saj so na primer v jedrski centrali Brunst-butel v ZR Nemčiji znašali 500 milijonov mark, poleg tega pa je morala ta centrala ustaviti proizvodnjo elektrike za polnih 14 mesecev. Sicer imamo podobne izkušnje tudi z našo JE Krško, kjer so se vrstila popravila tudi še po poizkusnem zagonu. Tudi zavarovalne vsote za jedrske elektrarne so vsako leto višje, da ne omenjamo vračanja dragih deviznih kreditov. Jedrska elektrika še daleč ni najcenejša, pa čeprav se je v zadnjem času močno povečala cena nafte in premoga pa tudi plina.

Gradnjo elektrarn, med njimi seveda tudi jedrskih, narekujejo socialnopolitični in povsem gospodarski pritiski, po drugi strani pa je proizvodnja elektrike prešla ponekod v takšno kritično fazo (hiperprodukcija), da prodajo zadnje čase (oziroma že nekaj let nazaj) povezujejo s širokimi tržnimi akcijami, ki naj bi omogočile večjo porabo in s tem tudi večji priliv dobička.

Po eni strani graditelji oziroma lastniki električnih (jedrskih) elektrarn težijo za dodatnimi viri

zaslužka, ki ga omejuje čedalje večje varčevanje z energijo kakor tudi tehnološki napredek (mikroprocesorji), po drugi strani pa porabniki odklanjajo dodatno, že umetno ustvarjeno porabo.

Samo v zadnjih desetih letih so gospodinjstva zaradi racionalnejših strojev porabila 25—27 % elektrike manj. V ZR Nemčiji naj bi danes od 79.000 megavatov instalirane zmogljivosti vseh elektrarn potrebovali le 53.000 megavatov, kar je bil dejansko doslej tudi maksimalni odjem energije. Graditelji elektrarn, ki črpajo sredstva večji del iz javnih skladov, to zavračajo s trditvijo, da je odveč le 5.000 megavatov, ki pa bi jih nastajajoča konjunktura kaj hitro porabila. V načrtu pa imajo kar 30.000 megavatov novih zmogljivosti, pretežno jedrskih. Podoben razvoj doživljajo tudi v ZDA, kjer danes proizvedejo 2.356 milijard kWh na leto ali 10.000 kWh ali 6.000 kWh na prebivalca. Če vzamemo za primer še Jugoslavijo, potem lahko ugotovimo, da od proizvedenih 60 milijard kWh na leto odpade na prebivalca 2.700 kWh, kar je približno polovica manj kot v ZR Nemčiji. V sosednji Avstriji, ki je znana po intenzivni elektrifikaciji s skupno proizvodnjo 45 milijard kWh pa odpade na pre-

bivalca 6.000 kWh, kar je enako ZR Nemčiji.

Na vzvodu je največji proizvajalec električne energije Sovjetska zveza s skupno 1.295 milijardami kWh ali 4.850 na prebivalca.

Tako se poraba giblje od maksimalnih 10.000 kWh v ZDA do 316 kWh na prebivalca na Kitajskem (skupaj 301 milijarda kWh), pa do 180 kWh v Indiji, katere skupna električna proizvodnja elektrike je 112 milijard kWh.

Nad osem odstotkov jedrske energije v svetu je sicer že precejšen delež, pa se ga ne bo dalo neomejeno povečevati, kajti ob dodatnih stroških se pojavlja tudi odstranjevanje jedrskih odpadkov, ki jih sedaj odlagajo v opuščene rudnike ali pa na dno oceanov, proti čemer pa posamezne države že odločno protestirajo.

Vsekakor bodo novi tehnološki postopki število odpadkov sicer zmanjšali, kljub temu pa bo proizvodnja jedrske energije dosegla kritično mejo, ki jo bo povzročila tudi omejena možnost nabave urana, katerega zaloge cenijo za približno 25 do 35 let, kar pomeni, da bi lahko »preživljali« z njim dve generaciji jedrskih central.

KAJ BO S KOLIŠČEM BOBRI?

Od kod ideja o kolišču na rokavu Mure pri Dolnji Bistrici? Jože Kolarič, ustanovitelj tega gostišča, pravi, da se mu je zamislil o lokalu na kolih porodila v Benetkah. Kmalu po vrnitvi domov je navdušili delavce kmetijske zadruge Črenšovci in Bistricanci, ki so se lotili za tamkajšnje kraje nenavadne gradnje: v rokav Mure so zabili debele kole in na njih uredili gostinski lokal. Še več: h kolišču so postavili tudi murski mlin. V sedemdesetih letih je bilo kolišče zelo privlačna turistična točka, zato je sem prihajalo mnogo obiskovalcev, ne le domačinov, ampak so se ustavljale kar cele skupine izletnikov. Marsi-

kdo je tako videl „Benetke“, ne da bi mu bilo treba iti čez mejo. Seveda je tedaj kolišče, s katerim je pozneje upravljalo gostinsko podjetje iz Lendave, ustvarjalo dober promet in je bilo še kako rentabilno. Danes je kolišče Bobri pravo razdejaje: polomljena okna, razbite mize, omare, točilna miza, uničene hladilne naprave... Ker tudi zdaj obiskovalcev ne manjka, se seveda vsi zgražajo nad takim odnosom do družbenega premoženja. Lendavskemu tozdu Gostinstvo se menda ne izplača urediti kolišča, zato ga je pred kratkim ponudilo na dražbi za 1 milijon 400 tisoč dinarjev, vendar pa kupcev ni bilo. Torej so tudi za-

sebniki, za katere so pravzaprav najbolj mislili, da bodo razvezali mošnje, spoznali, da bi usposobitev gostišča na kolih stala preveč denarja, zato se nobeden ni navdušil za kupčijo. V teh dneh bodo o usodi Bobrov znova odločali na seji delavskega sveta lendavskega gostinskega podjetja in — kot kaže — najbrž knjižno vrednost lokala (beri: podrtije) krepko znižali, kajti — tako pravijo poznavalci razmer — šele tedaj se bo morda kdo ogrel za kupčijo. Objekta namreč ni moč pustiti takega, kot je, v nedogled.

Ali še naprej kolišče nad vodo ali pa gostišče na „suhem“? V teh časih, ko so suhe tako družbene kot zasebne blaginje, si po vsej verjetnosti prevzemnik bistriške podrtije ne bo mogel privoščiti obnove kolišča, torej objekta nad vodo (treba bi bilo zabiti čez 100 kolov), ampak ga bo preselil na kopno, torej nekam v bližino rokava Mure. Tam so namreč tudi sanitarni prostori, ki pa so seveda tudi v slabem stanju. Ta bo rešitev za Bobre v teh težkih časih! Hudo narobe pa bi bilo, če bi na to turistično točko povsem pozabili. Tako ravnanje bi bil hud udarec za razvoj turizma v lendavski občini, ne bi pa bilo tudi pošteno do zanesenjakov iz sedemdesetih let, ko so Bobre gradili tudi z udarniškim delom.

Zakaj so Bobri propadli? Jože Kolarič pravi, da predvsem zaradi subjektivnih vzrokov, torej upravljalci kolišča niso dovolj storili za njegovo ohranitev. Ni naš namen ugotavljati „grehov“, povedati pa želimo, da je območje okrog Bobrov točka, kjer najde človek mir, ki mu je v tej dirki za gmotnimi dobrinami še kako potreben. Pobudniki Bobrov so zato načrtovali, da bi tam sčasoma postavili več počitniških hišic, uredili bi kopališče, pozimi bi prirejali tekmovalna v hokeju na ledu... Vse to niso iluzije, ampak ideje, ki jih je moč uresničiti, vendar je potrebna dobra volja. Bo zamislil uresničit nov lastnik kolišča, tokrat po vsej verjetnosti gostišča na kopnem?

S. SOBOČAN

Komisija za delovna razmerja pri TOZD osnovna šola Odranci

razpisuje

dela in naloge PU matematike in fizike za nedoločen čas

Pogoj: PU matematike in fizike.

Začetek dela: 1. septembra 1983.
Rok prijave: 8 dni.

Vsa Jugoslavija jo pozna

V obrtno zadrugo 14. oktober Gornja Radgona je včlanjenih kar 160 obrtnikov. Zanimivo je, da prevladujejo občani z zunajpomurskega območja. Zadruga ima kooperante v vseh jugoslovanskih republikah, razen v Makedoniji. Seveda pa zadruga sodeluje tudi z organizacijami združenega dela. V delovni skupnosti zadruga je zaposlenih 17 delavcev.

Člani opravljajo največ del na področju gradbeništva (gradnje in zaključna instalacijska dela).

Zadruga pa se vsebolj uveljavlja pri melioracijah, pri čemer njeni člani oziroma delavci „skupnih služb“ opravijo vsa potrebna dela (dokumentacija, meritve, izkopi jarkov in polaganje cevi). Tudi pri gradnji plinovodov se poskušajo izkazati. Čeprav je v zadnjem obdobju manj glasov o gradnji solarnih sistemov, pa to ne pomeni, da so se temu v radgonski obrtni zadrugi odpovedali. Nikakor ne! K projektu so pritegnili Panonijo iz

Murske Sobote in druge sodelavce. V programu je tudi nadaljnji razvoj mikroprocesorske tehnike in električnih regulacij.

Glede na to, da gradbencem ne cveto rožice, nas je zanimalo, ali se tudi v zadrugi ubadajo s težavami, kako zaposliti obrtnike gradbene stroke. Direktor Peter Fridau nam je povedal, da so se morali prilagoditi nastalemu stanju in zdaj opravljajo tudi veliko vzdrževalnih del na zgradbah, s čimer se prej niso toliko ukvarjali. Večjih težav ni. Tudi obrtniki kovinskopredelovalne dejavnosti se nekako znajdejo. Torej uspejo kupiti ustrezne profile železa, cevi, pločevine in drugega materiala. Pri tem jim pomaga tudi zadruga s predplačili oziroma krediti za obratna sredstva. V ta namen je moč dobiti denar tudi pri banki.

Huje pa je s sredstvi za investicije.

Teh zadruga nima, a tudi banke niso radodarne.

Obrtna zadruga 14. oktober Gornja Radgona namenja 40 odstotkov akumulacije v sklade za obratna sredstva. To ni navadna zadruga, ki bi od obrtnikov-članov samo pobirala določen odstotek od vsote na izstavljenem računu, ampak organizira delo, ga vodi, pripravlja kalkulacije itd. Kmalu naj bi pri zadrugi oblikovali tudi službo za vodenje knjig obrtnikom. Pohvale vredna je tudi pomoč, ki jo zadruga daje občanom, ki nameravajo odpreti katero od obratovalnic. Največkrat so priskočili na pomoč našim delavcem, začasno zaposlenim na tujem. Torej so svetlovali, katere obrtne dejavnosti bi se kazalo lotiti. Nekaterih obrtnikov je na radgonskem območju že preveč, po drugi strani pa so možnosti v vrsti tako imenovanih deficitarnih dejavnosti. Sicer pa je zadruga pomagala nekaterim že dalj časa delujočim obrtnikom pri prestrukturiranju obrtne dejavnosti. Zlasti prevoznikov je več, kot je dela zanje.

Zadruga ustvari 80 odstotkov prometa na območjih, ki niso v mejah pomurskih občin. Člani se posredno vključujejo v naša izvozna prizadevanja, razmišljajo pa tudi o tem, da bi direktno izvažali, čeprav so ob teh prizadevanjih nekateri problemi: pomisleki nekaterih obrtnikov, češ zakaj izvoz, ko pa nam doma gre sorazmerno dobro. Tudi maloserijska proizvodnja nekoliko zavira direktno vključitev v izvoz.

Š. SOBOČAN

TURNIŠČE: cene pujskov

Kmalu po 6.00 uri, ko so odprli sejmišče, nekateri reji pa že prej, so pripeljali okrog 160 pujskov. Skoraj polovico pa so jih morali odpeljati spet domov, saj povpraševanje ni bilo veliko. Cene pa so se gibale od 7.000,00 do 8.000,00 za par pujskov.

V Kogu se upravičeno jezijo. Nekdanje javno odlagališče odpadkov so že zdavnaj zasuli, zdaj pa so si mnogi omislili odlagališče na drugi strani ceste.

In kaj zdaj? se sprašujejo v Krogu. Ne preostane jim nič drugega kot to, da krajevna skupnost za potrebe vasi, samo za Krog, zagotovi prostor za redno odlagališče. Med onesnaževalci okolja je bilo doslej precej brezskrbnih Sobočanov.

Foto: J. Stolnik

Izreden popust za kopanje v Moravcih!

DOPUST IZKORISTITE ZA KOPANJE V MORAVSKIH TOPLICAH — ZA TEDENSKO KOPANJE DOBITE 15 % POPUSTA, ZA ŠTIRINAJSTEDNEVNO 20 % IN ZA MESEČNO VSTOPNICO 30 % POPUSTA — NA RAZPOLAGO TENIS IGRISČA — MOŽNOST IGRANJA TENISA TUDI POD REFLEKTORJI — UGODNA CENA ZA IGRANJE TENISA IN KOPANJE — VEDNO NA VOLJO SPECIALITE NA ŽARU — GLASBA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA IN SREDE!

OB NEDELJAH VOZI KOPALNI AVTOBUS iz Murske Sobote v Moravce ob 8.45 in ob 14. uri, iz Moravc pa se vrača ob 13. in 19. uri.

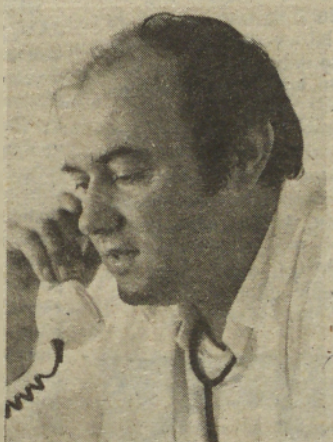
BOLJŠI POGOJI ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO DELAVCEV RADENSKE

Okrog 1. septembra se bo obratna ambulanta Radenske iz Radence preselila v nove prostore. Čeprav je bilo strokovno delo dobro vpeljano, so se dosedaj zmeraj ubadali z neprimernimi prostori. Obratna ambulanta je bila najprej v prostori terapije, se zatem večkrat selila v manjše obnovljene prostore in se končno po prepovedi sanitarnega inšpektorja preselila v prostore zdravilišča. Zato je bila nujna izgradnja novih prostorov, kjer bi bila tudi sodobna zobna ambulanta. Obratna ambulanta bo dobila ordinacijo za preventivno, prostor za fiziologijo in antropometrijo, prostor za avdiometriiranje, večnamenski prostor za skupinsko delo s hipertoničnimi, previjalnico in ordinacijo za splošno medicinsko varstvo. Sedaj čakajo le še na dodatno opremo.

Dr. France Bohar, specialist medicine dela, ki se ukvarja tudi s športno medicino, je povedal: »S preselitvijo v nove prostore z ustrezno opremo bomo sposobni nuditi aktivno zdravstveno varstvo zaposlenim delavcem v Radencih. Lahko bomo opravljali vse predhodne preglede (pred na-

stopom dela, pred nastopom dela po šestmesečni prekinitvi, po spremembi delovnega mesta, pred odhodom na strokovno usposabljanje in prekvalifikacijo, pred vrnitvijo na delo po težji bolezni ali poškodbi, pred nastopom pripravništva učne dobe ali obvezne prakse) in vse druge preventivne preglede, ki so predpisani z zakoni. Razen tega z dispanzerskimi metodami dela zdravimo kronične bolezni. Obratna ambulanta se vključuje tudi v zdravstveno oceno delovnih mest ter glede na to daje mnenje o primernosti delavca za delovno mesto, o časni bolniški in o trajni delovni nezmožnosti. Po vseh teh nove prostore bodo razširili svojo dejavnost, tako da bodo lahko spremenili ime v ambulanta (ali dispanzer) medicine dela, prometa in športa. Še prej morajo doseči soglasje z zdravstvenim domom v Gornji Radgoni, ki sicer takšne službe do sedaj ni razvil. Dr. Bohar je mnenja, da bi bilo soglasje v obojestranskem interesu, kajti ne bi rabili dvojne opreme in tudi vsi drugi delavci v radgonski občini bi lahko tako imeli zdravstveno varstvo medicine dela.

»Preko zavoda za zdravstveno varstvo iz Maribora smo izvedeli za najpogostejša poklicna obolenja prejšnjega leta in kakih novih zadnjih čas nismo zasledili. Na številnih delovnih mestih lahko pričakujemo, da bomo zaradi za-

Dr. Bohar, specialist medicine dela in športa pri Radenski Radenci

ostalosti tehnologije takšne škodljivosti težje odpravljali.

Imamo pa več bolezenskih stanj, ki so v nekaterih poklicih pogostejša in jih preventivno skušamo odpravljati. Tako

šo na primer za TOZD Naravno zdravilišče značilna obolenja ožilja (krčna žila), stopal, prekomerna telesna teža ter obolenja genitalij. Medtem ko v TOZD Mineralna voda izstopajo bolezni sluha, oči in ožilja in imajo delavci prekomerno telesno težo, ter zvišan krvni pritisk. Preventivni ukrepi so usmerjeni k izboljšanju delovnih razmer, primerni prehrani in primerni obutvi. Realno je, da s preventivnimi akcijami bolezni preprečujemo in sčasoma pričakujemo ustalete višine bolniškega odstotka. Manj pomembni so, odstotki izostankov, važnejša pa struktura in dolžina posameznega staleža.

Za letne mesece je značilno, da je več izgubljenih delovnih dni predvsem zaradi poškodb zunaj dela in na poti na delo.

Tudi sindikalna karta, ki nudi našim delavcem koriščenje vseh ugodnosti v sklopu Radenske, je neke vrste preventivni ukrep, vendar delavci tega ne znajo izkoristiti, nam je še povedal dr. Bohar.

Bernarda Peček

Kako iz stare kože?

Maurinska razprava o novem zadolževanju v tujini, ki je trajala v tujini, nam je odkrila marsikaj, kar o tem drugod po svetu ne pride v javnost, ker so pač takšna pravila igre, da o pregovornih bančnikih ne more biti objavljeno prav vse, torej tudi pri nas. Tudi nas manj skrbi tiste stvari, ki jih ohranjajo v tajnosti drugi zaradi sebe, temveč tisto, kar je ostalo pri nas skrivnost, a ta skrivnost je presenetljivo — kdo so pravzaprav dolžniki, zaradi katerih se moramo znova zadolževati in katerih dolgov moramo naposled plačevati. Zato sekretar za finance Jože Florjančič je sicer dejal, da je še mogoče ugotoviti, kdo so glavni zadolževalci, vendar družba k ni usmerjena, zaradi česar se celo dogaja, da to glasno sprašujejo tisti, ki so se svoj čas neomejeno zadolževali, vendar je to zelo slaba volja, kajti zveni kot: ujemite tatu. Človeku, ki profesionalno, kot novinar na primer, stika za dolžniki, se ne dnevno, da je nekakšen kriminalistični inšpektor, kajti kar je brez sledu izginilo, vemo pa, kje je bilo, od kod pravzaprav ni prišlo? Enota mere je zadolženost gospodarstva Republike, ki pokrajine glede na družbeni proizvod družbenega gospodarstva: in je del vrednosti, ki jo je družbeno gospodarstvo ustvarilo z delom v enem letu. Ta odstotek zadolževanja je 1981. leta znašal za Slovenijo 15,3, Kosovo 14,1, Vojvodino 11,6, Slovenijo

PISMO IZ BEOGRADA

4.3 milijarda, brez iz omenjenih pokrajin, 7,8 odstotka. To pomeni v absolutni vrednosti 336 milijard dinarjev. Za vse republike, za katere so podatki niso objavljeni, velja najti drugačno metodo izračuna odgovornosti za zadolženost. Omenjenega leta je Jugoslavija izplačala 6 odstotkov družbenega proizvoda za odplačilo pripadlih obveznosti kar pomeni, da 11,1 milijarda in Makedonija 7,8 milijard med dolžniki, kar pomeni med 7,8 in 15,3 odstotka ali celo več. Boljših podatkov ni, leto edino, za katero imajo statistiki vsa dejstva. Omenjeni podatki niso trdni, ker čas zadolžitve ni pravi čas zadolžitve? Najbrž bi bilo menda narediti seznam dolžnikov, ki so dolžni za opremo in za reprovizije, ta kredit pa tudi dolžni za ta namen. Kaj pa je z organizacijami, ki so sicer dolžne plačevati najetje kredita, pa te pravice niso moge izkoristiti, ker niso imele dovolj dinarjev za udeležbo pri kreditu? In kaj se s takimi organizacijami, ki so kreditne najete, devize pa prodale, da so lahko pokrile izgube ali porabile denar za kaj drugega? Tukaj se postavlja vprašanje, kdo je pravzaprav pravi dolžnik? Pravzaprav vprašanje, v kateri republiki ali pokrajinski bančni bi moral biti vplačan kredit? Po zakonu je kriv, kdor je kredit najel, po logiki in po zakonu, ki ga je porabil, saj bi ga on moral vrniti, toda in kako?

Kto naj namreč vrača kredit tisti, ki ga je najel, na posredovalni način, da bi z njim karkoli zgradil in kakarkoli omogočil sebi? Kdor pa je kupil devize, praviloma dražje, bi bil zdaj v veliki kaši, saj v dveh in pol letih vrednost deviznega dolga prerasla za 217 odstotkov, leto dni pozneje že 1.162 milijarde, a 7. julija letos že 1647 milijard dinarjev. Tak očitni dolžnik, ki je kupil devize od tujca, ki je kredit do dalje, kar temu sledi, tudi dogovorjene in naknadne obresti in vse zadeve tudi na tem področju čiste račune, da bi končno vedeli, kdo je v kateri državi. Sele potem se namreč lahko izračuna zadolževanje za tiste, ki niso dolžni, ne bodo dajale deviz, in za zgornje investicije, kar pomeni, da dolžniki, ki so dolžni, ne bodo dolžni, problemi dolgov in obresti ne bodo rešili, kajti tak seznam nas pripelje samo do vrnitvi, kako negospodarno smo doslej jemali kredite in kaj vse smo njimi lahko delali, saj organizacije s tega seznamu niso sposobne vrniti vsega, tako kot so se obvezale, da bodo, saj se s krediti niso dolžni tega starega načina gospodarjenja.

Viktor Sirec

FOLKLORNA TRADICIJA

Tudi letos bo motto folklornega festivala v Beltincih Pesem in ples družita narode. Prireditelji, ki jo označuje zaporedna številka 13. pa pravzaprav že poteka. Uvod vanjo je bila nedeljska otvoritev etnografske razstave barvanje »remenke«, ki bo v beltinski čitalnici na ogled do naslednje nedelje, ko bo težje osrednje poletne kulturne prireditve v Pomurju. Slavnogovornik na prireditvi, ki se bo pričela ob 14. uri, bo dr. Miroslav Kmecl, pol ure pred tem bo povorka po beltinskih ulicah. Na novem odru pa se bo poleg domače predstavilo tudi skupin in ljudske pevke. Tudi letos bo folklorno manifestacija dopolnjeval sejem domačih obrti, na sejmšču pa bo moč kupiti izdelke iz gline, lesa in lina. Seveda v pričakovanem sončnem popoldnevu se bo manjkalo tudi hladnih napitkov in kaj za hladno poglaviti pa bo za ljubitelje folklorne užitek ob spremljanju bogate folklorne ponudbe.

poskrbele tudi ljudske pevke iz Turnišča in Beltincev.

Prav tako v soboto pa bo tudi konec pastirskih športnih iger v »pocketešu« in vlečenju vrvi. Štafari in teku v vrečah, ter streljanju s fračo na »dolge lonce« ali glinaste

vrče. Tekmovanja potekajo od minule nedelje, ko so se mladi fantje prvič preskusili v Lipi. V sklopu 13. beltinskega folklornega festivala pa sodi tudi predstavitev knjige Šege in verovanja med Muro in Rabo, ki jo je ponatisnila Pomurska založba, napisal pa domačin Dušan Rešek.

Kot je že običajno, pa poleg Beltincev obiščejo gostu-

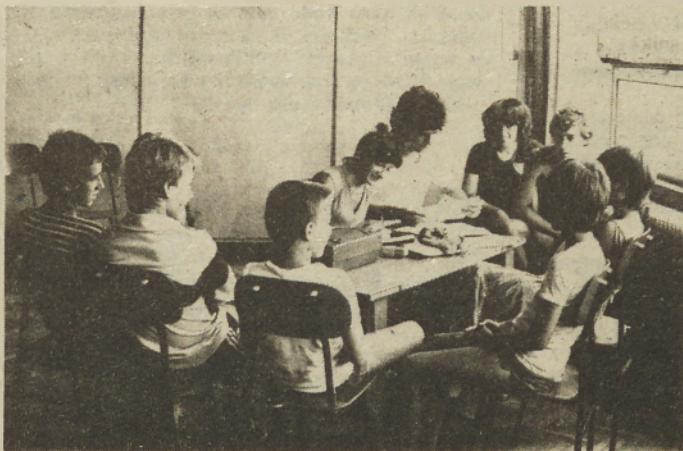
KULTURA V BRIGADI

Z razbeljenih pločnikov in asfaltnih cest ter redkih kulturnih prizorišč v Pomurju se je dejavnost čez poletje preselila na Goričko. Gornji Petrovci so te dni prizorišče 2. izmene republiške mladinske akcije Goričko 83, kjer trenutno dela in živi stotrinšestdeset pionirjev in dvanajst mentorjev iz občin Kranj, Koper, Novo mesto in Ljubljana-Bežigrad, obenem pa tudi shajališče mladib, kulture željnih brigadirjev. O tem, kakšno ponudbo je v sodelovanju z organizatorji brigade pripravila občinska Zveza kulturnih organizacij Murska Sobota, smo se pogovarjali z namestnikom komandirja za interesne dejavnosti Janezom Lenarčičem.

„Zveza kulturnih organizacij z našim sodelovanjem vsako leto organizira eno od gledaliških gostovanj. V prvi izmeni je bila to monodrama Ženske, oh te ženske z Breda Pugljevo, v tretji izmeni pa bodo na vrsti Debele zgodbe Petra Fuleža. Prav tako je za vsako izmeno povabljen po en izvajalec iz domače občine. Tako smo že imeli v gosteh Prekmurski oktet, pet pa bodo prišli tudi pevci sindikalnega pevskega zbora Stefan Kovač.

Večina aktivnosti pa izvira iz lastne ustvarjalnosti brigadirjev, predvsem izražene na brigadirskih večerih in tabornih ognjih ter popoldanskih srečanjih z domačini. Vključene so tudi filmske projekcije in literarni večeri. Ker je sedanja izmena pionirska, smo prilagodili program njihovi stopnji,“ je poudaril sogovornik in dejal, da je pred kratkim bila med pionirji Karolina Kolmanič. Pisateljica in pedagoginja obenem se je znala približati in z brigadirji vzpostaviti neposreden stik, mednje pa je prišel tudi mlad pesnik Milan Skledar. Često so v gostih tudi učenci domače — petrovske osnovne šole, ki so se posebej izkazali na otvoritvi, med interesne dejavnosti pa sodijo likovni, folklorni in seminar izraznega plesa. Po navdušenju, ki se je izrazilo na obrazih zgovornega Igorja iz Novega mesta in Ingrid iz Kopra, pa tudi ostalih, ki so se zbrali v sobi interesne dejavnosti in poklepetali v torkovem popoldnevu, se najbolj vesele nastopa popularnega Andreja Siferja.

Mentor brigade dr. France Prešeren iz Kranja, Emil Habjan je pohvalil izbrani program in predstavitev brigad ter prilagoditev dela in dejavnosti mladosti. Podobno je ugotavljala tudi brigadirka Erika, ki je bila lani v Beli krajini, letos pa prvič v Prekmurju in je navdušena. Tako kot Igor, ki šteje komaj dvanajst let, v brigadi pa je že tretjič. Na vprašanje, kaj ga privlači, je odgovoril, da je poleg dela na trasi zanimivo seznanjanje z domačini, posebej pa ima rad kulturo. „Ne vem zakaj, toda, tudi na šoli sem aktiven kul-

Za štiriogkato mizo zbrani brigadirji v sobi za interesne dejavnosti niso skoparili z besedami o delu na trasi in o svojih izkušnjah v kulturni dejavnosti. Foto: Š. Celec

Delovni dan po naše

(Pionirji MDA Goričko 83)

Pionirji smo še mladi, brigadirji hrabri smo, kar bomo hoteli, vse bo šlo. V zboru zjutraj vsi stojimo, Komandantov se bojimo. In drug z drugim vsi držimo. Ze na traso vsi hitimo, nič se dela ne bojimo, v rokah krampe vsi držimo. Ko mi s trase prihitiimo, v zboru že spet vsi stojimo, na kosilo odhitimo. Na počitek oddrvimo, sključeno vsi ovisimo, tega si vsi želimo. Ko zvečer v zboru spet stojimo, vse se mi dogovorimo. In na spanje odhitimo.

turnik, sodelujem v plesnem klubu, rad imam folkloro in tovrstne dejavnosti nasploh,“ je menil. Na oko malček, po povedanem in resnosti, s katero se je izražal, pa že prekaljeni brigadir. Taka sta tudi Daniel in Borut iz Ljubljane, ki sodelujeta po delu na trasi v krožkih in se razgibavata tudi na igriščih. Zanju sta bili zanimivi tudi dokumentarna projekcija na obrambni dan in izbrani celovečerni film o Kapitanu Mikulu malem. V okvir kulturne ponudbe sodi tudi ogled pokrajinskega muzeja in 6. bienala jugoslovanske male plastike v galeriji Kulturnega centra v Murski Soboti, prav tako pa bodo brigadirji deležni koščka folklorne z bližnjega 13. beltinskega festivala. Obiskala jih bo pionirska folklorna skupina, z elementi prekmurske folklorne se brigadirji seznanjajo na že omenjenem seminarju.

Zanimivo je pobrskati tudi po bitenih, ki jih izdajajo posamezne brigade, mentorica pa je Alenka Čeperlin. Med drugim je v bitenu pionirske brigade Janez Mrak iz Novega mesta Vlado Bahč napisal naslednjo preprosto in zgovorno brigadirsko pesmico:

Kulturni koledar

ČETRTEK, 4. AVGUSTA

BELTINCI — Ob 20. uri bo v okviru 13. beltinskega folklornega festivala predstavitev ponatisla knjige Šege in verovanja med Muro in Rabo, ki jo je izdala Pomurska založba, napisal pa domačin Dušan Rešek. Srečanje z avtorjem in recitacijami iz njegovega dela bo potekalo v prostorih beltinske knjižnice, kjer je na ogled tudi etnografska razstava barvanja remenk.

PETEK, 5. AVGUSTA

BELTINCI — Na novem beltinskem odru se bo ob 20. uri predstavila češka folklorna skupina iz Rožnova.

SOBOTA, 6. AVGUSTA

BELTINCI — Na festivalskem prizorišču v beltinskem parku se bo ob 20. uri pričel celovečerni nastop folklorne skupine Sava iz Kranja, ki ga bodo skušale popestriti še domače in ljudske pevke iz Turnišča.

RADENCI — V kongresni dvorani hotela Radin bo ob 20. uri nastopila folklorna skupina Rožnov, popoldne pa bo v zorniškem parku promenačni koncert.

MORAVSKE TOPLICE — Ob 18.30 se bo pričel folklorni nastop zamejskih Slovencev. Zaplesali bodo folkloristi iz koroške Gobačnice in Sakalovec v Porabju.

DOBROVNIK — Ob 20. uri bo v novem kulturnem domu gostovala folklorna skupina iz Rankvele v sosednji Avstriji, predstavilo pa se bo še nekaj domačih folklornih skupin iz lendavske občine.

NEDELJA, 7. AVGUSTA

BELTINCI — Ob 13.30 bo po beltinskih ulicah mimohod oziroma povorka pesalcev.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra so na ogled male plastike 6. jugoslovanskega bienala, na katerem sodeluje več kot osemdeset domačih in osem tujih umetnikov.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin so razstavljena dela likovnega ljubitelja in člana LIKOS Kolomana Beznea iz Murske Sobotice.

LEDAVA — V galeriji Lenda-va so poleg stalne iz muzejske zbirke na ogled umetniške fotografije Miška Kranjca mlajšega.

Paul Busson

37

UPORNIK MEHUR (DNEVNIK IZ FRANCOŠKE REVOLUCIJE)

Prevedel: Vladimir Komidar

mrzlica. Kljub temu me je nekaj sililo, da sem trdovratno vztrajal pri svojem načrtu, preizkusiti mažo. Slek sem srajco, se namazal po prsih, trebuhu, rokah, nogah in čelu ter izgovorjal čarovniški izrek, ki sem ga znal še iz davnosti, ko mi je stara Margareta pripovedovala zgodbe o strahovih: »Zgoraj ven brez miru! Sam pri sebi sem se smehljaj spričo svojega praznovanja, vpihnil sveče in legel v škripajočo posteljo z baldahinom. Utrip se mi je pospešil, v ušesih mi je zvonilo, po vsem telesu sem čutil mravljinice. Neznani tokovi so mi prehajali ude. Skozi okno, ki sem ga pozabil zapreti, sem videl polmesec.

Potem sem se polagoma vzpel iz postelje, odplaval izpod nizkega baldahina ter obvisel med stropom in podom, ne da bi se novemu stanju čudil. Tako sem pogosto letal v sanjah, ko sem z nekaj gibi rok ali s sunki nog uravnal svoj polet. Pri tem sem se videl, kako ležim v postelji, osvetljen od mesečine. Usta sem imel odprta z dvema osrsmi gubama na obrazu, ki sta zarezali od nošnic proti bradi spomin na marsikatera huda doživljanja. Videl sem ugasle sveče, svetle škarje, svoje obleke na stolu in odloženo lasuljo. Nič me ni osupnilo, ko je Heva Weinshrotterin previdno stopila iz stenskega okvirja ter odletela skozi odprto okno. V zraku sem čutil ugodje kakor plavalec v vodi, ki ga nosi. Vsi so se priključili Hevi: stari Žid v kaftanu, drugi Žid, ki je svojo plešasto sivo glavo molil iznad dvignih vrat v podu, grbasta ženica z dolgim nosom in mamljajočimi usti, s črno mačko v naročju in belo lisasto psičko za seboj, odurna škilasta ženska, ki se mi je priplazila k postelji in zlobno zasikala pred počivajočim telesom, segla z vzostnimi prsti po lončku in si hitela mazati ve lo bradavičasto kožo. Tedaj sem s slastjo zaplaval skozi okno iznad razmršenih topolov, saj sem bil vesel, da znam zopet letati. Po mili volji sem z lahnimi gibi roke ali noge zaplaval višje ali se spustil nizdol, lahen kot peresce. Prepustil sem se vetru ali pa šinil v izbrano smer. Toda vleklo me je v povsem določeno smer kakor peresce, ki ga nosi vihar. Dasi sem ostal nepremičen, sem vendar opazil, da letim nad krošnjami dreves, vodami, livadami in samotnimi hišicami. To me nikakor ni vznemirjalo, saj sem se z vso sladkostjo prepustil blaženosti, da plovem skozi mesečino brez težkega telesa. Nisem si več izbiral smeri, temveč z radostjo osvobojenja sledil toku, ki me je nosil.

Slednjič sem opazil blizu sebe in daleč od sebe v mlečnem ozračju najrazličnejše like, ki so plavali v isti smeri za menoj. Razločil sem popolnoma gole mlade žene, belih in zlatorajavih udov ter razpuščenih las. Oči so imele zaprte, kakor da bi spale, roke pa so jim bile hrepeneče iztegnjene. Med njimi sem uzrl tudi suhljate izobličene postave, bohotne debeluhinje, vele, zopno porasle starke in grobe može, vitka dekleta s komaj razvitimi grudmi, lepe fante in bedna telesa suhih starcev.

Kakor hitro pa sem skušal razbrati kakšen obraz, se je začel razblinjati in je izginil v nedoločni okroglini. Ta pojav me ni prestrašil. Začudo: vse se mi je zdelo že zdavnaj znano, kakor da bi že od nekdaj moralo tako biti, kakor da bi takšne prizore pogosto doživljal. Užival sem to dragoceno sproščenost udov in lahkostnost telesa, ki je brez napora plavalo med oblaki, mesecem, zvezdami ter odmaknjene Zemlje. Spuščal sem se. Okrog mene se je začelo zbirati čedalje več postav.

Nežno in obzirno me je nosilo navzdol. Nenavaden soj mi je jermal vid. Pod sabo sem opazil modrikaste in rumenkaste luči. Videl sem obraze s poševnimi očmi in usti, ki so bruhalo ogenj. Povsod je gorel ogenj. Med grmovjem in travo je kar mrgolelo, okrog mene so se sukale neštete postave. Nekateri so čepeli zviti v kloščici okrog rdečkastorumenih plamenov gorečega dračja, mrmrali in nosljali z naraščajočo jakostjo glasu neko pesem iz knjig ter udarjali z rokami zaradi takta. Zagoreli fanti koničastih ušes in čednega obraza, a predzrednega vedenja je stasit kot ženska divje jezdit na črnem kozlu med pari, ki so se v krčevitem objemu valjali po travi. Med golimi, lepimi ženami rdečkaste žarečih oči so se plazili volkovi, ki se jim je cedila iz gobcev temna slina. Spaka brez nog je podila skozi vrvež s spretnima opičjima rokama premičen voziček in bolščala z izbuljenimi račjimi očmi. Nekdo, ki se mu je pergamentna usta o prijemala kosti brez mesa, je ogabno piskal na votlo mrliško kost, medtem ko so se mu v očesnih votlinah plazili bleščajoči črvi. Telo nekega prilikavca je obstajalo iz mehu in hreščajočih piščali, ki sta mu zadaj moleli iz hlač. Rilcu podobna usta so mu pihala v ustodne cevi, ki so mu jih otipavali prsti izmalicanih rok. Truma sivolasih žensk z uvelimi prsi je razuzdano rajala okrog teh igralcev. »Mar si tudi ti tukaj? Kura!« je nekdo zarjul poleg mene.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Sw... mu sicer nisem izrekel, vendar sem... da mi bom po svojih močeh pomagal, ker je žrtev... zapustiljara.

Premetna je Trolleja in Weista se je dal zvečer prenesti v... z deheh obvezano nogo, ves poten od bolečin. Z... njim se skoraj ni dalo pogovarjati. Raznolike muhe prepirljive... ga in razdražen... razpoloženja sem mu trpel samo zato, ker... sem mu počakati v gradu. Huje nego meni je šlo učitelju, ki... brez povoda vrget v glavo svinjsko kost, in čakajočim... je obrizgal z vinom, ali pa tolkel po njih s palico.

Okrog desete je začel zločinskih popivati, okrog enajste pa je... svojo popivko. Tokrat se ni hotel onesvestiti. Videl... je izbuljenih oči bolščal v sobni kot, kjer je ležal... Slednjič je zagnal v smer, v kateri je videl prikazen,... novinaš kozarec, se zasmejal in omahnil. Poprej je še... zagodil o kovaču stihov in dvornem pesniku. Iz... bednice so ga odnesli razmršenega.

„Pekel! Peki!“ je jadikoval Hémetschnur in grebel z... po razmršenih laseh. „Ko bi le mogel proč od tod!“

Ob soju sveč sem poiskal lonček obsojene Hollerin in z... odrezal okameneli in posušeni mehur. Odkril sem... zelenkastorajave mažo. Ker je dolgo ni nihče rabil, se je strčila... postala toga. Da bi ji vrnil prvotno gostoto, sem držal modri... lonček nad svojo svetilko. Taleča se tvarina je zopno... po starem mazilu in ostrih zeliščih. Polagoma mi... go je ustopilo toliko omehečati, da sem ga lahko preizkusil in mu... preiskal čarodejni vpliv.

V zori petih voščenk sem se zopet zazrl v sive oči Heve Weinshrotterin, o kateri se mi je zdelo, da mi smehljaje se... gledajo z davo počitja.

„Ali ga snem preizkusiti?“ sem ogovoril sliko. Nocoj tako... malo žvižgala, ki me je bila včeraj s svojo, sedaj izginulo... preobrnjeno preplašila, seveda ni dala odgovora niti zname... ne. Ali mi je vroča s para gorečih sveč, masti in strupenih... prevzela, da sem čutil izza sprehoda, kako me... zagnala? Ude so mi bili svinčeno težki, kri pa se mi je... zagnjala po žilah, kakor da bi se me hotela lotiti

LJUTOMER

Krvodajalska akcija

Občinski odbor RK Ljutomer je v drugi polovici julija organiziral krvodajalsko akcijo v Rakičanu. Sodelovale so tri krajevne organizacije Rdečega križa, in sicer Vučja vas, Bučevci in Stara Nova vas. Na odzvem krvi je prišlo okrog sto krvodajalcev. Razveseljivo je, da se za to humano dejavnost odloča vse več mladih.

Krajevna organizacija RK Vučja vas organizira vsako leto pogostitev za krvodajalce in tudi kratek kulturni program. Milan Lebar

BUČEČOVCI

Srečanje štajerskih počitničarjev

Mladinska organizacija v Bučevcih in družina počitniške zveze sta organizirali v sodelovanju z občinsko organizacijo počitniške zveze Ljutomer letošnje srečanje počitničarjev Štajerske.

V prvem delu programa so se mladi pomerili v raznih športnih srečanjih, in sicer v nogometu, skakanju v vreči, skakanju v daljino in v vlečenju vrvi, v drugem delu pa je bil „Plavi večer“ z raznimi zabavnimi igrami in plesom. Milan Lebar

Potrebuje fotografija še dodaten komentar? V ospredju panoji za plakiranje (katerih je za nekatere očito premalo?) na betonskih stenah kioska Večera, v bližini murskoboške avtobusne postaje, pa še vedno mrgolijo rezefrani plakati, ki kar (sami) prosijo, naj jih nekdo enkrat za vselej odstrani. Pred dnevi so se čistilke Certusa potrudile in očistile avtobusno postajo, kar je tik pred vrhuncem turistične sezone vsekakor hvale vredno. M. SKLEDAR

V vročih poletnih dneh se igranje v naravi lepo prileže. Tako se mladi v Kobližu zberejo na igrišču osnovne šole. Ob poznih popoldnevih se igrajo z žogo. Na voljo imajo igrišče za rokolet, nogomet in košarko. K. Š.

GORNJA RADGONA

14. gasilski pionirski tabor

Ob knji lovske družine Negova bo od 3. do 7. avgusta 14. pionirski gasilski tabor, ki ga vsako leto organizira občinska gasilska zveza Gornja Radgona, udeležujejo pa se ga gasilci pionirji iz vseh gasilskih društev, in sicer od 7. do 14. leta starosti. Letos jih bo v taboru okrog 150. Ob predavanjih o gasilskih veščinah si bodo ogledali filme splošne požarne varnosti, ob koncu pa izvedli tudi tekmovanja med desetimi. L. K.

Zadovoljni brigadirji

Predstavniki občinske konference ZSMS Murska Sobota in pokrovitelji iz organizacij združenega dela so konec julija obiskali brigadirje pobratene mladinske delovne brigade »Bratstvo in enotnost« na letošnji zvezni mladinski delovni akciji »Petrova gora 83« na sosednjem Hrvaškem.

»Na splošno so brigadirji zadovoljni. V pobrateni brigadi mladink in mladincev iz občin Paračin in Murska Sobota je 47 brigadirjev, ki jih kot komandant vodi 20-letni študent Emil Erjavec iz Murske Sobotice. Brigadirji se lepo razumejo med seboj. Prvi teden sicer na devlovišču niso presegali oziroma celo dosegali norme pri pogozdovanju, a sedaj delovno normo presežejo tudi za 40 ali 50 odstotkov. Pozna se, da v začetku niso bili dovolj dobro organizirani in da skoraj teden dni traja, da se brigadirji spoznajo med seboj. V bodoče bi zato morali skupnim pripravam pobratenih brigad posvetiti več pozornosti. Kajti druge brigade iz drugih republik se takoj znajdejo na delovišču, saj je v njihovem sestavu preko 80 odstotkov brigadirjev, ki hodijo na akcije po 5 ali več let zapored.« je povedala Metka Gregor, podpredsednica OK ZSMS Murska Sobota. Filip MATKO

Tale znameniti vodnjak smo na filmski trak posneli v lendavskih gorah. Krajani so s takimi vodnjaki še kar zadovoljni, kajti marsikatera domačija nima vodovoda, in je pač odvisna od vodnjakov. Vodnjak je na ročno zajemanje vode, na verigo iz globine desetih metrov. Voda je kristalno čista, pa tudi mrzla, da te odžejja. V takih vodnjakih je vode vedno dovolj. Tekst in foto: Jože Žerdin

Po obnovitvi broda na Muri so v krajevni skupnosti spet zadovoljni, zadovoljen pa je tudi brodar Franjo Zalar, ki prevažja ljudi in vozila že več kot dvajset let. Denar so prispevale skupščina občine Lendava in Čakovec ter krajevna skupnost. Hotilanci so opravili tudi precej prostovoljnega dela. Foto: J. Žerdin

DOLNJA BISTRICA — V tej obmurski vasi so v zadnjem času zelo aktivni. Tako so naredili prizidek h gasilskemu domu. V pritličju bo zbiralnica mleka, v nadstropju pa večja soba za sestanke gasilcev. Na vaške ceste so navozili čez tisoč kubičnih metrov gramoza, na pokopališču so zgradili mrliško vežico in odstranili sicer lepe ciprese, ki pa so zavzemale preveč prostora. Pomembna pridobitev za naselje bo tudi obnova električnega omrežja — delo, ki so se ga lotili prav te dni. Bistričanci pa se pripravljajo tudi na gasilski jubilej: 10. julija bodo proslavili 50-letnico društva. S. S.

Več kot 500 let lončarji

Trem že dokaj znanim filovskim lončarjem (Oslaja in Bojnec) se je pred leti pridružil še eden — IVAN FELBAR, ki pravzaprav nadaljuje večstoletno tradicijo svojih prednikov.

„Kot sta mi pripovedovala dedek in oče, se je lončarstvo pri naši hiši prenašalo iz roda v rod. Tako še vedno imamo 'šajbo' ali kolobar, ki je star več kot 500 let.“

In s tem kolobarjem, lahko bi mu rekli tudi lončarski kolovrat, se je Ivan udeležil celo mednarodne razstave v Ingolstadtu, kjer je bil za dokaj številne obiskovalce prava atrakcija, saj je kar tam iz gline izdeloval razne izdelke. Svojo 'šajbo' je seveda vrtil na nožni pogon. Tako so lončarji delali sicer nekoč, dandanes pa jih ima večina razne stroje, ki jih vrti elektrika. Tudi Ivan doma le redko kdaj zavrti kolobar, če pač koga posebej zanima, kako deluje.

In kako to, da je najmlajši lončar v Filovcih, boste dejali, če pa se pri njihovi hiši prenaša ta obrt iz roda v rod!

„Seveda sem tudi jaz nameraval takoj za očetom dalje delati. A kaj, ko me je mikal boljši zaslužek v tujini. Odšel sem torej v Avstrijo, kjer sem prav tako delal pri lončarski firmi. 12 let sem prebil tam. Domača delavnica pa me je čakala zaprta. Ščasnoma me je vedno bolj vleklo domov. Vrnili sem se in znova odprl lončarsko obrt. Tako sem zdaj v naši vasi najmlajši mojster te obrti. Marikdo še niti ni zvedel zame, ker je moja domačija tudi bolj na koncu vasi, toda upam, da se bo to spremenilo, da bodo morda tudi k meni začeli zahajati turisti.“

Pri Ivanu bodo zares lahko dobili lončarske izdelke iz prave črne keramike — brez glazure in brez vsakršne kemikalije. In če bo koga zanimala ročna izdelava na 'šajbi', mu bo prav tako rade volje pokazal, kako nastane pūtra, vrč, lonec, skleda ...

„Imam sicer prijavljeno redno obrt, vendar mi je lončarstvo bolj hobi. To je ostalo v meni od mojih prednikov.“

Pa se bo tradicija nadaljevala tudi potem, ko bo Alojz prenehal? To je sicer njegova velika želja.

Tale posnetek filovskega lončarja je nastal na sejmščo v Ingolstadtu v Zvezni republiki Nemčiji, kjer je bil Ivan prava atrakcija za dokaj številne obiskovalce. (Foto: J. G.)

Pri delu večinoma uporablja svojo ilovico, včasih pa jo dobi tudi od drugih. Izbira sicer ni ravno več kaj prida, saj so posamezne jame globoke že do 6 metrov. Globlje plasti pa skorajda niso več primerne. No, zaenkrat še torej gre. Zasluzek, čeprav je dobrodošel, niti ni tako pomemben, kajti Felbarjevi imajo še manjšo kmetijo.

vendar kdo bi vedel, če se mu bo uresničila. Hčerka, na katero je računal, da se bo morda oprijela tega dela, oziroma da bi se vsaj izučila za keramičarsko stroko, bo rajše študirala medicino. Kako dolgo se bo torej pri Felbarjevih lončarski kolovrat še vrtil, je torej zenkrat še neznanka. JOŽE GRAJ

IZ PORABJA

VÉRIČKI 'FUDAŠ'

Da za harmonike v Porabju uporabljajo naziv fude, tega nisem vedel, zato sem bil zares zelo radoveden, kdo je tisti Fudaš, o katerem so mi na Vénici večkrat pravili, da je dober muzikant.

Tako me je nekega dne pot pripeljala k Stefanu Merklju.

„Ste vi Fudaš?“ sem vprašal starejšega možakarja, ki sem ga srečal na dvorišču.

— Da, jaz sem. Meni tako pravijo, ker igram fude.

Vedno bolj radoveden sem bil, kakšen neki je to instrument. In ko mi ga je pokazal ... oh, saj to so harmonike! Tako jim menda pravijo tudi v nekaterih krajih na Goriškem. Stefan se jih je naučil igrati sam od sebe, ko mu je bilo 17 ali 18 let. Natančno se že ne spominja, kdaj mu jih je brat prinesel z Nemškega. Harmonike so kmalu postale njegovo največje veselje. Včasih po cele dneve ni delal drugega, kot samo igral in igral. Vedel je, da si bo z njimi moral služiti tudi kruh. In res. Kmalu je postal dober muzikant in vabili so ga zdaj sem zdaj tja — na gostije, veselice ... Ščasnoma so se mu pridružili še trije, tako da so ustanovili tudi ansambel ali bando, kot pravijo v Porabju. Posebnega imena niso imeli. Zadoščalo je le, če je bilo rečeno, da bo igral Fudaš.

„Pa se spominjate, katere melodije ste takrat naj-večkrat igrali?“

— Oh, to pa je bilo že zdavnaj. Veste, kmalu bom star 70 let. Kdo bi tako daleč pomnil nazaj! Igrali smo pač vse, kar je bilo tedaj popularno.

„So bile to slovenske ali madžarske melodije?“

— Večinoma smo igrali slovenske.

„Kaj pa danes?“

— Danes pa je skoraj že obratno. Edino stari ljudje še radi slišijo kakšno slovensko polko ali valček.

Ko verički muzikant takole raztegne svojo harmoniko, ni kaj, da vas ne bi vsaj malo zabelele pete. (Foto: J. G.)

Se sva nekaj časa kramljala o tem in onem, potem pa je Stefan prinesel svoje fude in jih raztegnil, da se je slišalo daleč naokrog. In če bi se zapel zravnil, to da to ni v njegovi navadi. Medtem je morda spet razvnetjeval kakšno veselo družbo. JOŽE GRAJ

NA OBISKU PRI REZBARJU — SAMOUKU

Zamisel v glavi in nož v žepu — kipec

obiskali tega „bogečmajstra.“ Glavni vzrok je bilo njegovo delo, rezbarstvo, ki ga dandanes res težko najdete. Pa tudi drugače je to zelo zanimiv človek, kateremu nikoli ne zmanjka besed. Njegova delavnica je polna podobice, že dokončanih in takih na pol narejenih, na eni steni visijo dleta, kladiva, pile in drugo orodje, na drugi strani delavnice je velika delovna miza, po kotih pa sta pripravljena les in suho vejčje.

To pa ni edini prostor, kjer dela. Zraven je še ena delavnica, kjer dela predvsem krste, nad to pa je prostor, kjer ima shranjene že narejene stvari, velike in majhne krste, kolovrate, podobice, skulpture drvarjev, ure in druge stvari. Za nekaj košar jih je. Anton Krpič ima že 72 let, pa ga vendar po ves dan ni iz delavnice. To, kar dela on, ni navadno delo, to je že na pol umetnost. Potrebno je vsaj malo nadarjenosti in domišljije pa tudi izkušnje, da naredite sedečega drvarja s pipo v roki ali orača ali pa že samo kako sveto podobico. Najprej nas je seveda zanimalo, kako je dobil vzdevek „bogečmajster.“ Ko sem bil majhen, sem bil pore-

den kot vsi goriški pobje. Enkrat me je oče kar hudo naklesil in premlatil s pleteno šibo, tako da sem pobegnil na mamin dom. Tam sem se skrival en teden. Na podstrežju sem našel nekega bogača, nekaj časa sem ga gledal, potem pa poskušal sam izrezati prav takega. To je bil moj prvi kipec. Od takrat sem tudi

bogečmajster. Nož sem nosil ves čas v žepu, že ko sem hodil v šolo, sem služil z izrezovanjem. Takrat sem izrezoval lesene puške.“

Pohvalil se je, da rezbarstvo ni njegov edini poklic, saj je razen tega še bolničar, pleskar, mizar, tesar, pintar, kolar in še marsikaj drugega bi vedel delati. Anton

Anton Krpič lahko opravlja deset poklicev, a mu je najbolj pri srcu rezbarstvo.

Krpič je samouk v rezbarski umetnosti. Osnov se je naučil leta 1939 pri samouku v Avstriji. Včasih je sedel celo noč pri kosi lesa in poskušal narediti kar tako stvar, kot jo je videl na televiziji. Med vojno je bil v ruskem ujetništvu na Kavkazu. Prav rezbarstvo pa ga je rešilo hudega trpljenja, saj so Rusi obdružovali njegovo spretnost.

Leta 1951 je v Murski Soboti sodeloval na razstavi Prekmurski teden. Dobil je nagrado za oročni in po tistem je tudi vzel obrtno dovoljenje. Raznih stvari je izdelal nikoli manjkalo. Včasih je delal še mrtvaške vozove, podobice, mize in krste, dandanes pa le redno. To mu je tudi od vseh njegovih desetih opravil najbolj pri srcu, ali pri tem pa mu je čisto vseno, ali je to bogač ali vragec, drvar ali vojak. Težje je izrezovati mrtve stvari, ker jih težko diti v dlan. Čeprav so se pri njem udeleževali rezbarstva, ni morda nadaljeval z delom, zato talensten pravi: Ko bom umrl, lahko oročja zakopljem z mano vrel.“ Bernarda Ploš, Stanislav Ploš

V Kmetijski zadrugi Panonka so v tem času vsa prizadevanja usmerjena v odkup letošnjega pridelka krušnih žit. Po ocenah naj bi letos kmetje v soboški občini pridelali okrog 25 tisoč ton žitaric in če bi oddali vsaj tretjino pridelka, bi plan 8.500 ton realizirali. Dosedanji rezultati pa kažejo, da odkup še vedno precej zaostaja za načrtovanim. O tem smo se pogovarjali s Francem Vrataričem, direktorjem Kmetijske zadruge Panonka.

Kako bi ocenili dosedANJI po-
tek odkupa v vaši kmetijski za-
drugi?

»Žal v naši kmetijski zadrugi
se vedno zaostajamo za plani-
nami količinami. Po republi-
škem planu bi morali naši kme-
tije oddati 8.500 ton krušnih žit,
pri tem pa so upošteevane tudi
količine, ki so jih proizvajalci
zamenjali za semensko pšenico.
Po podatkih ob koncu prejšnje-
ga tedna smo v Kmetijski za-
drugi Panonka odkupili 4.400
ton pšenice, poleg tega pa smo
prevzeli še okrog 670 ton pšenice
na račun zamenjave za semenski
material. Tako smo od 8.500 ton
obvez realizirali okrog
4.000 ton odkupa.«

pri sklepanju pogodb za
 jesensko setev ste ugotavljali, da
 ne boste zasejali planiranih po-
 rozn. To se je uresničilo, se-
 uaj ob okupu pa proizvajalci ne
 nadejo pogodbenih ob-
 vez.

»Pogoji jesenske setve so
ani in se je zgodilo, da
neugodnega vremena
niso mogli zasejati vseh
planiranih površin. Plan jesen-
ne setve smo realizirali le s 75
odstotki in tako nismo zasejali
planiranih 3.500 hektarjev v or-
odje proizvodnji. Izpol-
njevanje planskih obveznosti pri
orodju tako postalo vprašljivo
kateri proizvajalci ne izpolnju-
jejo iz svojih pogodbenih ob-
veznosti.«

morej storiti? pošteti, potem bi
izpolniti vsaj svoje po-

godbene obveznosti. Tisti pridelovalci, ki so sklenili s kmetijsko zadrugo pogodbe, so namreč bili deležni nekaterih ugodnosti, iz teh pa morajo izhajati tudi obveznosti. Ti pridelovalci so dobili semensko pridelnico po regresirani ceni, zato bi pogodbene količine morali tudi oddati. V dogovoru s izvršnim svetom in socialistično zvezo bomo šli v akcijo v sleherni vas in do vsakega kmeta, da začeto akcijo izpeljemo do konca. Tisti, ki so s pogodbo prevzeli obveznosti in koristili ugodnosti, morajo svoje obveznosti izpolniti. »

O ceni pšenice so mnenja različna, gotovo pa je v tem tudi vzrok, da kmetje pridelek zadržujejo?

»Cena pšenice ob žetvi je bila znana in je bila tudi izplačana kot akontacijska cena. Ta je bila namreč dogovorjena na osnovi povprečne cene pšenice na jugoslovanskem tržišču in zdaj je že dogovor, da bi se obračunavala za 1,5 dinarja dražje. O ceni bi dejal le to, da je ta vsekakor vpravišljiva, je pa ugodna in zanimiva za tiste, ki se odločajo za zamenjavo za koruzo. Dejaj pa sem, da je cena zdaj že višja in ni razlogov, da bi kmetije pšenico še naprej zadrževali doma. Ne bodo pa oskodovali tudi tisti, ki so pridelek že oddali, saj bodo pri vseh napravili poračun. Poročna ne bo le za tiste pridelovalce, ki so pšenico zamenjali za koruzo, saj je ta zamenjava že doslej nadse ugodna.«

L. Kovač

pozor!

je pojavil izredno nevaren in trdoživ plevel, katerega vreme je še napovedovali, vendar je napoved le malokdo jemal resno. Vse leto je bilo preveč suho, obdelave in varstva ter uvedba novih poljščin so bile prekinjene. Vse leto so se morali spremeniti sestav plevelne flore na njivah. Močno so se začeli širiti pleveli, ki potrebujejo za svoj razvoj mnogo dušika: srhki ščir (retroflexus), kostreba (echinocloa crus galli), kr-
njava (digitaria sanguinalis), bela metlika (chenopodium album),
loboda (atriplex patula) in druge.

Pred dnevi pa smo odkrili na polju Muravcih na močno za-
veščenih žitih dachurine pese pri
na se nepoznan in zelo neva-
jen jevel Abutlon theophrasti
od slovenskega imena v ustre-
ni literaturi namo uspeli odkriti.
Slovenščini, če ta plevel v sloven-
ski predlagamo ime uridice, če pa
je pa svojo predlog umikamo.
Grečnik ponekod po Jugoslaviji
menujejo.

Abutlon theophrasti (grudica)
zelo red slezne (maličuce) in
malicijne sinonime) in
sinonime, sinonimi,
navažarni, Abutlon
razširjen v

znemern pasu obeh polobel, severnem in južnem. Pripada evrazijskemu — submediteranskemu flornemu elementu. Na Kitajskem, v Koreji, Tibetu in Mandžuriji se pojavlja kot tekstilna rastlina. Ponekod jo uporabljajo kot zdravilno rastlino, saj abutilon v grščini pomeni, da zdravi prebavne motnje hikov. Rastlina zraste do višine 1,50 m, po poreklu je iz Indije, odkoder se je praktično razširila na vse celine. Najdena je bila že v Avstriji, Nemčiji, na Madžarskem, Češkem in v Švici ter drugod po Evropi. V Jugoslaviji je precej močno razširjena po vsem intenzivnem kmetijskem območju. V nekaterih evropskih državah jo že proglašena kot karantenski plevel. Abutilon theophrasti je ruderalac in kosmopolit, naseli se ob naseljih in na zapuščenih območjih. Kot plevel se pojavlja v sladkorni in krmini pesi, koruzi, sončnicah, soji, oljni repici, pšenici in ječmenu.

Kolikor danes vemo, ga lahko uničujemo s kemičnimi sredstvi na bazi 2,4 — D, 2,4,5 — T, z beta-naftolom ali tontrelom 100. Če se plevel pojavi tudi drugod, priporočamo takojšnje ukrepanje, najučinkovitejše je mehanično uničevanje. Več ga na ta način sproti uničimo, bolj bomo upočasnili njegovo nadaljnje širjenje.

ing. Stefan Horvat

KMET NAJ BO(M)!?

V soboto in nedeljo je na Vrnskem, kjer se je zbralo okrog tristo mladih iz najrazličnejših krajev Slovenije, potekalo že sedmo tradicionalno srečanje mladih združnikov Slovenije. Sodelovali so tudi mladi iz sosedne radgorske in ljutomerske občine. Prijetno sončno vreme, nadvse koristni pogovori za okroglo mizo in še bolj bogato družabno življenje mladih kmetovalcev in tudi številnih obiskovalcev bo ostalo v nepozabnem spominu slehernega, ki je bil na Vrnskem oziroma na gradu Podgrad.

Nestrne mlade tekmovalke so si že pred osemnajsto uro, razgrete od vročega sobotnega dneva, predvsem pa od pričakovanja, nadele bele predpasnike in šušljale v improvizirani kuhinji opremljeni s številnimi najsoodobnejšimi štedilniki in opremo Gorenja. Začelo se je zares, daleč naokrog je zadišalo po specialite-

lah dolocenih Slovenskih pokrajin, tudi glas Marjane Deržaj se prekipelav v srcih številnih obiskovalcev, ki so že med plesom pričakovali, da bodo prijetno združili s koristnim. Tako so se kmalu lahko prepričali, da gre ljubezen skozi želodec, saj ni manjkalo dobrote, ki celo živčno razjezenim žolodecem ne bi izvajala šlin.

Prekmurke so kar v hipu razprodale svojo bujto repo, pečen kare in seveda najslajše gibanice. Medtem smo izvedeli, da so telovvalke iz Gornje Radgane zasledle s svojimi specialitetami prvo mesto. Kljub temu da je dosežen rezultat in uspeh na tovrstnem srečanju zadržnikov bolj postranska zadeva, kaiti naipomembnejše je sodelovanje najboljših ekip. smo se želeli prepričati o kvaliteti štajerskih specialitet. Jožica Golnar, vodja njihove kuhinje, pa nas je lahko pohvalila le, da bomo naslednje leto pri poskušanju njihovih dobrot imeli več sreče. »Kuhali smo smetanovo kislo juho, pripravili

krompirjev venec, pečeno raco
smo napolnili z nadevom, prav
tako pa niso manjkali »pijana
baba«, domač kruh, vrtanek ...»

Najdaljša noč mladih kmetovalcev se je prevažala v zgodnje jutranje ure, ko so se nekateri skobacali v šotore, drugi so se odpeljali na bližnje domove in tretji ne vem kje obujali prijetne spomine na sobotno nepozabno noč.

Razen delegatov iz petinštiridesetih občin so mladi vroče nedeljsko dopoldne popostrili z izletom po idilični Savinjski dolini. Ob prisotnosti Franca Šetina in drugih predstavnikov družbenopolitičnega življenja, posebej pa strokovnjakov s kmetijskega področja (dr. Sočič, tovariši Ginšek), pa je bilo za okroglo mizo, kjer so se mladi s starejšimi po izkušnjah, a prav tako mladimi po srcu, pogovarjali o položaju vaše mladine na vasi, veliko bolj vroče, kot ostalim na izletu, in to pred-

vsem zaradi vroče teme razgovora. Dejstvo je, da za večino mladih na slovenskem podeželju kmetovanje ni več neizogibna usoda, ampak se mladi zanj odločajo ob kritičnem ocenjevanju drugih možnosti. Z družbenega vidika nikakor ni vseeno, kako se bodo odločili. Slovenci negujemo neko romantično predstavo o podeželskem življenju, kar ima svoje več kot očitne odmeve v literaturi povsem realno pa se kaže tudi v načinu posetitive, ki je rezultat bega iz velikih mest. Drugo vprašanje pa je, ali tudi življenje na vasi mladim tako zelo prija, in ali ni navzočnost mnogih centralnih funkcij razlog njihovega spogledovanja z mestom, kar se bo na stara leta spet obrnilo, a bo takrat (Za!) prepozno. Prav tako je za okroglo mizo, kjer so analizirali družinski status vaše mladine, način izrabe prostega časa, poklicni status, socialno-profesionalno usmerjenost, ter problematiko mladih v stiku z vaško tradicijo in vprašanje mladih in cerkve; bilo izrečeno veliko besed glede izobraževanja mladih kmetovalcev, dohodkovnih odnosov in vračanja mladih na kmetije.

Čas srečanja se je hitro iztekal, ob petnajsti uri so se pomerili mladi kosci in Pomurci smo spet dobili zmagovalca (kar jasno dokazuje, da v kmečkih opravilih nimamo konkurence) Slavka Rakušo iz Sitarovec pri Ljutomeru. »Na tovrstnem srečanju sem tretjič doma delam na 9-hektarski kmetiji in v košnji imam že dolgoletno prakso.« Je govoril zmagovalc, ki doma v kooperaciji s Kmetovalcem iz Ljutomera gradi sodobne hčeve. Sledilo je grabljanje in vezanje trte, ter igranje — obežanje balonov — ki je pred končanim šfatskim tekom vzbujalo malce manj smeha, kot na zaključni prireditvi znani Toš s svojo ikebano na glavi, a z nešte-tilimi ironičnimi in pikrimi bodicami pod kapo, katere so mnogi pozdravljali z burnimi aplauzi.

No, narodu predvsem kruha in
iger... Tekst in foto:

M. SKLEDAR

Naši Pomurski tekmovalci na fotografiji za trajen spomin...

Vse več je kmetov, ki se odločajo za usmerjeno kmetovanje. Tak način kmečke proizvodnje je uspešnejši takozvana kmeta, še bolj pa za našo skupnost. Zato bi temu kazalo posvetiti več pozornosti, posebej na našem, v veliki meri še vedno agrarnem območju.

Eden tistih, ki so spoznali, da z razdrobljenim, klasičnim kmetovanjem ne morejo priti do tako ugodnih izidov, je nedvomno Alojz Berden, ki s svojo ženo Albino in otrokoma pita prašiče. Sodeluje s KZ Pannonka, ki mu nudi razne ugodnosti.

Berdenovi so doma v Filovcih in sadovi trdega, pa tudi bolj smotrnega dela so vidni že, ko prideš do njihove domačije. Zgradili so novo hišo, ki je sodobno opremljena. Prijazni domačin Alojz nas je povabil v stanovanje, čeprav smo ga zmotili sredi dela.

»Zacetek sodelovanja s Panonko sega že v leto 1967.« prične. »s pogodbo smo dobili kredit za gradnjo hlevov, pa tudi plemenske svinje so nam priskrbeli. Zdaj jih imamo 40. Oddajamo pujske, ki jih je trenutno 180 — seveda pa se ta številka spreminja. Krmimo jih povprečno 9 tednov. Ko dosežejo 22 kg teže, jih lahko oddamo. Cena za kilogram je trenutno 220 dinarjev. Krmo večinoma pridelamo sami, kar zagotavlja bistveno cenejšo rejo. Moram poudariti — vsaj moje izkušnje so take — da je sodelovanje z zadrugo zelo uspešno in nimam bistvenih pripomb. Predvsem reprodukcijskega materiala je dovolj in to je (poleg pravilne prehrane in

higiene) osnova za uspešno rejo. Težava je v tem, da so krmita vedno dražja, odkupne cene »končnih proizvodov« pa ne naraščajo tako hitro. Pa tudi ta primanjkljaj se s pridnim delom pokrije.»

Sicer pa se Anton ne

»Ni vedno le denar tisti, ki odloča.« Alojz Berden vzorno sodeluje s Panonko.

ukvarja le s kmetijstvom. V letih, ko je bil zaposlen v Nemčiji, mu je postalo jasno, da samo s trdim delom in prizadevanjem lahko uspe. Ukvarja se tudi s pleškarstvom, na Pohorju pa ima čebele. In načrti za prihodnost?

»Reja prašičev zahleva mnogo časa in truda, čeprav je zdaj, ko so hlevi sodobni, veliko manj dela. Če se potrudimo vsi štirje, jih nakrmimo v pol ure.« Pri tem z nekako skritim oče-

tovskim ponosom pogleda svojega Romana, ki z zanimanjem sledi našemu pogovoru. čeprav jih šteje šele deset, in dodaja: »Otroka že veliko pomagata pri delu, posebej Roman. V šoli pa je odličnjak. Prav zato se bojim, da ne bo hotel ostati na kmetiji.« Roman se le skrivnostno nasmehne in zmigne z rameni. češ da še ne ve. Sicer pa pri desetih letih še ne more biti trdno odločen o svojem nadaljnjem življenju...

»Ja, hleve nameravamo razširiti.« spet povzame besedo Alojz. »tako bi lahko imeli 50 svinj. kar bi pomenilo več dela. seveda pa bi bil tudi zaslužek višji.«

Ob tem se razgovori o »strelcih« (gre za kmete, ki se obračajo po vetru, usmerjajo se tja, kjer trenutno najboljše kaže — op. p.). Na tak način ni moč veliko doseči. To so le začasne rešitve, ki ne koristijo nikomur. Zato sem za to, da je odnos med kmeti in združenimi še bolj organiziran, da bomo točno vedeli kdaj, kje in na koga lahko računamo. S tem bi se izognili mnogim čerem v našem kmetijstvu. Kajti res je (in to vsi podajamo, a le z besedami), da je v kmetijstvu še mnogo rezerv.« Dlje kot je tekla Aljazeera pripoved, bolj smo bili prepričani, da sodobno kmetijstvo poleg dela zahteva tudi veliko znanja. To že dolgo ni več le nekaj zemlje, par glav živine in svinj. S

takim načinom, ki pa pri nas žal še vedno prevladuje, rešujemo le zasebne interese (pa še te le sproti, kratkoročno), kakšnih širših koristi pa od tega ni več. Seveda je izredno težko prodreti z novimi idejami na območje, ki je tradicionalne, razdrobljene »kmečke miselnosti«. Zato se Alojz zavzema za to, da bi usmerjenim kmetijam namenili še več pozornosti — in dobri zgledi gotovo prisilijo v razmislek še tako »tradicionalno usmerjenega« kmeta. Je pa še drug problem — starostna struktura kmetov je vse slabša, mladi pa o kmetovanju večinoma še slišati nočejo.

Alojz nam je natresel vrsto na videz drobnih problemov, ki pa so še kako pomembni za nadaljnji razvoj kmetijstva. A ob koncu le to: nedavno so bili pri Berdenovih kupci iz Šibenika. Znano je, da so odkupne cene na Hrvaškem višje kot pri nas. Hoteli so kupiti 60 pujskov, za kilogram bi Alojz dobil 90 dinarjev več kot v Sloveniji. Toda pujskov ni prodal in se s tem odrekal dobičku kakih petnajstih starih milijonov: »Dokler se pogodbe s Panonko držim, in tudi on vračajo z isto mero, dokler je sodelovanje tako uspešno kot do zdaj, ne čutim nobene potrebe, da bi opeharil našo skupnost. Čeprav je res, da smo vsi Jugoslovani in s te strani ne bi smelo biti zadržkov.«

Tako torej Alojz Berden. Pa pogledjmo malo v svojo dušo. (ne le kmetije): smo tudi mi taki? Bojani Peček

Pomurju priznanje za borbenost

Kolesarski klub iz Bihaca je bil organizator že šestnajste tradicionalne dirke »PO POTEH AVNOJA«, ki sodi v okvir praznovanja neva vstaje Bosne in Hercegovine. Na tej veliki in eni najtežjih dirki v Jugoslaviji je sodelovalo 20 klubov, med njimi so bili tudi tekmovalci Kolesarskega kluba Pomurje iz Beltincev. Ekipe je bila sestavljena iz dveh članov: Borut Kapun, ki se je vrnil iz JLA in Borut Štibrar ter mladincev: Dalivoj Titan, Jože Bertalanec in Marjan Babič. Ekipe Pomurja je bila neizkušena, saj razen Kapuna, na tej dirki ni še nobeden sodeloval, zato tudi ni bilo pričakovati vidnejših uvrstitev. Namen je bil predvsem, da tekmovalci vzdržijo

do konca 565 kilometrov dolgo progo in da si pridobijo izkušnje za nadaljnja tekmovanja. To jim je tudi uspelo. Progo od Bihaca Titovega Drvara — Mrkonjić grada — Jajce — Mrkoviće — Kozare — Prijedor — Bosanske kripe — Cazine in nazaj do Bihaca, ki ima več kot 150 km vzpona in ponekod višinsko razliko 600 metrov so prevozili vsi tekmovalci razen Štibrarja, ki je žal zaradi vročine po drugi etapi pri zdravniškem priporočilo moral odstopiti. Če k temu še dodamo, da se tekmovalce na poti spremljala neznosna vročina, ki je bila tudi 34 stopinj Celzija, potem smo z nastopom kolesarjev Pomurja lahko kot zadovoljni. Da je bila dirka resnično težka kaže tudi podatek, da je od skupno 67 tekmovalcev, koliko jih je startalo končalo dirko le 31 kolesarjev in da so bili med tistimi, ki so odstopili tudi taki, ki so že nosili dres državne reprezentance.

Ekipe Pomurja je po končani dirki zasedla trinajsto mesto, pomezano po Titan 42. mesto s časom 15.44.39, Babič 46. Bertalanec 49 in Kapun 50. mesto. Tekmovalci Pomurja so za poštrenovalno svojo dobilo priznanje, hkrati pa povabili za sodelovanje na tej pomurski dirki prihodnje leto.

ODBOR POMURSKA NOGOMETNE LIGE ODLOČIL

Tešanovci izključeni iz PNL

Odbor pomurske nogometne lige je na zadnji seji razpravljal o pritožbi na PNL, ki je v zvezi z njihovo izključitvijo iz lige. Tako je namreč odločil tekmovalna komisija, ker Tešanovci dvakrat niso nastopili na prvenstveni tekmi mladinskih moštvo. Propozicije tekmovanja namreč določajo, da se v primeru članstva moštvo izključi iz PNL. Odbor pomurske lige je ugotovil, da so Tešanovci kršili propozicije tekmovanja v PNL in dokončen sklep, da se prvo moštvo izključi iz pomurske lige. Odbor odloči, da bodo Tešanovci v prihodnje lahko Soboti, Odbor pomurske lige je tudi razpravljal o vključitvi Čarde in Mostja, ki sta prvaka v prvi medobčinski ligi in v prvi občinski ligi Lendava, v pomursko ligo. Sklenjeno je bilo, da bosta komisiji te dni predložili, v moštvi izpolnjujeta vse pogoje, ki jih zahtevajo za tekmovanje v pomurski ligi. Če oni ne izpolnjujeta, bosta morali še naprej tekmoovati v konkurenci, namreč njuj pa bosta drugovrščeni moštvi odigrali kvalifikacije za vstop v pomursko ligo z moštvi, ki bi sicer izpadli. Dogovorjeno je bilo tudi, da bosta prihodnjo nedeljo ssestala odbor pomurske nogometne lige in občinska nogometna zveza Lendava ter se dogovorila za prenos vodenja pomurske nogometne lige v naslednji sezoni v Lendavo.

F. M.

PRID KAJAKAŠKO PRIREDITVIJO MURA 83

Pričakujejo tudi državne reprezentante

Brodarsko društvo Mura iz Kroga pripravlja v soboto in nedeljo, 6. in 7. avgusta 1983, tradicionalno mednarodno kajakaško tekmovanje v spustu MURA 83. Na tekmovanju bo predvidoma nastopilo približno 20 ekip iz Avstrije, Madžarske in Jugoslavije. Organizatorji bodo tokrat lahko pozdravili tudi jugoslovansko državno reprezentanco, ki je na nedavnem svetovnem prvenstvu v Meranu osvojila zlato medaljo. Pomeni, da bo tekmovalce za ljubitelje tega športa zelo dobro začeli tekmovalci iz Avstrije, Madžarske in Jugoslavije. To še posebej velja za Stefana Varga, dvojico Činč-Ti-Tan in mladince Karasa. Na letošnjem državnem članskem prvenstvu, ki je bilo na reki Ibar, sta namreč Stefan Činč in Franc Titan v 26 parih osvojila drugo mesto in s tem potrdila zvezni razred. Stefan Varga pa je bil med 64. kajakaši četrta, mladinec Milan Karas pa v republiškem članskem prvenstvu, ki je bilo na reki Soči v Bledu, so tekmovalci iz Kroga lepo odrezali. Tako je dvojica Varga in Činč-Ti-Tan osvojila naslov republiškega prvaka v spustu, v slalomu pa je prav tako lepa uvrstitev, če upoštevamo, da vrh jugoslovanskega kajakaškega društva Mura, ki so se v letošnji sezoni že zelo dobro uveljavili. To še posebej velja za Stefana Varga, dvojico Činč-Ti-Tan in mladince Karasa. Na letošnjem državnem članskem prvenstvu v Novi Gorici pa so Milan Karas in Borut Borovčič osvojila drugo mesto in s tem potrdila zvezni razred. Na osnovi doseženih rezultatov je zvezni trener pozval tri tekmovalce iz Kroga: Varga, Činč in Titana, da so se udeležili velikega mednarodnega tekmovanja v Avstriji, da tekmovalci iz Kroga prav v prihodnji nedelji potrdijo svojo vrednost. Gotovo pa lahko od njih pričakujemo dobre rezultate tudi na bližnjih maratonihih.

Feri Maučec

RD Murska Sobotna tretja

V Kruševcu je bilo člansko državno prvenstvo v športnem ribolovu, troboju in peteroboju. Slovenijo je na tekmovanju zastopala ribiška družina iz Murske Sobotne v sestavi Mirko Božič, Silvo Titan in Bojan Božič in se lepo odrezala. V troboju je ekipa osvojila tretje mesto s 766,03 točkami. Med posamezniki je Bojan Božič zasedel tretje, Silvo Titan šesto in Mirko Božič osmo mesto.

V Titovi Mitrovici pa je bilo pokalno tekmovanje Jugoslavije v športnem ribolovu, troboju in peteroboju, na katerem je sodelovalo 42 ekip iz celotne države. Tudi tokrat so se odrezali člani RD Murska Sobotna in v troboju osvojili drugo mesto ter le za šest stotink zaostali za zmagovalcem. Med posamezniki pa je zmagal Bojan Božič pred Mirkom Božičem, Drago Božič pa je bil deveti. Tudi v športnem ribolovu je ekipa Murske Sobotne zasedla drugo mesto. Med posamezniki je bil Mirko Božič peti, Drago Božič dvanajsti in Bojan Božič sedemnajsti.

Tako so se torej člani ribiške družine Murska Sobotna po uspešnem nastopu na državnem mladinskem prvenstvu, ki je bilo v Murski Soboti, izkazali še na državnem članskem prvenstvu in na pokalu Jugoslavije.

F. M.

KONJENIŠTVO

Ani in Larga prva

Na hipodromu pod Lescami so bile v počastitev praznika občine Radovljica velike konjske dirke, katerih so se udeležili tudi ljubomski kasači in dosegli nekaj prvih, drugih in tretjih mest. Najuspešnejši med njimi sta bili Ana MS (Marko Slavič, mlajši, Ključarovi), ki je zmagala v prvi dirki za dvoletne kasače in Larga (Fras, Veržej), ki je zmagala v četrti dirki za 3 do 12 letne kasače. Druga mesta so osvojili: Psina (M. Slavič, Ključarovi, st.) v tretji dirki za 3 do 12 letne kasače, Mastro (Žnidarič, Ljutomer) v četrti dirki, Leopoldina (Žnidarič, Ljutomer) v šesti dirki in Firla (Galunder, Veržej) v sedmi dirki dvoletnikov. Tretje mesto je osvojila Alba MS (M. Slavič, ml), četrto pa Rebeka (Puhar, Ljutomer) v tretji dirki.

JUDO

SOBOČANI ZAČELI S PRIPRAVAMI

Prejšnji teden so pričeli s pripravami za novo tekmovalno sezono judoisti soboškega Partizana. Priprav se udeležuje 20 mladincev in članov. V prvem delu priprav, ki je bil namenjen nabiranju moči, so opravili v campu Makarski. Drugi del, ki je prav tako namenjen kondiciji pa poteka na stadionu osnovne šole I. in pa v fazanariji. Tretji del, ki bo na blazinah pa je predviden v domu Partizana, posvečen pa bo tehniki in taktiki. V času priprav se bodo soboški judoisti udeležili številnih tekmovanj. Eno takih bo 20. in 21. avgusta na tradicionalnem Balaton pokalu za starejše mladince in člane na Madžarskem. To bo vsekakor dobra preizkušnja Sobočanov. Priprave vodita trenerja Stefan Vehab in Daniel Kisilak.

O. S.

NOGOMET

KOLESARSTVO

Berden zmagal v Kranju

V Kranju je bila cestno kolesarska dirka za pokal Kranja, na kateri so nastopili tudi člani Kolesarskega kluba Pomurje iz Beltincev in dosegli izredno lep uspeh. V kategoriji mlajših mladincev je na 28,4 km dolgi progi osvojil prvo mesto Berden s časom 1:40.42. Škaban je bil 7. Serec 9, Cigut 12 in Veržjak 15.

PNL — mladinci

Turnišče	20	16	0	4	91:31	32
Beltinka	20	15	1	4	69:26	31
Črenšovci	20	15	0	5	68:31	30
Veržej	20	13	0	7	71:33	26
Bakovci	20	11	1	8	53:48	23
Hotiza	20	7	3	10	50:55	17
Dobrovnik	20	7	2	11	35:54	16
Lipa	20	6	3	11	49:60	15
Tišina	20	7	0	13	34:65	14
Radgona	20	4	1	15	41:65	9
Petiševci	20	3	1	16	28:121	7

NOGOMET

MTČ—Sloga : Mura 6:5

V prijateljski nogometni tekmi je soboška Mura gostovala v Štrigovi in izgubila tekmo z moštvom MTČ—Sloga iz Čakovca s tesnim izidom. Golci za Muro so dosegli: Škaper in Šavel po 2 ter Čener enega.

ROKOMET

POLANA SE VESTNO PRIPRAVLJA

Rokometašice Polane, ki so lansko leto osvojile v enotni slovenski ligi peto mesto, se že nekaj časa vestno pripravljajo za novo tekmovalno sezono v slovenski ligi — vzhod, kjer sodelujeta tudi ekipi Radgona in Beltinke iz Beltincev. Polančanke trenirajo trikrat tedensko pod vodstvom trenerja Vlada Roškarja. Polančanke so se udeležile turnirja „Ženahorec“ v Bački Topoli, kjer so sodelovala tri moštva iz Madžarske, med njimi dva prvotigaša, ter ekipe Velika Kladuša, Polana in domači Univerzal. Polančanke so premagale ekipo Velike Kladuše in zasedle peto mesto. V soboto 13. tega meseca bodo sodelovale na turnirju v Lentiju na Madžarskem, 20. tega meseca pa na turnirju pobratenih občin v Pljuju. Že v prvem kolu prvenstva pa se igra v Polani pomurski derbi med Polano in Beltinko. Polana tokrat sodi med favorite za naslov prvaka v slovenski ligi — vzhod.

PRIPRAVE NOGOMETAŠEV MURE

V novo sezono okrepljeni

Nogometaši Mure iz Murske Sobotne, ki bodo tokrat edini predstavljali Pomurje v enotni slovenski ligi, so začeli s pripravami na novo sezono 25. julija. Vadijo štiri do petkrat tedensko na igrišču oziroma v fazanariji, kjer so pogoji zelo ugodno pod vodstvom trenerja Zorana Cirkvenčiča. V prvem in drugem delu priprav bodo predvsem delali na fizični pripravi igralcev, v tretjem delu pa bodo moštvo vigravali. Zaradi izmenskega dela morajo nekateri igralci vaditi dopoldne, kar bo povzročalo težave pri vigranju moštva.

V moštvo Mure bo tokrat prišlo do nekaterih sprememb, v priprave pa je vključenih kar 24 igralcev. Klub je zapustil le Gabor, ki je odšel k Mariboru. Ponovno so začeli trenirati Jerič, Slavič in Vlaškalič. Iz JLA sta se vrnila Kosi in Ternar.

F. Maučec

LJUTOMER, Glavni trg 13, telefon 81-194, 81-082,

Podjetje za komunalno, gradnjo, vzdrževanje in opravljanje uslug „KOMGRAD“ Ljutomer

Delavski svet delovne organizacije

razpisuje

Po določilih 122. člena statuta in sklepa dela in naloge:

TEHNIČNEGA VODJE

Kandidat za opravljanje navedenih del in nalog mora poleg pogojev predpisanih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- višja izobrazba gradbene smeri, z opravljenim strokovnim izpitom,
- opravljen strokovni izpit po pravilniku o strokovni izobrazbi in usposobljenosti tehničnih vodij za izkoriščanje rudnin,
- 3 leta delovnih izkušenj
- moralno-politična neoporečnost

Kandidat bo imenovan za mandatno dobo 4 leta.

Istočasno objavlja prosta dela in naloge

1. VZDRŽEVALEC — KOVINAR
2. VODOVODNI INSTALATER

1 sodelavec
1 sodelavec

Pogoji:

- pod 1. KV ključavničar ali kovač in 2 leti delovnih izkušenj
- pod 2. KV vodovodni instalater ali klepar in 2 leti delovnih izkušenj

Kandidati naj v 8 dneh po objavi pošljejo pismene vloge z dokazili na naslov „Komgrad“ Ljutomer, delo se združuje za nedoločen čas.

Kandidati bodo o odločitvi razpisa komisije obveščeni v 15 dneh po preteku razpisnega roka.

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Prežihov Voranc Bistrica razpisuje dela in naloge

učitelja matematike,

PRU, s polnim delovnim časom za dobo 4 let.

Začetek dela 1. 9. 1983. Prijave z ustreznimi dokazili pošljite v 8 dneh po objavi razpisa.

Hotelska fakulteta Opatija — dislocirani oddelak Bled pri Srednji šoli za gostinstvo in turizem Bled objavlja

razpis za vpis v 1. letnik

Hotelske fakultete Opatija — dislocirani oddelak Bled.

Študij ob delu na I. stopnji traja dve leti.

Pogoj za vpis: končana srednja šola in redno delovno razmerje.

Prijave sprejema Srednja šola za gostinstvo in turizem Bled, Prešernova 32 do 31/8-1983.

Vse informacije dobite lahko po telefonu (064) 77331 ali (051) 712633.

Ob vpisu je potrebno predložiti:

- spričevalo o zaključnem izpitu srednje šole (originalno ali overjeno fotokopijo)
- izpisek iz rojstne matične knjige (originalen ali overjeno fotokopijo)
- dve novi fotografiji velikosti 4 x 6 cm
- potrdilo o zaposlitvi
- kolek za 4.- din
- šolnina znaša 19.000.- din in jo prijavljene vplačajo v 2 obrokih: ob vpisu 10.000.- din na žiro račun Srednje šole za gostinstvo in turizem Bled št. 51540-603-31413 z oznako za hotelsko fakulteto — 1. letnik
- če šolnina plača delovna organizacija, prijavitelj predloži ob vpisu izjavo ali pogodbo delovne organizacije
- potrebne obrazce za vpis boste prejeli na Bledu pri samem vpisu.

Bryan Owen iz Leicestershira (Vel. Britanija) je očistil poabljenoto očetovo vespo in jo takole opremil z vzratnimi ogledali — kar 34 jih je

Aspirin tudi za rastline

Iz izkušenj vemo, da šopek rož obdržimo veliko dlje, če damo v vazo drobce aspirina. Najnovejša dognanja rastlinskih fiziologov so ne samo razložila ta pojav, ampak nam odkrila še marsikaj novega v zvezi z delovanjem aspirina na rastline. Glavna sestavina aspirina je salicilna kislina, ki jo nekatere rastline, npr. vrba žaluška (Salix), v večji ali manjši meri same proizvajajo; nekateri deli rastlin vsebujejo tej snovi podobne sestavine. Indijansko zdravilstvo npr. uporablja zmlete liste vrbe proti glavobolu in drugim bolečinam, prav tako tudi proti vnetjem in infekcijam. Antiseptični učinek danes razlagamo s tem, da aspirin vpliva na povečano nastajanje oziroma kopičenje posebnih hormonov, prostaglandinov, ki so nosilci vnetnega procesa.

Toda v čem je blagodejni vpliv aspirina na rastline? Res je, da jih ne boli glava, pa vendar se po njem počutijo mnogo boljše: začno se razcvetati, če jim damo še dovolj sonca in hraniva. Poganjajo nove popke in liste in znatno zmanjšajo porabo vode. To so pripisovali tvorbi cvetnega hormona „Florigena“, za katerega pa so ugotovili, da vsebuje med drugim

tudi precej salicilne kisline. To torej rastline same sintetizirajo in tako uravnavajo rast. Vendar botanike zanima mehanizem kemičnih in fizioloških reakcij, ki tiči za tem. Odgovor je morda v novih odkritjih novozelandskih znanstvenikov, ki so proučevali življenje rastlin v težkih puščaških razmerah. Zaradi hudega pomanjkanja vode postanejo rastline vrazje

napadane: iz koreninskih por začno izločati salicilni kislini podobno snov, ki uničuje sosednje rastline na ta način, da poveča prepustnost njihovih membran ter izčrpa iz njih vodo. Podobno se odzivajo rastline na aspirin tudi v normalnih okoliščinah. Posebne celice stražarke, ki nadzorujejo črpanje vode iz korenin v steblo in liste, se pod vplivom salicilne kisline zapirajo in tako omogočajo varčnejše razpolaganje z vodo. Ali gre za isti mehanizem v obeh primerih, še ni potrjeno, vendar pa bi imelo odkritje primerne kemijske snovi, ki bi zmanjšala porabo vode oziroma izboljšala njen izkoristek pri rastlinah, velikanski pomen za človeštvo. Najhujše lakote zaradi pomanjkanja žita po svetu namreč še vedno povzroča suša. Ali je ta snov salicilna kislina? Morda, saj so poskusi Larqueja-Savedre iz Chapinga v Mehiki pokazali, da sta fižol in koruza veliko manj občutljiva za sušo, če ju je pršil z aspirinom!

Drugi, to je protivirusni učinek aspirina, so prav tako opazovali na rastlinah. Virus tobačnega mozaika napada tobačne liste, ki se branijo tako, da rastlina začne izločati „antivirusni faktor“. Zanj so ugotovili, da je močno podoben interferonu, to je isti snovi, s katero se pred virusi branijo živalske in človeške celice. S človeškim interferonom so namreč prav tako pozdravili tobačne rastline! Poskusi so pokazali, da tobačnik lahko spodbudijo k nastajanju protivirusnega faktorja, če rastlini vbrizgajo aspirin ali kakšno drugo benzoe kislino (podobni učinek ima tudi poliakrilna kislina). Iz tega bi lahko sklepali, da aspirin tudi pri ljudeh spodbuja nastajanje protivirusnih proteinov, to je interferonov. V tem je morda tudi skrivnost antiseptičnega učinka aspirina. Ta torej ne vpliva le na hormone prostaglandine in s tem zmanjšuje posledice vnetja. Utegne vplivati tudi na njegov vzrok — tako da uničuje morebitne virusne povzročitelje procesa.

NA AVTOBUSU
— Dve vozovnici? Zakaj pa dve?
— Stavim, da bom eno spet kam zatopal.
— Kaj pa, če bo tudi druga doživela enako usodo?
— Ne skrbite, imam še mesečno vozovnico...

REŠITEV
— Kaj pa tako rjoveto na ulici? Pojdite domov.
— Sej bi šel, ampak tam so me že ven vrgli.

Opazujte svoje žene

Od kar se zakoni na veliko lomijo in je vse več razvez, se je pojavilo tudi veliko strokovnjakov, ki „poznajo“ vzroke za ta neželjena stanja. In v skladu s svojimi znanji in ugotovitvami ponujajo najrazličnejše zanesljive in manj zanesljive poti k zakonski sreči, ki naj bi načelno bila prisotna v vsakem sklenjenem zakonu iz ljubezni. Takšni pa so dandanes menda že vsi, ker ni prisil staršev?

Neki psiholog trdi, kot lahko preberemo v Durbinu, da naj bi mož zelo pazljivo spremljal kupovalne navade svoje žene. Če se njegova boljša polovica kar naprej pritožuje, da ji daje premalo denarja, potem to ne pomeni, da gre za resnično finančno sušo v ženi, temveč je lahko to marsikaj tudi znamenje, da žena z možem ni zadovoljna. Ko prosi za nekaj več denarja, morda prosi le za poljub.

O vsem tem je izšla knjiga Denar in zakon, kjer je vse lepo razloženo. Seveda pa jo treba razumeti, kdaj gre res za finančne zadeve, kdaj pa so pod njimi skrivajo drugi razlogi nerazumevanja.

SPORNA MNENJA O KAVI

Ni malo ljudi, ki imajo za najvažnejše jutranje opravilo, da si skuhamo skodelico vroče prave kave. Po tem bi lahko sodili, da je kava za Jugoslovane živo število ena. V resnici pa je kava bolj škodljiva kot koristna. Oglejmo si tokrat to priljubljeno in čaščevo kavo z drugačnimi očmi in pozabimo na prijetno aromo, občutke poživljenosti in svežosti, ki naj bi jih menda v nas prebujala.

Potem ko smo spili skodelico kave, se najkasneje v eni uri sproži v našem telesu vrsta procesov. Nadledvičnica začne izločati v krvni obtok dvojno spodbujevalnih snovi, zveča se tudi količina sladkorja v krvi. Ker se krvne žile in žilice skrčijo, se za skoraj desetino dvigne srčni tlak, malce pa se zniža število srčnih utripov.

Ves ta mali vihar v telesu je posledica kofeina, bistvene sestavine kave. V eni skodelici ga je okoli 85 miligramov, odvisno od tega, kako močno kavo skuhamo. Nekaj manj je kofeina v instant kavah. Sicer pa je moč ta alkaloid najti v številnih drugih rastlinah (našteli so jih preko 160). Človeštvo uživa kofein že tisočletja. Azteki so ga pili v zvarkih iz kakaovega zrna, Afričani v zvarkih iz kole (danes to snov uporabljajo v sloviti coca coli), Kitajci in za njimi skoraj ves svet v čajih, Etiopci in Arabci ter za njimi tudi ves razviti svet pa tudi v kavi. Po nekaterih podatkih redno uživa kavo kar sedem od desetih odraslih.

A tudi tisti, ki kave in čaja ne pijejo, zaužijejo lahko precej kofeina v drugih pijačah in

celo zdravilih, od čokolade do najrazličnejših brezalkoholnih pijač in od blažil bolečine do zdravil proti prehladu.

Šele v nekaj zadnjih letih se je pozornost medicinskih raziskovalcev obrnila proti kofeinu, oziroma kavi. Predvsem so želeli dobiti znanstvene odgovore na bistvena vprašanja: ali povzroča kofein zasvojenost, ali slabo vpliva na srce, ali povzroča poškodbe na zarodkih, ali slabo deluje na zdravstveno počutje in nazadnje tudi ali povzroča raka.

Pravi pivci kave sami dobro vedo, da ni lahko opustiti vsakdanjih skodelic kave, znanstveniki pa jim seveda pritrjujejo. Kofein zares povzroča zasvojenost. Šele pred dvema letoma je raziskovalec uspel odkriti, zakaj. Ugotovili so, da je kofein po svoji sestavi zelo podoben enemu od možganskih transponderjev, to je posebnim snovi, ki deluje v človeških možganih kot prenašalec sporočil. Ker torej v človeškem organizmu kofein nastopa kot „domač gost“ in deluje neposredno v aktivnostih možganov in telesa, povzroči, da se

zmanjšuje naravna količina te snovi. Ko torej človek neha vedno uživati kavo, začuti pomanjkanje potrebnih snovi in njegov organizem reagira s tipičnimi znaki: glavobolom; povišanim krvnim pritiskom, nerazpoloženjem, občutljivostjo in razdražljivostjo ter drugimi znamenji. Pitje kave človeka torej zasvoji, vendar pa so si zdravniki edini, da je ta zasvojenost razmeroma blaga. Kot vsak strup, pa je tudi kofein v pretiranih količinah nevaren.

Redno uživanje večjih količin kave je po nekaterih raziskavah sodeč škodljivo za zarodek. Nosečnice bi nikakor ne smele spiti več skodelice na dan. Poskusi, ki so jih opravili pred tremi leti, kažejo, da pretirano pitje kave poškoduje zarodek. Dve skodelici na dan že lahko povzročijo oslabljen razvoj kosti zarodka. Lanski poskusi na 12.205 nosečnicah v ZDA in na Finskem pa prejšnje ugotovitve zanikujejo. Raziskovalci niso mogli odkriti zanesljivih povezav med pitjem kave in poškodbami zarodkov. Velja naj, da morajo nosečnice s kavo vseeno ravnati previdno.

MALO DRUGAČE

— Vrsto mesecov smo tožili, da je svinjsko meso drago.
— A gre zdaj kaj na bolje?
— Zdaj je svinjsko drago.

SODOBNA

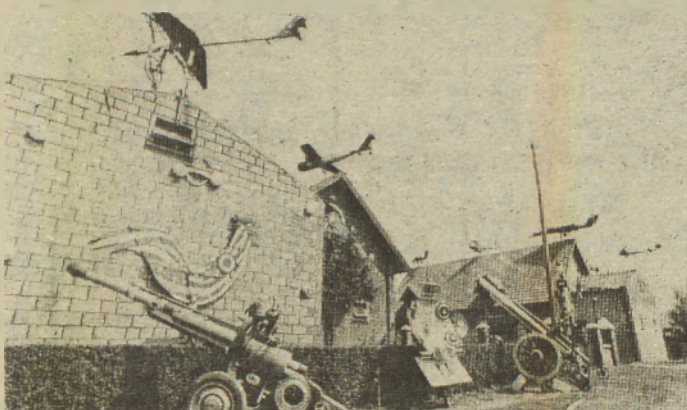
„Hej, polnoč je! Boš še naprej spal, ali pa naj ugasnem televizor...?“

BOJNI STRUPI, ALI KAKO DRUGAČE

Vse od leta 1976 se med vojaškimi strokovnjaki širi močan sum, da so v Sovjetski zvezi izdelali bojni strup in ga tudi praktično preizkusili v Indokini in v Afganistanu. Gre za tako imenovani „rumeni dež“, ki povzroča bruhanje, krvavitve in smrt. V Laosu, Kampučiji in Afganistanu naj bi za posledicami tega strupa umrlo že več ljudi. Toda najnovejšo odkritje blokemika Matthewa Meselsona s harvardske univerze je zadevo popolnoma spreobrnulo.

Blokemik je namreč odkril, da je rumeni dež dejansko proizvod čebel! S pomočjo žuželkoslovca Thomasa Seeleya je ugotovil, da je barva, oblika, velikost in vsebnost tega, čemur pravijo vojaški strokovnjaki rumeni dež in kar naj bi bil sovjetski bojni strup, popolnoma enako čebeljim odpadkom. V omenjenih deželah čebele vso zimo prežive zaprte v svojih panjih, nato pa v velikih skupinah odletijo na čistilni let, med katerim se znebijo odpadkov v telesu. To naj bi bil rumeni dež. Strupen pa je zato, ker se na odpadke, v katerih je tudi nekaj peloda, večje mikroorganizmi, ki izločajo strupene snovi, predvsem mikotoksine, povzročitelje krvavitve in zastrupitev.

Seveda znanstveno odkritje ne zanikuje v celoti možnost, da je v Indokini in Afganistanu prišlo do uporabe bojnih strupov, po svoje pa kaže na historijo, ki vlada med obema blokoma.

Arthur Vanabelle, kmetovalec iz francoskega kraja Stoenwercke izdeluje modele letal: nekateri modeli so pravim letalom zelo podobni, drugi pa so plod njegove domišljije. Kot vidimo na sliki izdeluje tudi topove in še mnoge druge predmete. Svoje izdelke ima razstavljene kar na svoji kmetiji, pri materialu pa ni prav nič izbiren: stara kolesa, avtomobili, vse mu pride prav.

Nevarnost kislega dežja

Zdaj se ni več mogoče izgovarjati, da zadeva ni znanstveno raziskana in potrjena: kisli dež je posledica izgorovanja fosilnih goriv. Tak je sklep nekaj posebnih študij, ki so jih letos zaključili v svetu. Pred razvitimi industrijskimi državami z močno osnovno industrijo je zdaj naloga, da začno ukrepati, saj kisli dež ne pozna narodnih meja ne meja med razvitimi in nerazvitimi.

Iz dimnikov v Zahodni Evropi in v ZDA se vsak dan dvigne nekaj ton žveplene plina, ki se sprošča pri izgorovanju fosilnih goriv. Ta se nabira v ozračju in z vlago spaja v tako imenovani kisli dež, ki kot padavina povzroča hudo škodo v vodah in zemlji. Uničuje življenje in jemlje prsti rodovitnost, načenja pa med drugim tudi dragocene kulturne spomenike.

Od kar so pred nekaj leti iz raziskovalnih krogov prišla prva opozorila o kislem dežju in njegovo povezanostjo z industrijo, so si industrijanci tiščali ušesa. Namesto dragih čistilnih naprav, ki bi odstranjevale škodljive žveplene pline, so raje postavili še višje dimnike. S tem pa so dosegli le to, da se je uničujoči vpliv razširil na večji del sveta.

Strokovnjaki, ki so preučili kisli dež, ne dvomijo več, da je pojav vsestransko škodljiv. Še več, pozivajo h takojšnjemu ukrepanju. Znanstveni svetovalec ameriškega predsednika George Keyworth pravi, da je akumulacija kislega dežja in uničenja okolja že tolikšna, da bo škoda nepopravljiva, če ne bomo takoj ukreпали.

Rešitev je zaenkrat v uporabi čistejših goriv, predelavi premoga z veliko žvepla v manj žveplastega ter v gradnji zaščitnih filtrov. Vse to seveda veliko stane, kar z drugimi besedami pomeni, da se bo v svetu morala energija še podražiti, z njo vred pa tudi vse, kar je z njo življenjsko povezano — to pa je res skoraj vse.

Največje valove na Jadranskem morju povzroča veter jugo, ki piha od jugovzhoda — 2,5 do 3,5 metra, dolžina teh valov pa je 30 in več metrov.

xxx

V srednjem veku so ljudje nosili na vrvi okrog vratu obešen strok česna, da bi se tako obvarovali zlega.

xxx

Največji čevlji je leta 1951 izdelal zahodnonemški čevljar Josef Schratt iz Oberstdorfa; tehtal je 600 kilogramov, velikost čevlja pa je ustrezala številki 490.

drugje smo prebrali

Odrasel noj tehta od 130 do 140 kilogramov.

xxx

Ženske postanejo zgovornejše šele po štiridesetem letu starosti.

xxx

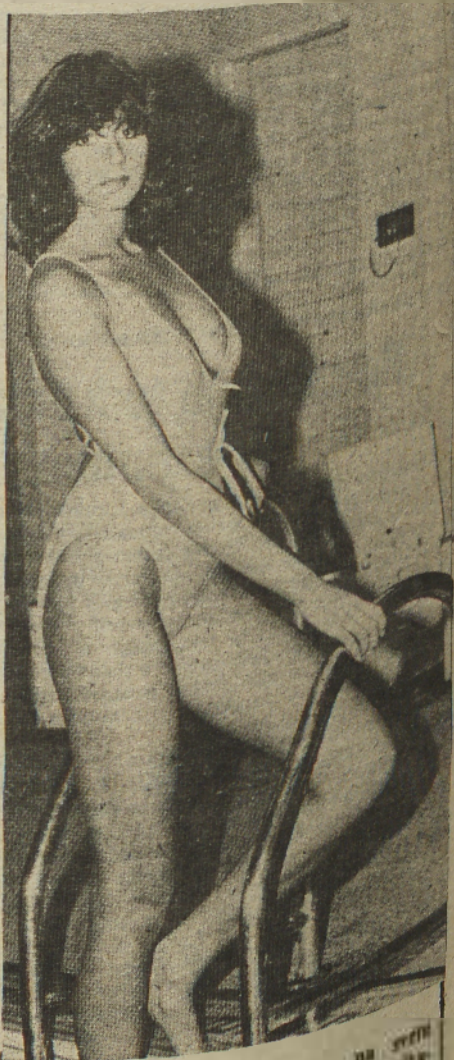
Nekdanji francoski kralji so imeli naya-do, da so k pečatu pomembnejših dokumentov prilepili tudi po tri dlake iz svoje slavne kraljevske brade.

RAZKOŠNOST

— Moj sosod je v enem letu dvakrat menjal avtomobil.
— In kaj potem?
— Jaz pa mojega niti petkrat nisem mogel do vrha natankati.

DOPUST

— Letošnji dopust sem preživel v Tenerifih.
— Kje približno pa je to?
— Ne vem. Tja in nazaj sem potoval z letalom...

Kimberly Santos „Najlepša na svetu 1980“ se je po izvolitvi odločila za mlajšino japonsko ponudbo fotomodela. Njena zaročenec, 26-letni študent francoske Reyes, ki je bil močno ljubosumen, tega ni mogel prenesti, zato si je s krogla prelomil glavo.

recept za vas

ČUREK TITA

Pol litra moke, žlica masti, sol, četrt kilograma sveže xvinine, četr kilograma govedine, 15 dekagramov drobnog zrzane, na maslu prepražene čebule, sol, poper, 10 dekagramov masti. Iz moke, žlice masti in mlačne vode ugneti vlečno testo. Dobro ga obdelaj in pokrij z ogreto skledo, da pol ure počiva. Meso in čebulo nakrat premelji, soli in popraj ter dobro premešaj. Vlečno testo raztegni in toliko posuši, da ga lahko režeš. Debele krajce odreži. Polovico testa zreži v tako velike kose, kakor je velika pekača, in jo peče na enega vrh drugega v pomazano pekačo. Vsakega dobro pokrij z mastjo ali presnim maslom. Nato razkusi meso in ga pokrivaj kos za kosom z drugo polovico pomaščenege testa. Peči v pečici lepo rumeno. Ko je pita pečena, jo polij z zaiemalko vrele mastne slane vode, ki naj je bo toliko, da sega do vrha pite, a je ne pokriva. Postavi še malo v pečico in nato na toplem pokrij, dokler ne postrežeš. Zreži na poljubne kose in ponudi vročo. Lahko tudi zviješ kakor štrukelj. Speci in polij jo kakor prej.

ZDRAVILA BREZ RECEPTOV

VITAMINI. Brez recepta lahko dobite v lekarni te-le v vodi **topne vitamine:** tablete plivit B 1, tablete plivit B 6 (bedoxin) do 20 tablet; tablete C vitamin (kolčina ni omejena). **Kombinirani vitamini:** vitamini B complex draže, beviplek draže, plibex draže, cevicalcit tablete... **Polivitaminski preparati:** albaviti sirup, vital granule. **Poliminerali:** ca-sandoz, efervescentne tablete.

ANALGETIKI so zdravila, ki zmanjšujejo bolečino. **ANTIPIRETIKI** pa so zdravila, ki znižujejo previsoko telesno temperaturo. **Analgoantipiretiki:** acisol tablete, acetisal tablete, acisal efervescentne tablete, adol tablete, andol tablete, aspalgin tablete, aspirin. **Kombinirani analgetiki:** caffetin tablete, oldon tablete, kodisal tablete, kofan instant tablete, myrin tablete, panadon tablete, plivadon tablete, saridon tablete, kombinirani praški.

ANTIANGINALGIKI so zdravila, ki se uporabljajo v terapiji angine pektoris, ki je sestavljen iz

NUTRITIVI. Nutritivi so okisano in vitaminsko mleko v prahu. **Preparati mleka:** laktacid prašek, laktovit prašek in ostali. **Sladila:** saharin tablete, sladilin tablete.

Idealna razporeditev

Idealna razporeditev kuhinjskih elementov omogoča kar najmanjši trud in najmanjšo porabo energije med delom s pripravo hrane. Analize so pokazale, da je v ta namen najboljša razporeditev naslednja: **SHRAMBA—POMIVALNO KORITO—DELOVNA PLOŠČA—ŠTEDILNIK**, ali z drugimi besedami: delovni proces naj poteka takole: živila, ki smo jih prinesli domov, spravimo v shrambo, omaro ali hladilnik; prva priprava hrane se prične s pranjem v pomivalnem koritu; končna priprava hrane se opravi na delovni plošči; kuhanje ali pečenje hrane opravimo na štedilniku ali v pečici; pripravljeno serviramo na delovni plošči; uporabljeno posodo pomijemo v pomivalnem koritu ali v stroju za pomivanje posode, ki je ob koritu; ostanke hrane spravimo v hladilnik . . .

Ob takšni razporeditvi je niz opravkov — od prinašanja hrane domov do odlaganja pripravljenih jedi — skladen.

— Očisti celico, da se bo sijala. Ob desetih pride tvoj šef.

— Kaj ste tudi njega dobili pri poneverjanju?

NA VASI

- Pridi pogledat kakšne njive imam. S traktorjem moram peljati pol ure, da pridem do konca.
- Verjamem, tudi jaz sem imel nekoč tak traktor.

— To dekle vam je tako podobno kot da bi vam bila sestra.

— Že mogoče, vendar to ni sestra, ampak brat.

Dopust ni poležavanje

Dopust smo si zaslužili z delom preko vsega leta. To nam priznavajo tudi zakoni, saj ima delavec od 18 do 30 dni (v nekaterih primerih pa še več) dopusta. In če nam dopust priznavajo, ga tudi izkoristimo. Najbolje je vsega skupaj ali vsaj v dveh delih. Šele po sedmih dneh dopusta pozabimo, kdo smo in kaj delamo, zato je potreben dopust, ki traja več kot sedem dni.

Pogosto se sprašujemo, kaj je boljše: ali bi potovati, ali biti na morju. Če na morju: ali kje v mirnem kraju ali v hrupnem mednarodnem letovišču, kjer mrgoli gostov in je hrupne zabave kar preveč. Ali pa bi morda šli v hribe, nekam v gorat predel, v mir in hlad. Seveda lahko gremo v hotel, lahko se spočijemo v domu, ki ga ima (?) naša delovna organizacija. Vedno več pa je tistih, ki gredo taboriti, bodisi v šotor ali v prikolico. Težko je naštet vse, kar govori za in kar govori proti enemu ali drugemu načinu in kraju letovanja.

Greino na morje. Zadnja leta se skoraj vsi navdušujemo nad morjem. Za otroke, ki so pogosto prehlajeni, je morje blagodar; utrdijo se, postanejo odporni. Vendar pa nekaterim bolnikom odsvetujemo letovanje na morju: tistim z visokim pritiskom, hujšimi srčnimi boleznimi, tistim, ki imajo hude težave z živci. Zato pa priporočamo morje večini astmatikov, pa tistim, ki imajo kožno bolezen luskavico. Tudi otrokom in odraslim s pogostim vnetjem mandeljev ali obnosnih votlin priporočamo dopusi na morju, ki pomaga tudi

OGRSKI GOLAZ

Potrebuješ: 1 in pol kilograma pljučne pečenke ali brzol, poldruga žlica na kocke zrezane slanine, sol, žlica sladke paprike, štiri žlice vina, 1 in pol decilitra vode, 2 dekagrama presnega masla, žlica drobtin, štiri zrna česna, vršček timijana, pol lovrovega lista. Meso zreži na velike kocke, prideni slanino, sol, papriko, vino in prilij vodo. Duši pokrito, dokler se meso ne zmehča. Na maslu zarumeni drobtine, primešaj strt česen, sesekljan timijan in lovrov list ter še nekaj časa kuhaj.

Dober tek!

- Pogosto te vidiš v kavarni.
- Glasba me privlači.
- Zakaj pa ne greš na kakšen koncert?
- Tam ne točno plva . . .

napada, ki jo povzroča slabša ali močnejša bolečina v predelu prsnega koša in srca. **Glicerilnitrat:** angised lingvalet, nitrogliceril lingvalet. Izdati se sme samo 10 tablet.

EKSPEKTORANSI so zdravila, ki olajšujejo izkašljavanje. Brez recepta se smejo izdati: thymotussan sirup, sirup plantaginis, prsni čaj.

DEMULCENS! so sredstva, ki ublažijo kašelj. Brez recepta lahko v lekarni dobite: *althae radix*, *species althaeae*, *sirupus althaeae*.

DIAFORETIKI so zdravila, ki pospešujejo znojenje: tiliac flos.

ODONTALGIKI so zdravila, ki se uporabljajo v zobozdravstvu: dentinox tekočina.

DIGESTIVI so sredstva, ki omogočajo normalno prebavo.

STOMAHIKI pa so sredstva za želodec. Olajšujejo prebavo. Brez

recepta lahko dobite ta-le zdravila: panzynorm forte draže, festal tablete, pepsan granule, acidol pepsin tekočina, acynorm forte draže. — *Menthae piperitae folium*, species marae, aqua carminativa simplex in regia, tinctura amarae.

ANTACIDI so sredstva, ki ve-
žejo prevelike količine želočne ki-
sline: phospalugel vrečke, kompensa-
tablete, gelusilac prašek in ta-
blete, rotex tablete, ulter N tablete.

ANTIEMETIKI so sredstva, ki preprečujejo bruhanje: radovan dražji (maksimalno dobite 4 tablete), movibon tablete (največ dobite 4 tablete oziroma 10 sveč).

LAKSANSI so sredstva, ki pospešujejo praznjenje črevesja: prolaxal sirup, baby lax, medilax klizma, laxi hept prašek, dulcolax draže in svečke, novolax draže in svečke, natrii picosulfas draže, eulaksin tablete, planinski čaj, čaj za odvajanje, herba čaj, apifit 4.

ANTIKONCIPIEN-
ki mehanično skuša-
sečnost: emko pena,
gel, pentex, oval va-

DERMATIKA VARIA so sredstva, ki zdravijo bolezni kože: borova kislina, salicilna kislina, katečni žveplo.

ANTISEPTIKI pa so sredstva, ki pospešujejo rast in razmnoževanje mikroorganizmov: asepsol tekočina, sterigel tekočina, cetavlon tekočina, hibatane krema, betadine tekočina, mazilo za rane.

ANTISKABIOZI so sredstva, ki delujejo zoper garje: eurax krema, losion, mitigal oljna raztopina, thiotal oljna raztopina, scabitox emulzija, benzil emulzija, šampon proti ušem, unguentum contra scabiem.

LOKALNI ANTIREVMATIKI:
parclusione mazilo, tomatol gel,
etogel gel., penylbutazon mazilo,
finalgon mazilo, nicodam mazilo,
capsicum flaster, miospray, sulfu-
pro balneo, linimentum cambhorae,
tigrovo mazilo.

Brez recepta lahko dobite v lekarni tudi vse čaje.

Pa še to! Zdravljenje samega sebe ali automedikacija obstoja odkar obstaja človek. Bolnik zelo rade zdravi simptome bolezni sam. Potrebno pa je opozoriti na nevarnost nepremišljene uporabe zdravil. Prav zaradi tega si kaže zapomniti: zdravilo, ki ga dobite brez recepta, mora biti namenjeno le krajšemu olajšanju simptomov, in sicer v primerih, ko se ne zahteva točna diagnoza vzrokov in kjer obstaja visoka meja varnosti uporabljenega zdravila.

'Sonja Petauer,
dipl. ing. farmacije

séšťavil Marko Napast	nedavno umrlí slovenskí pisatelj	mednarodní policijskí úrad	trak v petrolejki	italská vláda-rica	reka na Peloponezu	případník davného národa	samo- glasníščí stík
nauk o verskíh skrív-nostíh							
zauíma-tje, koríst							
osnovní ma-tema-tíkn' pojetí							
grofíja v južní Anglíji					Tunizíja		
					odvortlív moškí		
hrust, velíkan						amper	
						šívek, kí níř níma	
avíto-mobílská oznaka Kopra			močna svetloba, síj	ígralka Margaret	trd črn kavčuk		
rožní gím							
država na jugu ZDA							
avíto-mobílská oznaka Norveške		zvítek, namótek					přísta-níšče v Izraelu
		vzdevek, nazív					
Jones Inígo			žensko íme				
			Paul Newman				
zastop-ník empi-rizma							
utežna mera, stot						avíto-mobílská oznaka Čačka	

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE — Vodoravno: moskvič, intriga, Atila, jata, AV, Asa, ena, U, romar, šš, kani, Olav, KA, velikan, Everest, cep, ata.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Oba dečeta su ednog firmu i
svojim materijalnim, kom. Eden je
doma u Pakicani, ali ga ne oči
Eden je ka fe z. Pakicani, dobij
od firme neke pojmove za voznj
na deo, of, ka fe pa s Sobote, pa
ne dobij nika. Liki te z Pakicani
ma od doma do firme samo 2 km
sobotanez je pa doma na druškom
kraj vārasa, pa ma do firme
3 km. Taj ga premislaole, sto
koga s pravilnikom tribla.

PROČ OD GRAMOZNIC

V vročih poletnih dneh mnoge privabljajo ne le redna kopališča, ampak tudi »divja«. Mura, gramoznice... To so kraji, kjer ni poskrbljeno za varnost kopalcev, zato je na takih mestih veliko možnosti za utopitev. Ali se bomo naposled poslovlili od takih »namakališč«, ali pa še naprej tvegali? Znova želimo opozoriti, da je skrajni čas, da krajevne skupnosti prepovedo kopanje v gramoznicah, sicer se utedne spet zgoditi nesreča.

V soboto, 30. julija, okrog 19. ure je gramoznica v Gaberju privabila tudi 21-letnega Jožeta Boroja iz Gornjega Lakoša. Po kakih 20 metrih plavanja je utonil. Prisotni kopalci ga niso našli, pač pa so to storili naslednji dan radgonski potapljači. Usoda mladeniča je boleče odjeknila na območju lendavske občine in bo vsaj za nekaj časa ljudi odvračala od gramoznic. Da, vsaj za nekaj dni, kajti potem se bodo spet kopali... To je že druga utopitev v tej gramoznici!

Sicer pa pogledimo še druge dogodke! Spet pogin rib in s tem uničenje splošnega družbenega premoženja. Tokrat je do zastripitve rib prišlo v potoku, ki teče od ribnika pri Negovi v Ščavnico. Poginilo je kakih 50 kilogramov klenov, gmočna škoda pa znaša čez 10 tisočakov. Trenutno še ne moremo poročati o vzroku pogina, saj ga bo pokazala analiza.

V sredo, 27. julija, okrog 6. ure je izbruhnil požar na osebnem avtu Silva Perka iz Drakovec, ko se je peljal skozi Grabince. Voznik si je sicer prizadeval ogenj pogasiti, vendar ni uspel in je tako avto skoraj v celoti zgorel. Škoda znaša 100 tisoč dinarjev. Domnevajo, da je stoenka zagorela zaradi kratkega stika na električni instalaciji.

V noči s 27. na 28. julij je nastal požar na domačiji Franciške Mauko v Policah. Zgorelo je ostrežje

gospodarskega poslopja in detno ostrežje stanovanjske hiše. Ogenj pa je zajel tudi seno in gospodarsko orodje. Skupna škoda znaša kar 450 tisoč dinarjev. Precej so jo omilili občani in gasilci iz Radgone in Boračeve. Vzrok požara še ugotavljajo.

Tudi električno omrežje, ki pride v dotik z drevjem, lahko povzroči požar! Tega se je treba bolj zavedati in sproti odstranje-

voljenja, vemo, kaj predpisi dovoljujejo in kaj prepovedujejo. Zato tega ne bomo navajali na tem mestu.

28. julija ob 19.45 uri se je zgodila nesreča v Ljutomeru v Razlagovi ulici. Voznik osebnega avta Marjan Muršič s Pristave je v blagem desnem ovinku zaradi neprimerne hitrosti zapeljal na levo v trenutku, ko je nasproti pravilno po svoji desni pripeljal

metna nesreča tudi na cesti Ljutomer-Križevci. Ob 16.45 uri je v blagem desnem ovinku začel Stanislav Kapun iz Ljutomera orehitevati traktor s priklonnikom -- vozilo, s katerim se je peljal Mirko Rajh iz Noršinec. Tedaj pa je nasproti pripeljal z osebnim avtom Milan Zdravec od Miklavža pri Ormožu. Da bi se izognil trčenju, je Zdravec močno zaviral, kar pa je bilo tudi tvegano, saj je bilo cestišče mokro. Zaradi tega je njegov avto zaneslo na levo in je trčil v traktor. Škoda na vozilih znaša 80 tisoč dinarjev. Zdravec se je tudi lažje poškodoval.

Branko Henzel iz Noršinec se je 30. julija ob 7.50 uri peljal z osebnim avtom po lokalni cesti Mlajinci-Rakičan. V Noršincih je vozil tudi mimo parkiranega tovornega avta, izza katerega pa je nenadoma stekel 9-letni otrok A. G. iz Noršinec, ki ga je voznik zadel in zbil po cesti. Otrok se je hudo poškodoval.

Prometna nesreča se je zgodila v Odrancih. Martin Kouter iz Gomilice se je 30. julija peljal s traktorjem skozi Odrance, kjer je tudi zaviral na levo. S tem je izsičil prednost pred osebnim avtom Antona Vučka iz Gornje Bistrice, ki je pripeljal iz nasprotne smeri. Zaradi trčenja je nastala škoda za 60 tisočakov. Vučko pa se je tudi lažje poškodoval.

31. julija se je ob 20.25 uri zgodila prometna nesreča v Murški Soboti. Marija Heklič iz Murske Sobotice se je peljala po magistralni cesti Murska Soba-Tišina. Ko se je pripeljala do desnega blagega ovinka, je nasproti pripeljal neznanec z osebnim avtom, ki je »sekale« ovinek, zato je Hekličeva začela močno zavirati. Žal je zaradi tega zapeljala v obcestni jarek, kjer se je avto prevrnil na bok. Voznica se je lažje poškodovala, gmočna škoda pa znaša 100 tisoč dinarjev.

S S

V Pomurju imamo kar precej javnih kopališč, kjer je poskrbljeno za varnost kopalcev, zato res ne kaže tvegati s kopanjem v gramoznicah. Na sliki: letos je zelo dobro obiskano tudi kopališče Terme v Petišovcih, kjer so v enem dnevu našli kar 3 tisoč kopalcev. Foto: Š. S.

vati drevesne krošnje, ki so v bližini električnih vodov. 28. julija ob 14.30 je nastal požar v gozdu pri Kruplivniku. Občani, ki so opazili ogenj, so se takoj lotili gašenja in je zato nastala le manjša škoda.

Smo v času dopustov, zato je temu primeren tudi avtomobilski promet. Torej je na naših cestah množica avtomobilov, s tem pa tudi več možnosti za prometne nesreče. V zadnjem času te občutno naraščajo. Tako je bilo tudi prejšnji teden. Opisali bomo le nekatere hujše. Še prej pa: upoštevajmo vendar prometne predpise. Vsi, ki imajo vozniška do-

osebni avto, ki ga je vozil Drago Zver iz Ljutomera. Prišlo je do čelnega trčenja, nastala je gmočna škoda za 100 tisoč dinarjev. Zverova sopotnica pa se je lažje poškodovala. Miličniki so tudi ugotovili, da Muršič nima vozniškega dovoljenja.

Milan Tivadar iz Gančan se je v petek, 29. julija, okrog 16.30 ure peljal po lokalni cesti. Zaradi neprimerne hitrosti ga je zaneslo na levo, zato je trčil z nasproti vozečim osebnim avtom, ki ga je upravljal Erich Boos iz Švice. Materialna škoda na vozilih znaša 80 tisoč dinarjev.

V petek pa se je zgodila pro-

krvodajalci

Marija Drjindl, Murski vrh 35; Marija Čern, Lutverci 29, Cvetka Lukacek, Šratovci 2d; Ivanka Benko, Panonska 1; Franc Švab, Hovčak 35; Hilda Grosman, Apače 10; Marija Ferdec, Trate 4; Janez Hanzel, Gaberc 4; Marija Borko, Mariborska 3; Ida Pamberk, Siogovci 3; Ivan Maruško, Grajska 7; Marjeta Luković, Žiberci 31; Majda Petrovič, Drotinci 17; Jerica Kozic, Žepovci 84; Valka Čeeh, Žiberci 27; Franc Rubin, Trate blok 2; Brigita Kovač, Petajinci 56; Janko Kruplič, Orehovski vrh 25; Antonija Matko, Gančani 44; Janko Črešnjeveci n/h; Marjan Banfi, Črešnjeveci/L; Cvetka Jančar, Lackova 11; Milan Šere, Trate blok 3; Drago Topolinjak, Lutverci 62; vsi iz Trate, Egon Klobučar, Kidričevo naselje 3; Milan Kovač, Spodnja Ščavnica 39; Darko Merčnik, Ljubljanska cesta 14; Miran Glavnik, Lackova 15; Anton Rigler, Ljubljanska cesta 14; Martin Kurnik, Mariborska 3; Daniel Stojnik, Gregorčičeva 2; Jože Kernol, Nončičeva 7; Milan Kovač, Spodnja Ščavnica 59; vsi iz DO Element; Marjan Kurnik, Mariborska 3; Franc Segeri, S. Tomassini 5; Sonja Kamninar, Mariborska 3; vsi Opekarna Gornja Radgona; Maksimiljan Gregorčič, Segovci 66; Robert Ščap, Mahovci 4; Marija Zemljic, Radenci 4; Srečko Zitek, Hrastje Mota 5a; Martin Lasetski, Simončičeva 11; Slavka Cunk, Žiberci 59;

poroke

Franc LAINČEK, svobodni umetnik, Dolenci 13/a in Ivan GRKINIČ, socialna delavka, Šalovci 169; Alojz SLANA, natak, Mele 11 in Jožefa TITAN, gospodinja, Bakovci, Vrtna 10; Stefan BUZETI, bakovci, Mladinska 22; Rudolf KÜPLEN, skladiščnik, M. Soba, Lendava 41/a in Marja OLAS, pravica, M. Soba, Šercerjevo naselje 11; HOLCMAN, avtomobilist, M. Soba, Trstenjakova 63 in Vito KOKO, medicinska sestra, Maribor, Trg Dušana Kvedra 12; Milan KOTAPETNIK, Bakovci, Papovska 22 in Marija PERKIČ, mati, Šalovci 11; Tibor KÖNYE, mladenič, Cankova 21 in Jožica DONSA, administrativka, M. Soba, Vrtna 8; Jožef HORVAT, kvalificirani kuhar, Krog 57 in Dragica GALE, trgovska pomočnica, Vrhnik, Partizanski tabo Andrej VIHER, absolvent mef. fakultete, Maribor, Pruijska 146 in Danilo ČINČ, absolventka filoz. fakultete, Satahovci 46; Stanko FICKO, M. Soba, Gregorčičeva 55 in Brigita BERNJAK, šivilja, M. Soba, Gregorčičeva 55; Ivan VUČKO, kmetovalec, Sr. Bistrica 16 in ZAYEC, medicinska sestra, M. Soba, Prešernova 72; Stane VANOVIČ, absolvent visoke šole za organizacijo dela, Jesenice, Črna volucije 8 in Brigita KRENOS, študentka, Černelavci 26/a; Emil KURAMIRČAR, Bakovci, Mladinska 16 in Marija FISTER, primarna prodajalka, M. Soba, Bevkova 4.

DO „Ljutomerčan“

Kmetijstvo in predelava, n. sol. o. Ljutomer
69240 Ljutomer, Kidričeva ulica 2

Delavski svet delovne organizacije „Ljutomerčan“

OBJAVLJA prosta dela in naloge

— delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi
— direktorja komercialnega sektorja

Kandidati za opravljanje teh del in nalog morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- visoka, višja ali srednja izobrazba ustrezne smeri
- najmanj 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah
- sposobnost za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanje zaposlitve
- moralnopolitične vrline v skladu z družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer

Kandidat bo izbran za 4-letni mandat.

Kandidati za razpisana dela in naloge naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dodeljenega dela v zaprti ovojnici na naslov: DO „Ljutomerčan“ — razpisna komisija za imenovanje direktorja komercialnega sektorja, 69240 Ljutomer, Kidričeva ulica 2, v 8-dnevnem roku od objave.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po imenovanju.

ARCEOMURKA

proizvodna, trgovska in gostinsko podjetje

LOKA n. sol. o. ŠKOFJA LOKA

DSSS

ŠKOFJA LOKA

ABC POMURKA „LOKA“ proizvodna, trgovsko in gostinsko podjetje n. sol. o. Škofja Loka

TOZD JELEN, GOSTINSTVO KRANJ

OBJAVLJA

prosta dela oz. naloge

1. VEČ KUJARJEV za delo v gostinskih obratih v

Kranju in Škofji Loki

Pogoj: KV kuhar

2. VEČ NATAKARJEV prav tako za delo v obratih v

Kranju in Škofji Loki.

Pogoj: KV natak

Na razpolago so samska ležišča. Poskusno delo za kuharje in natakarje traja 45 dni.

Prošnje z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi oglasa na naslov: ABC Pomurka, LOKA, DSSS, Kidričeva 53, 64220 Škofja Loka, informacije na 064-61-375 ali 064-61-376.

PRODAJA STANOVANJSKIH HIŠ V NIZU

Na lokaciji ROŽNA DOLINA — MARIBOR
prodaja montažne stanovanjske enote v nizu, zgrajene do IV. gradbene faze,
s kompletno izvedeno infrastrukturo.

VELIKOST OBJEKTOV:

A1	pritičje	neto	101,87 m ²
	mansarda	neto	12,53 m ²
A0	pritičje	neto	122,02 m ²
	mansarda	neto	30,18 m ²

CENA:

TIP	IV. faza	„ključ v roke“ samo pritičje	„ključ v roke“ pritičje in mansarda
A1	2.683.780,00	3.255.030,00	3.466.795,00
A0	3.065.770,00	3.804.201,00	4.163.845,00

Prodajni pogoji:

Individualnim kupcem omogočimo kredit 30 odstotkov na prodajno ceno, na 5 let, po 18 % obrestni meri.

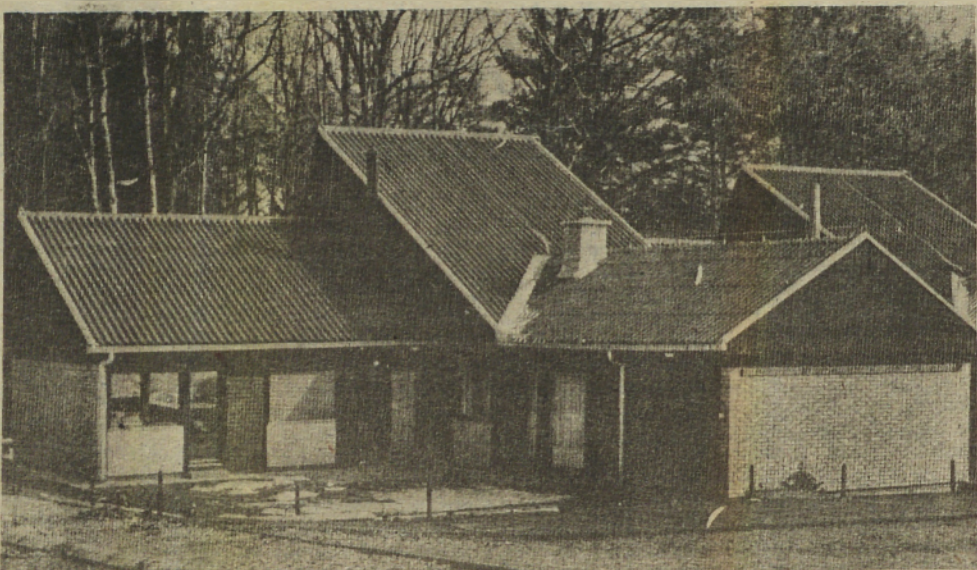
Delovnim organizacijam omogočimo kredit do 40 odstotkov na 11 mesecev, po 25 % obrestni meri.

Za vplačila z dinarji deviznega izvora omogočimo poseben popust v višini 15 odstotkov.

Za vse informacije se obrnite na naslov:

MARLES, MARIBOR,
TOZD INŽENIRING, tel.
39-441, int. 437, teleks
33-143 yu marle.

marles

202. Samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota

203. Statut skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota

.202

Na podlagi 1. odstavka 8. člena in v zvezi z 10. členom Zakona o skupnostih socialnega varstva (Ur. list SRS, št. 8/80) sprejmejo samoupravne interesne skupnosti socialnega skrbstva, otroškega varstva, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, starostnega zavarovanja kmetov, zaposlovanja in stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota, spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota tako, da se prečiščeno besedilo glasi:

**SAMOUPRAVNI SPORAZUM
O USTANOVITVI SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA
OBČINE MURSKA SOBOTA**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

V skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota (v nadaljnjem besedilu: skupnost socialnega varstva) se zaradi oblikovanja, usklajevanja in spremljanja celovite politike socialnega varstva kot bistvene sestavine socialne varnosti povezujejo delavci, drugi delovni ljudje in občani po občinski skupnosti socialnega skrbstva, skupnosti otroškega varstva, zboru delegatov pokojninskega in invalidskega zavarovanja, konference delegatov starostnega zavarovanja kmetov, skupnosti za zaposlovanje in stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota (v nadaljnjem besedilu: ustanoviteljice).

2. člen

V skupnosti socialnega varstva delavci, drugi delovni ljudje in občani oblikujejo, usklajujejo, in spremljajo uresničevanje politike na področju socialnega varstva, usklajujejo programe dela na posameznih področjih socialnega varstva, socialno-varstvene elemente za samoupravne sporazume o temeljih planov, osnove in merila za posamezne socialno varstvene pravice, usklajujejo in oblikujejo osnove in merila za uresničevanje solidarnosti in vzajemnosti in zagotavljajo enakopravno odločanje s pristojnimi zbori Skupščine občine Murska Sobota.

3. člen

V skupnosti socialnega varstva se usklajujejo tudi deli programov, ki se nanašajo na socialno varstvo ter osnove in merila za posamezne pravice, ki imajo socialno-varstveni pomen in se delavci, drugi delovni ljudje in občani o njih dogovarjajo v občinskih samoupravnih interesnih skupnostih, ki niso ustanoviteljice (v nadaljnjem besedilu: druge skupnosti).

4. člen

Skupnost socialnega varstva zaradi oblikovanja, usklajevanja in spremljanja celovite politike socialnega varstva v SR Sloveniji skupaj z ostalimi občinskimi skupnostmi socialnega varstva ter s Skupnostjo socialnega skrbstva Slovenije, Zvezo skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije, Skupnostjo otroškega varstva Slovenije, Skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, Skupnostjo starostnega zavarovanja kmetov SR Slovenije in Zvezo stanovanjskih skupnosti Slovenije povezujejo v Skupnost socialnega varstva Slovenije.

5. člen

Ime skupnosti socialnega varstva je: SKUPNOST SOCIALNEGA VARSTVA OBČINE MURSKA SOBOTA. Sedež skupnosti je v Murski Soboti, Titova 24.

6. člen

„Dejavnost skupnosti socialnega varstva je oblikovanje, spremljanje in usklajevanje politike socialnega varstva v občini, usklajevanje programov socialnega varstva in dogovarjanje prioritarnih nalog na področju socialnega varstva, uvajanje novih oblik socialnega varstva v občini in dogovarjanje o skupnih strokovnih podlagah za oblikovanje socialno varstvenih elementov za samoupravne sporazume o temeljih plana ustanoviteljic.“

Dejavnost skupnosti socialnega varstva je posebna družbene pomena.

Skupnost socialnega varstva je pravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih ima na podlagi ustave, zakonov, družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov ter drugih splošnih aktov.

7. člen

Delo skupnosti socialnega varstva je javno.

Uresničevanje načela javnosti dela skupnosti je podrobneje urejeno s statutom.

8. člen

Skupnost socialnega varstva zastopa in predstavlja predsednik skupščine skupnosti z omejitvijo, da sklepa pogodbe po sklepih samoupravnih organov skupnosti.

V odsotnosti predsednika zastopa skupnost namestnik predsednika z enakimi pooblastili.

Za skupnost podpisuje predsednik skupščine oziroma njegov namestnik ali pooblaščen delavec skupnosti.

9. člen

V pravnem prometu z drugimi nastopa skupnost socialnega varstva samostojno in brez omejitev.

Za svoje obveznosti v pravnem prometu odgovarja skupnost socialnega varstva z vsemi sredstvi s katerimi razpolaga.

10. člen

Skupnost socialnega varstva ima svoj statut.

Statut vsebuje podrobnejše določbe o nalogah skupnosti socialnega varstva, o organih skupnosti in njihovih pooblastilih in o odgovornostih, o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih članov skupnosti in o drugih za skupnost pomembnih vprašanjih.

Statut in drugi samoupravni akti skupnosti socialnega varstva morajo biti v skladu s tem sporazumom.

K statutu skupnosti daje soglasje skupščina občine Murska Sobota.

II. NALOGE SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

11. člen

V skupnosti socialnega varstva se oblikujejo, spremljajo in usklajujejo politika in programi socialnega varstva, dogovarjajo prioritete naloge in uvajanja novih oblik socialnega varstva za območje občine Murska Sobota.

V skupnosti socialnega varstva se usklajujejo zlasti:

— izhodišča za uresničevanje dogovorjenih oblik varstva borcev, vojaških invalidov ter civilnih žrtev vojne,

— programi za izgradnjo socialnih zavodov in invalidskih delavnic,

— načrtovanje in izvajanje usposabljanja, varstva in zaposlovanja otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter odraslih invalidnih oseb,

— kriteriji za gradnjo ter osnove in merila za dodelitev stanovanj, zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč,

po predlogu skupščine drugih samoupravnih interesnih skupnosti, ki so oblikovale skupno strokovno službo in na podlagi mnenja delavcev delovne skupnosti strokovne službe.

Vodja delovne skupnosti je imenovan za štiri leta in je lahko ponovno imenovan.

57. člen

Medsebojna razmerja med skupnostjo socialnega varstva in njeno strokovno službo ureja samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela.

58. člen

Delavci delovne skupnosti strokovne službe izvajajo kot delovna skupnost svoje medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti s samoupravnim sporazumom v skladu z zakonom.

59. člen

K določbam statuta delovne skupnosti strokovne službe, ki se nanašajo na uresničevanje nalog, zaradi katerih je bila oblikovana, programu njenega dela, k razvidu del in nalog, je potrebno soglasje skupščine skupnosti socialnega varstva.

VIII. NADZORSTVO

60. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani nadzorujejo delo skupnosti socialnega varstva preko svojih delegatov v skupščini in njenih organih.

61. člen

Skupnost socialnega varstva ima odbor samoupravne delavske kontrole.

Odbor samoupravne delavske kontrole:

- nadzira izvajanje samoupravnih splošnih aktov skupnosti socialnega varstva,
- nadzira uporabo sredstev s katerimi razpolaga skupnost socialnega varstva,
- nadzira delovanje skupnih organov,
- nadzira delovanje strokovne službe,
- opravlja druge zadeve.

62. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole ima 5 članov, ki jih izvolijo ustanoviteljice, razen skupnosti starostnega zavarovanja kmetov.

63. člen

Natančnejše določbe o delu odbora samoupravne delavske kontrole vsebuje poseben pravilnik.

64. člen

Zakonitost poslovanja in dela skupnosti socialnega varstva nadzoruje za socialno varstvo pristojen upravni organ skupščine.

IX. JAVNOST DELA SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

65. člen

Predstavniki organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in društev ter predstavniki sredstev javnega obveščanja imajo pravico prisostvovati na sejah skupščine in njenih organov in sodelovati v razpravi, nimajo pa pravice odločanja.

66. člen

Javnost dela in obveščanje o delu skupnosti socialnega varstva se zagotavlja:

- preko delegatov skupščine,
 - s pismenimi gradivi za seje skupščine, drugih organov skupnosti in skupnih organov skupščine skupnosti,
 - z občasnimi informacijami o delu skupnosti, v delegatskem glasilu občine,
 - z javnim objavljanjem sklepov in drugih samoupravnih splošnih aktov skupnosti,
 - s sredstvi javnega obveščanja,
 - z drugimi oblikami obveščanja, ki jih določi predsednik skupščine ali so določene v samoupravnih splošnih aktih skupnosti.
- Za javnost dela skupnosti socialnega varstva skrbi predsednik skupščine.

67. člen

Skupnost socialnega varstva mora zagotoviti redno, pravočasno, resnično in popolno obveščanje ustanoviteljic o celotnem delovanju skupnosti, o vprašanih, stanju in razvoju socialnega varstva v republiki, delovanju delegatskega sistema in samoupravljanju, o delu in problematiki strokovne službe, o uporabi sredstev, s katerimi je razpolagala in o drugih zadevah, ki so pomembne za delovanje ustanoviteljic.

68. člen

Zaradi zavarovanja podatkov, ki se štejejo kot tajni na podlagi zakona, drugega splošnega predpisa in samoupravnega splošnega akta, se lahko omeji javnost dela skupnosti socialnega varstva. Sklep o tem sprejme

organ skupnosti socialnega varstva oziroma skupni organ skupščine skupnosti socialnega varstva, v čigar področje zadeva spada, izven seje pa predsednik organa. Zoper sklep o omejitvi javnosti je mogoč ugovor na skupščino skupnosti socialnega varstva.

Kot tajni, v smislu tega člena, se štejejo podatki:

- ki so tajni po zakonu, drugem splošnem predpisu in samoupravnem splošnem aktu,
- ki so tajni zaradi potreb splošne ljudske obrambe in družbene samozashite,
- ki so skupnosti socialnega varstva sporočeni kot tajni na temelju samoupravnih splošnih aktov ali sklepov organov samoupravljanja temeljnih in drugih organizacij združenega dela, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti,
- ki jih kot tajne določi pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

69. člen

Člani organov skupnosti socialnega varstva in skupnih organov skupščine te skupnosti ter delavci strokovne službe, ki za skupnost socialnega varstva opravljajo strokovna, administrativna in druga pomožna dela, ki sodelujejo v postopku priprave informacij za odločanje, ne smejo uporabljati v tem postopku pridobljenih podatkov na način, s katerim bi lahko pri ustanoviteljicah povzročili napačno ali pomanjkljivo predstavo o delu skupnosti socialnega varstva ali bi bili v nasprotju z interesi splošne ljudske obrambe in družbene samozashite.

70. člen

Za hrambo zapisnikov in gradiv, ki jih obravnavajo organi skupnosti socialnega varstva in skupni organi skupščine te skupnosti skrbi strokovna služba, ki za skupnost opravlja strokovna, administrativna in druga pomožna dela.

V strokovni službi so delegacijam in delegatom stalno na vpogled zapisniki in drugo gradivo ter dokumentacija, ki je bila obravnavana na sejah organov skupnosti socialnega varstva in na sejah skupnih organov skupščine te skupnosti.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

71. člen

Ta statut je sprejet, ko ga sprejme skupščina skupnosti socialnega varstva.

72. člen

Statut in druge samoupravne splošne akte skupnosti socialnega varstva sprejema skupščina skupnosti po predhodni razpravi v delegacijah oziroma v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, delovnih skupnostih in krajevnih skupnostih, razen če zakon določa drugače.

Spremembe in dopolnitve statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov se sprejemajo po enakem postopku kot statut oziroma samoupravni splošni akt.

73. člen

Z dnem veljavnosti tega statuta preneha veljati statut Skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota, ki ga je sprejela skupščina 6. 6. 1979.

74. člen

Ta statut začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah Pomurskih občin.

Številka: 1022/1982-4-1/1

Datum: 18. 3. 1983

Predsednik skupščine
Skupnosti socialnega varstva
občine Murska Sobota
IVANKA KOREN
Ivanka Koren, l. r.

Na osnovi 10. člena Zakona o skupnostih socialnega varstva (Ur. list SRS št. 8/80) in 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin št. 12/80) je Skupščina občine Murska Sobota na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 9. 3. 1983 sprejela

SKLEP

o soglasju k Statutu Skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota.

Daje se soglasje k statutu Skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota.

Številka: 02-35/82-2

Murska Sobota, dne 9. 3. 1983

Predsednik
skupščine občine M. Sobota
MARTIN HORVAT
Martin Horvat, l. r.

- minimalni življenjski standardi pri zaposlovanju delavcev,
- osnove in merila za uveljavljanje pravic občanov do pomoči k plačilu za storitve vzgojnovarstvenih organizacij, osnovnih šol, domov učencev in študentov ter socialnih zavodov,
- osnove in merila za uveljavljanje pravic občanov do subvencij k stanarinarinam in za druga delna nadomestila, ki se priznavajo občanom z nižjimi osebnimi dohodki in njihovim družinskim članom,
- osnove in merila za uveljavljanje socialnih pravic, odvisnih od dohodka in socialnih razmer posameznika ali družine,
- osnove in merila za uveljavljanje socialnih dajatev, ki jih občanom zagotavljajo občinske samoupravne interesne skupnosti,
- nadomestila osebnih dohodkov za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb, poroda in nege otroka ter nadomestila in pomoči za čas brezposelnosti,
- merila za prispevke uporabnikov k stroškom zdravstvenih storitev,
- osnove in merila za odpis ali znižanje prispevka kmetom za starostno zavarovanje,
- socialno-varstvene naloge s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki so skupnega pomena za ustanoviteljice,
- naloge v zvezi z delom na področju preprečevanja vzrokov in odpravljanja posledic alkoholizma in drugih zasvojenosti,

12. člen

Skupnost socialnega varstva odloča o zahtevah za priznanje varstvenega dodatka — borcev NOV ter v skladu z zakonom določa zneske varstvenih dodatkov glede na socialno ogroženost kmetov borcev.

13. člen

Skupnost socialnega varstva ugotavlja gmotno stanje invalidnih oseb oziroma njihovih družinskih članov po merilih, ki jih določi skupnost socialnega varstva Slovenije.

III. PLANIRANJE V SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

14. člen

V skupnosti socialnega varstva se ustanoviteljice in druge skupnosti v katerih se delavci, drugi delovni ljudje in občani sporazumevajo o uresničevanju socialno-varstvenih pravic, dogovorijo o skupnih strokovnih podlagah za oblikovanje socialno-varstvenih elementov za samoupravne sporazume o temeljnih plana. Pri tem se sporazumejo:

- katere analize in drugo analitično-dokumentacijsko gradivo je potrebno pripraviti kot strokovne podlage za oblikovanje socialno-varstvenih elementov v posameznih skupnostih (analize stanja, problematike in razvojnih možnosti na posameznih področjih socialnega varstva, analize življenjskih stroškov posameznih skupin prebivalstva, itd.) ter kakšna enotna metodologija naj se pri tem uporabi in
- katere strokovne podlage naj se zaradi ekonomičnosti postopka pripravijo skupno v okviru skupnosti socialnega varstva.

15. člen

Na osnovi strokovnih podlag, pripravljenih v skladu z dogovorom iz prejšnjega člena tega sporazuma oblikujejo ustanoviteljice in druge skupnosti elemente za svoje samoupravne sporazume o temeljnih plana.

16. člen

V skupnosti socialnega varstva sklenejo ustanoviteljice in druge skupnosti poseben samoupravni sporazum, s katerim uskladijo zlasti:

- socialno-varstvene elemente za samoupravne sporazume o temeljnih planov,
- obseg socialno-varstvenih pravic,
- pogoje, kriterije in merila, po katerih se bodo uveljavljale socialno-varstvene pravice,
- programe socialno-varstvenih pravic, za katere se združujejo sredstva po načelu solidarnosti in vzajemnosti,
- prednostne naloge na področju socialnega varstva, uvažanje novih oblik socialnega varstva in druge naloge, ki so skupnega pomena za celovito in usklajeno uresničevanje social. varstva.

17. člen

Ko delavci, drugi delovni ljudje in občani sklenejo poseben sporazum iz prejšnjega člena tega sporazuma, oblikujejo samo-

— osnove in merila za uveljavljanje pravic občanov do pomoči k plačilu za storitve vzgojnovarstvenih organizacij, osnovnih šol, domov učencev in študentov ter socialnih zavodov,

— obseg socialno-varstvenih pravic ter pogoje in načine njihovega uresničevanja,

— merila za ugotavljanje upravičenosti do socialno-varstvenih pravic,

— medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti,

— način zagotavljanja materialnih in drugih pogojev za uresničevanje dogovorjenih nalog in ciljev.

18. člen

Postopek usklajevanja socialno-varstvenih elementov natančneje ureja statut skupnosti socialnega varstva.

IV. UPRAVLJANJE SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

Skupščina skupnosti socialnega varstva

19. člen

Skupnost socialnega varstva upravlja skupščina.

Skupščino sestavljajo delegati, ki jih delegirajo skupščine ustanoviteljic po načelu enake zastopanosti uporabnikov in izvajalcev.

20. člen

Skupščino skupnosti sestavlja 36 delegatov.

Vsaka ustanoviteljica delegira 6 delegatov in sicer:

- skupnost socialnega skrbstva 3 delegate iz zbora uporabnikov in 3 delegate iz zbora izvajalcev,
- skupnost otroškega varstva 3 delegate iz zbora uporabnikov in 3 delegate iz zbora izvajalcev,
- zbor delegatov pokojninskega in invalidskega zavarovanja 6 delegatov,
- konferenca delegacij starostnega zavarovanja kmetov 6 delegatov,
- skupnost za zaposlovanje 6 delegatov,
- stanovajska skupnost 3 delegate iz zbora uporabnikov in 3 delegate iz zbora izvajalcev.

Delegat v skupščino skupnosti delegirajo skupščine ustanoviteljic tako, da jih izvolijo na svojih sejah.

21. člen

Kadar skupščina obravnava vprašanja iz pristojnosti druge skupnosti sodeluje pri delu skupščine tudi delegat te skupnosti.

Delegat iz 1. odstavka tega člena ima enake pravice kot delegat ustanoviteljic, nima pa pravice sprejemanja odločitev.

22. člen

Skupščina ima naslednja pooblastila in odgovornosti:

- usklajuje socialno-varstvene programe s posameznih področij socialnega varstva in spremlja njihovo izvajanje,
- obravnava problematiko posameznih področij socialnega varstva,
- usklajuje programe razvoja posameznih področij socialnega varstva za območje občine,
- opredeljuje skupne prednostne naloge socialnega varstva in spremlja dinamiko njihovega izvajanja,
- spremlja skupna izhodišča za uresničevanje solidarnosti na posameznih področjih socialnega varstva,
- sprejema statut in druge splošne akte skupnosti,
- sklepa družbene dogovore in samoupravne sporazume,
- sprejema sklepe in akte v zvezi s svojim delom za področje ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- sprejema načrt dela skupnosti socialnega varstva,
- obravnava in sklepa o finančnem poslovanju skupnosti socialnega varstva in upravlja s sredstvi, združenimi za njeno dejavnost,
- voli in razrešuje predsednika skupščine in njegovega namestnika ter predsednika in člane skupnih organov ter odborov skupnosti socialnega varstva,
- opravlja druge naloge, določene z zakonom; družbenimi dogovori, s tem samoupravnim sporazumom in drugimi sporazumi ter statutom skupnosti.

23. člen

Skupščina enakopravno s pristojnimi zbori Skupščine občine Murska Sobota odloča o politiki socialnega varstva, o razvoju posameznih področij socialnega varstva ter o drugih pomembnih vprašanjih s področja socialnega varstva, ki so v pristojnosti zborov skupščine občine Murska Sobota.

39. člen
Skupni organ je za svoje delo odgovoren skupščini.

40. člen
Skupni organ dela in odloča na sejah.

Skupni organ veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina članov.
Skupni organ sprejema sklepe z večino glasov vseh članov.

41. člen
Delo skupnega organa vodi predsednik, ki ga izvoli skupščina izmed njegovih članov.

Predsednik skupnega organa opravlja zlasti naslednje zadeve:

- sklicuje in vodi seje skupnega organa,
- podpisuje sklepe skupnega organa,
- skrbi za izvrševanje sklepov skupnega organa in skupščine,
- opravlja druge naloge za katere ga pooblastita skupni organ in skupščina.

42. člen
Natančnejše določbe o delu skupnih organov vsebuje poslovnik skupnosti socialnega varstva.

43. člen
Stalni skupni organi skupščine skupnosti socialnega varstva so:

- koordinacijski odbor za vprašanja socialne varnosti borcev,
- komisija za vprašanja socialne varnosti invalidov,
- komisija za usklajevanje programov socialnega varstva,
- komisija za splošne in administrativne zadeve.

44. člen
Koordinacijski odbor za vprašanja socialne varnosti borcev:

- razpravlja o vprašanjih socialne varnosti borcev, usklajuje stališča in ukrepe posameznih interesnih skupnosti preko katerih se uresničuje socialna varnost borcev,
- predlaga in proučuje ukrepe za izboljšanje socialne varnosti borcev,
- sodeluje z občinskimi in republiškimi skupnostmi in njihovimi organi pri razreševanju vprašanj socialne varnosti borcev, pri uveljavljanju novih oblik družbene skrbi zanje in pri organizaciji raznih dejavnosti s tem v zvezi,
- opravlja druge naloge, za katere ga pooblastijo ustanoviteljice.

Koordinacijski odbor ima 7 članov, sestavljajo pa ga 2 delegata iz Skupnosti socialnega varstva, po 1 delegat pa iz skupnosti socialnega skrbstva, stanovanjske skupnosti, zdravstvene skupnosti, skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter združenja borcev NOV.

45. člen
Komisija za vprašanja socialne varnosti invalidov:

- spremlja programe usposabljanja in zaposlovanja invalidov, delo invalidskih delavnic, delavnic za delo pod posebnimi pogoji in zavodov za usposabljanje in programe dela invalidskih organizacij in društev,
- pripravlja predloge za izdajo soglasij glede ustanovitve invalidskih delavnic, delavnic za delo pod posebnimi pogoji in zavodov za usposabljanje,
- pripravlja predloge davčnih olajšav za posebne organizacije, ki zaposlujejo invalide,
- sodeluje z invalidskimi organizacijami in društvi, družbenopolitičnimi in drugimi organizacijami pri razreševanju vprašanj, ki so pomembna za socialno varnost invalidov,
- opravlja druge naloge s svojega delovnega področja.

Komisija ima 7 članov. Sestavljajo jo po en delegat iz skupnosti zaposlovanja, socialnega skrbstva, zdravstva izobraževanja, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, starostnega zavarovanja kmetov in društva za pomoč duševno prizadetih.

46. člen
Komisija za usklajevanje programov socialnega varstva:

- spremlja programe občinskih skupnosti v tistem delu, ki so pomembni za socialno varstvo delovnih ljudi in občanov občine Murska Sobota in njihovo izvajanje,
- sodeluje z občinskimi skupnostmi pri pripravi tega dela programov,
- pripravlja predloge za usklajevanje programov,
- pripravlja predloge za opredelitev prednostnih nalog socialnega varstva,
- oblikuje strokovne podlage za pripravo strokovnih izhodišč in meril za uveljavljanje socialnih pravic,
- proučuje probleme socialnega varstva, pripravlja strokovne podlage za pripravo izhodišč za izpeljavo sistemov solidarnosti v socialnem varstvu ter ugotavlja usklajenost posameznih ukrepov in programov socialnega varstva.

Komisija ima 7 članov, sestavljajo pa jo delegati ustanoviteljic in zdravstvene skupnosti.

47. člen
Ustanoviteljice lahko oblikujejo tudi druge stalne ali občasne skupne organe za preučevanje določenih vprašanj ali za izvrševanje določenih nalog ali sklepov.

48. člen
Ustanoviteljice lahko oblikujejo tudi druge stalne ali občasne skupne organe za preučevanje določenih vprašanj ali za izvrševanje določenih nalog ali sklepov.

V. ODBOR ZA LJUDSKO OBRAMBO IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO TER ORGANIZACIJA IN DELOVANJE SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA V IZJEMNIH PRIMERIH

49. člen
Skupnost socialnega varstva ima odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Odbor za ljudsko obrambo in samozaščito:

- sprejema in dopolnjuje načrt organizacije in delovanja skupnosti v razmerah neposredne vojne nevarnosti ali vojne,
- usklajuje svoj načrt v izrednih razmerah z obrambnimi načrti pooverjeničstva za družbene dejavnosti pri Skupščini občine Murska Sobota, ustanoviteljic in društev in družbenih organizacij, ki delajo na področju socialnega varstva,
- sodeluje pri pripravi programov usposabljanja strokovnih delavcev in prebivalstva, ki se tičejo delovanja socialnega varstva v razmerah neposredne vojne nevarnosti ali vojne,
- organizira in pripravlja vse možne oblike in načine izvajanja nalog in ukrepov ljudske obrambe na področju dejavnosti skupnosti socialnega varstva glede na predvidene razmere.

Odbor ima 7 članov, ki jih izvoli skupščina izmed delegatov ustanoviteljic. Po položaju pa je član odbora še predsednik skupščine.

Predsednik odbora je predsednik skupščine.

50. člen
V primeru, da bi nastopile izjemne razmere (izredne razmere, neposredna vojna nevarnost, vojna) mora skupnost socialnega varstva prilagoditi svojo organizacijo in delo načrtom za delo v teh razmerah in ukreniti vse potrebno za nemoteno delo ter odstranjevanje posledic takega stanja.

51. člen
Skupnost socialnega varstva se za usklajeno in učinkovito načrtovanje organizacije in dela v izjemnih razmerah povezuje z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, družbenimi in družbenopolitičnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi.

52. člen
Skupnost socialnega varstva mora v svojih aktih predvideti sredstva, potrebna za delo v izjemnih razmerah.

VI. SREDSTVA SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

53. člen
Sredstva za delo skupnosti socialnega varstva zagotovijo ustanoviteljice z medsebojnim dogovorom na podlagi delovnega načrta skupnosti socialnega varstva.

VII. STROKOVNA SLUŽBA

54. člen
Za opravljanje strokovnih, administrativnih, pomožnih in tem podobnih del, ki so potrebna za nemoteno delovanje skupščine in njenih organov oblikuje skupnost socialnega varstva skupaj z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi v občini delovno skupnost služb samoupravnih interesnih skupnosti občine Murska Sobota.

Zagotovitev določenih opravil si skupnost socialnega varstva lahko uredi tudi z dogovorom z drugo skupnostjo, organizacijo ali upravnim organom.

55. člen
Strokovna služba:

- neposredno izvršuje sklepe in določitve skupščine in njenih organov,
- pripravlja informacije in poročila za organe skupnosti,
- pripravlja osnutke splošnih aktov, mnenj, poročil in stališč,
- opravlja administrativno in strokovno delo za skupščino in njene organe,
- opravlja druge tekoče zadeve za skupnost socialnega varstva.

56. člen
Strokovno službo vodi vodja delovne skupnosti, ki ga imenuje skup-

Kadar skupščina odloča enakopravno z zbori skupščine občine Murska Sobota, se za njeno delo smiselno uporabljajo določbe statuta skupščine občine.

24. člen

Skupščina zaseda in odloča na sejah.

Skupščina se sestaja po potrebi, najmanj pa dvakrat letno.

Skupščina veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina delegatov ustanoviteljic.

25. člen

Sejo skupščine sklicuje in vodi predsednik skupščine, v času njegove odsotnosti pa njegov namestnik.

Predsednika skupščine in njegovega namestnika voli skupščina skupnosti socialnega varstva izmed članov delegacij.

Mandatna doba, pooblastila in odgovornosti predsednika skupščine, so podrobneje določeni v statutu in poslovniku skupnosti socialnega varstva.

26. člen

Skupščina obravnava posamezna vprašanja na lastno pobudo, na pobudo katerekoli ustanoviteljice ali druge skupnosti.

Zaradi enotnega pristopa k uresničevanju socialno-varstvene politike v občini lahko da pobudo za obravnavo posameznih vprašanj tudi organ družbeno-politične skupnosti, predvsem pri pripravi in usklajevanju izhodišč za socialno-varstvene dele kratkoročnih in srednjeročnih programov ustanoviteljic ter drugih samoupravnih interesnih skupnosti, pri določanju prednostnih nalog in pri drugih nalogah.

27. člen

Sklep, stališče, priporočilo ali mnenje skupščine skupnosti socialnega varstva, statut in drugi samoupravni splošni akti skupnosti socialnega varstva so sprejeti oziroma člani organov skupščine so izvoljeni ali imenovani, če se tako sporazume večina delegatov ustanoviteljic.

Kadar pa se v skupščini usklajujejo programi dela na posameznih področjih socialnega varstva, socialno-varstveni elementi za samoupravne sporazume o temeljih planov, osnove in merila za posamezne socialno-varstvene pravice in drugi socialno-varstveni korektivi, je za sprejetje sklepa potrebno soglasje vseh ustanoviteljic.

28. člen

Če ni prišlo do sprejema sklepa, stališča, priporočila ali mnenja oziroma samoupravnega akta ali če ni prišlo do izvolitve oziroma imenovanja po prejšnjem členu tega sporazuma, se prične med ustanoviteljicami usklajevalni postopek, kot ga določa statut skupnosti.

Če ni prišlo do sprejema sklepa, stališča, priporočila ali mnenja o zadevi, ki jo je skupščina skupnosti predložila druga skupnost, sodeluje v usklajevalnem postopku na način, ki ga določa statut, tudi ta skupnost.

Če tudi v usklajevalnem postopku ni doseženo soglasje in bi bila s tem resno ogrožena uresničitev posameznih socialno-varstvenih delov programov, lahko Skupščina občine Murska Sobota na predlog svojega izvršnega sveta začasno uredi to vprašanje.

2. Skupni organi

29. člen

Za izvrševanje skupnih nalog za izvrševanje sprejetih sklepov oblikujejo ustanoviteljice stalne ali občasne skupne organe izmed delegatov ustanoviteljic, za izvrševanje nalog, pri katerih sodelujejo tudi druge skupnosti, pa tudi izmed delegatov teh skupnosti.

Predsednike in člane skupnih organov izvoli skupščina za dobo, ki jo določa statut skupnosti socialnega varstva.

30. člen

Stalni skupni organi skupščine skupnosti socialnega varstva so:

- koordinacijski odbor za vprašanje socialne varnosti borcev,
- komisija za vprašanja socialne varnosti invalidov,
- komisija za usklajevanje programov socialnega varstva,
- Komisija za splošne administrativne zadeve.

Stalni skupni organi so tako sestavljeni, da je zagotovljena enaka zastopanost vseh ustanoviteljic. Občasni skupni organi so sestavljeni tako, da je zagotovljena enaka zastopanost vseh ustanoviteljic in drugih skupnosti.

31. člen

Koordinacijski odbor za vprašanje socialne varnosti borcev usklajuje skupna izhodišča za uresničevanje dogovorjenih oblik varstva borcev.

32. člen

Komisija za vprašanja socialne varnosti invalidov spremlja izvajanje programov usposabljanja in zaposlovanja invalidov, delo invalidskih delavnic, delavnic za delo pod posebnimi pogoji in za vodov za usposabljanje ter pripravlja predloge za izdajo soglasij za njihovo ustanovitev, sodeluje z invalidskimi organizacijami in društvi in obravnava druge zadeve s področja socialne varnosti invalidov.

33. člen

Komisija za usklajevanje programov socialnega varstva usklajuje socialno-varstvene elemente programov občinskih samoupravnih interesnih skupnosti in prednostne naloge socialnega varstva.

34. člen

Komisija za splošne administrativne zadeve obravnava vprašanja tekočega poslovanja, problematiko združevanja in razporejanja sredstev skupnosti socialnega varstva, razmerja do strokovne službe in druge splošne in administrativne zadeve.

35. člen

Ustanoviteljice lahko oblikujejo tudi druge stalne ali občasne skupne organe za preučevanje določenih vprašanj ali za izvrševanje določenih nalog ali sklepov.

36. člen

Način dela skupnih organov podrobneje določa poslovnih skupnosti socialnega varstva.

V. ODBOR ZA LJUDSKO OBRAMBO IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO TER ORGANIZACIJA IN DELOVANJE SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA V IZJEMNIH RAZMERAH

37. člen

Skupnost socialnega varstva ima odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito skrbi za izvrševanje nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki so skupnega pomena za ustanoviteljice in za delovanje skupnosti socialnega varstva v izjemnih razmerah.

Predsednika in člane odbora izvoli skupščina izmed delegatov ustanoviteljic.

38. člen

Natančnejše določbe o sestavi in delu odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito vsebuje statut skupnosti socialnega varstva.

39. člen

V primeru, da bi nastopile izjemne razmere (izredne razmere, neposredna vojna nevarnost, vojna), prilagodi skupnost socialnega varstva svojo organizacijo in delo načrtom za delo v teh razmerah in ukrene vse potrebno za nemoteno delo ter odstranjevanje posledic takega stanja.

40. člen

Skupnost socialnega varstva se za usklajeno in učinkovito načrtovanje organizacije in dela v izjemnih razmerah povezuje z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, družbenimi in družbeno-političnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi.

VI. SREDSTVA SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

41. člen

Delavci, delovni ljudje in občani po ustanoviteljicah zagotovi-jo materialne pogoje za delo skupščine skupnosti socialnega varstva in njenih organov in za opravljanje strokovnih opravil.

Sredstva za delo skupnosti socialnega varstva zagotovijo ustanoviteljice z medsebojnim dogovorom na podlagi delovnega načrta skupnosti socialnega varstva.

VII. STROKOVNA SLUŽBA

42. člen

Za opravljanje strokovnih, administrativnih, tehničnih in tem podobnih del, ki so potrebna za nemoteno delovanje skupščine in

druga skupnost, ki ni ustanoviteljica, se postopek začne na predlog skupnosti, ki je pristojna za izvajanje te naloge ali tudi na pobudo skupnosti socialnega varstva, če ta meni, da je zadeva bistvenega pomena za socialno varnost delavcev, drugih delovnih ljudi in občanov.

Skupnost socialnega varstva pred obravnavo zadeve zaprosi pristojno skupnost, da ji posreduje potrebne podatke. O predlogu nato razpravljajo ustrezni skupni organi skupnosti socialnega varstva. Predlog ureditve, ki ima obliko mnenja oziroma priporočila, pošlje skupnost socialnega varstva v obravnavo ustanoviteljicam.

Če na tak predlog niso dale soglasje vse ustanoviteljice, se analogno uporabljajo določbe iz 15. in 16. člena tega statuta.

IV. SKUPŠČINA SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA IN SKUPNI ORGANI

1. Pristojnosti skupščine

22. člen

Skupnost socialnega varstva upravlja skupščina.

Z odločitvami, ki jih sprejema na seji skupščina skupnosti socialnega varstva:

- usklajuje socialno-varstvene programe s posameznih področij socialnega varstva in spremlja njihovo izvajanje,
- obravnava problematiko posameznih področij socialnega varstva,
- usklajuje programe razvoja posameznih področij socialnega varstva za območje občine,
- opredeljuje skupne prednostne naloge socialnega varstva in spremlja dinamiko njihovega izvajanja,
- spremlja skupna izhodišča za uresničevanje solidarnosti na posameznih področjih socialnega varstva,
- sprejema statut in druge splošne akte skupnosti,
- sklepa družbene dogovore in samoupravne sporazume,
- sprejema sklepa in akte v zvezi s svojim delom za področje ljudske obrambe in družbene samozaščite,

- sprejema načrt dela skupnosti socialnega varstva,
- obravnava in sklepa o finančnem poslovanju skupnosti socialnega varstva in upravlja s sredstvi, združenimi za njeno dejavnost,
- voli in razrešuje predsednika skupščine in njegovega namestnika ter predsednike in člane skupnih organov ter odborov skupnosti socialnega varstva,
- opravlja druge naloge, določene z zakonom, družbenimi dogovori s tem statutom in drugim sporazumi.

23. člen

Skupščina enakopravno s pristojnimi zbori Skupščine občine Murska Sobota odloča o politiki socialnega varstva o razvoju posameznih področij socialnega varstva ter o drugih pomembnih vprašanjih s področja socialnega varstva, ki so v pristojnosti zborov skupščine občine Murska Sobota.

Kadar skupščina odloča enakopravno z zbori Skupščine občine Murska Sobota se za njeno delo smiselno uporabljajo določbe statuta Skupščine občine.

2. Sestava skupščine

24. člen

Skupščino sestavljajo delegati, ki jih delegirajo skupščine ustanoviteljic po načelu enake zastopanosti uporabnikov in izvajalcev.

Delegat v skupščino skupnosti socialnega varstva delegirajo skupščine ustanoviteljic tako, da jih izvolijo na svojih sejah.

25. člen

Skupščino skupnosti sestavlja 36 delegatov.

Vsaka ustanoviteljica delegira 6 delegatov in sicer:

- skupnost socialnega varstva 3 delegate iz zbora uporabnikov in 3 delegate iz zbora izvajalcev,
- skupnost otroškega varstva 3 delegate iz zbora uporabnikov in 3 delegate iz zbora izvajalcev,
- zbor delegatov pokojninskega in invalidskega zavarovanja 6 delegatov,
- konferenca delegacij starostnega zavarovanja kmetov 6 delegatov,
- skupnost za zaposlovanje 6 delegatov,
- stanovanjska skupnost 3 delegate iz zbora uporabnikov in 3 delegate iz zbora izvajalcev.

Kadar skupščina obravnava posamezna vprašanja iz pristojnosti druge skupnosti sodeluje pri delu skupščine tudi delegat te skupnosti.

3. Pravice, obveznosti in odgovornosti delegatov v skupščini skupnosti

26. člen

Delegati v skupščini imajo pravice, obveznosti in odgovornosti, ki jih določajo ustava, zakon o volitvah in delegiranju v skupščini, ta statut in poslovnik skupnosti socialnega varstva, zlasti pa:

- da se udeležijo sej skupščine in da na sejah izražajo stališča ustanoviteljic, ki so jih delegirale,
- da predlagajo, oblikujejo in sprejemajo stališča in sklepe skupščine,
- da usklajujejo stališča v skladu s širšimi družbenimi interesi delavcev, delovnih ljudi in občanov v SR Sloveniji,
- da tvorno sodelujejo pri delu skupščine in njenih organov,
- da skrbijo za obveščanje ustanoviteljic skupnosti socialnega varstva o delu skupščine in njenih organov.

Delegati iz tretjega odstavka 21. člena tega statuta imajo pravico sodelovati v razpravah na seji skupščine, dajati predloge, postavljati vprašanja in zahtevati obrazložitev zadev, ki se obravnavajo.

27. člen

Delegati so v mejah svojih pravic, obveznosti in odgovornosti samostojni pri izrekanju in glasovanju in delajo na podlagi smernic skupščin ustanoviteljic, ki so jih delegirale.

Delegati so za svoje delo v skupščini odgovorni skupščinam skupnosti, ki so jih delegirale.

4. Predsednik skupščine

28. člen

Skupščina ima predsednika skupščine in njegovega namestnika, ki ju izvoli izmed delegatov ustanoviteljic za dobo dveh let z možnostjo ponovne izvolitve.

29. člen

Predsednik skupščine:

- predstavlja in zastopa skupnost socialnega varstva,
- sklicuje in vodi seje skupščine,
- skrbi, da skupščina dela v skladu s poslovnikom,
- skrbi za izvrševanje sklepov skupščine,
- podpisuje sklepe in akte, ki jih sprejema skupščina in
- opravlja druge zadeve, za katere ga pooblasti skupščina.

30. člen

Predsednik skupščine opravlja svoje delo v sodelovanju s predsedniki in člani skupnih organov v skladu s določbami poslovnika skupnosti socialnega varstva.

Predsednik skupščine je za svoje delo odgovoren skupščini.

31. člen

Namestnik predsednika skupščine:

- nadomešča predsednika skupščine z vsemi pooblastili, kadar ta ne more opravljati svoje dolžnosti,
- pomaga predsedniku skupščine pri izvrševanju njegovih nalog in
- opravlja druge zadeve, za katere ga pooblasti predsednik skupščine oziroma skupščina.

5. Postopek sklicevanja sej

32. člen

Skupščina dela in odloča na sejah.

Skupščina se sestaja po potrebi, najmanj pa dvakrat letno.

Skupščina veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina delegatov ustanoviteljic.

33. člen

Skupščina obravnava posamezna vprašanja na lastno pobudo, na pobudo katerekoli ustanoviteljice ali druge samoupravne interesne skupnosti.

Zaradi enotnega pristopa k uresničevanju socialno-varstvene politike v občini lahko da pobudo za obravnavo posameznih vprašanj tudi organ družbenopolitične skupnosti, predvsem pri pripravi in usklajevanju izhodišč za socialno-varstvene dele kratkoročnih in srednjeročnih programov ustanoviteljic ter drugih samoupravnih interesnih skupnosti, pri določanju prednostnih nalog in pri drugih nalogah.

34. člen

Seje skupščine sklicuje in vodi predsednik skupščine.

Seja skupščine mora biti praviloma sklicana najmanj 20 dni pred zasedanjem.

Kadar je seja skupščine zaradi objektivnih razlogov sklicana v krajšem roku, mora biti to vabilu za sejo posebej obrazloženo.

6. Sprejemanje odločitev v skupščini

35. člen

Sklepi, stališča, priporočila ali mnenja skupščine skupnosti socialnega varstva, Statut ali drugi samoupravni splošni akti skupnosti socialnega varstva so sprejeti oziroma člani organov skupščine so izvoljeni ali imenovani, če se tako sporazume večina delegatov ustanoviteljic.

Kadar pa se v skupščini usklajujejo programi dela na posameznih področjih socialnega varstva, socialno-varstveni elementi za samoupravne sporazume o temeljnih planov, osnove in merila za posamezne socialno-varstvene pravice in drugi socialno-varstveni korektivi, je za sprejetje sklepa potrebno soglasje vseh ustanoviteljic, vseh ustanoviteljic.

36. člen

Če ni prišlo do sprejema sklepa, stališča, priporočila, mnenja ali samoupravnega akta oziroma izvolitve po prejšnjem členu tega statuta, se na predlog predsednika skupščine zadeva, o kateri se delegati niso mogli sporazumeti, odloži z dnevnega reda skupščine in se začne usklajevalni postopek.

37. člen

Za usklajevalni postopek se smiselno uporabljajo določbe III. poglavja tega statuta.

njenih organov oblikuje skupnost socialnega varstva in drugi samoupravnimi interesnimi skupnostmi v občini delovno skupnost služb samoupravnih interesnih skupnosti občine Murska Sobota.

Zagotovitev določenih opravil si skupnost socialnega varstva lahko uredi tudi z dogovorom z drugo skupnostjo, organizacijo ali upravnim organom.

43. člen

K določbam statuta delovne skupnosti strokovne službe iz prejšnjega člena tega sporazuma, ki se nanašajo na uresničevanje nalog, zaradi katerih je bila oblikovana, programu njenega dela ter k razvidu del in nalog, je potrebno soglasje skupščine skupnosti socialnega varstva.

VIII. NADZORSTVO

44. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani nadzorujejo delo skupnosti socialnega varstva preko svojih delegatov v skupščini in njenih organih.

45. člen

Nadzorstvo nad izvajanjem tega sporazuma in drugih aktov skupnosti socialnega varstva, nad uporabo sredstev, nad delovanjem organov skupščine skupnosti in njene strokovne službe opravlja odbor samoupravne delavske kontrole.

Predstavnika in člane odbora izvoli skupščina izmed delegatov ustanoviteljic.

46. člen

Natančnejše določbe o sestavi in delu odbora samoupravne delavske kontrole vsebujeta statut in drugi samoupravni akti skupnosti socialnega varstva.

47. člen

Zakonitost poslovanja in dela skupnosti socialnega varstva nadzoruje prisojni upravni organ Skupščine občine Murska Sobota.

IX. RAZMERJA SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA DO USTANOVITELJIC, DO SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA SLOVENIJE, DO DRUGIH SKUPNOSTI TER DO DRUŽBENIH DEJAVNIKOV

48. člen

Skupnost socialnega varstva je dolžna najmanj enkrat letno poročati skupščinam ustanoviteljic o svojem delu, o izvajanju politike socialnega varstva in o uporabi sredstev.

49. člen

Skupnost socialnega varstva sodeluje pri izvajanju nalog s Skupnostjo socialnega varstva Slovenije, z drugimi skupnostmi ter družbeno-političnimi skupnostmi in organizacijami ter društvi.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

50. člen

Ta samoupravni sporazum je sklenjen, ko ga sprejmejo vse ustanoviteljice, veljati pa začne, ko da k njemu soglasje Skupščina občine Murska Sobota.

Sklenitev samoupravnega sporazuma ugotovi skupščina skupnosti.

Samoupravni sporazum se lahko spremeni oziroma dopolni po postopku, ki velja za njegovo sklenitev.

51. člen

Z dnem uveljavitve tega sporazuma preneha veljati samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti socialnega varstva, sklenjen v letu 1979.

52. člen

Ta sporazum se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

ŠTEVILKA: 242/1983-4-1/1

USTANOVITELJICE:

1. Skupnost socialnega skrbstva
MURSKA SOBOTA

2. Skupnost pokojnin in invalidov MURSKA SOBOTA

3. Samoupravna stanovanjska skupnost MURSKA SOBOTA

4. Skupnost za zaposlovanje MURSKA SOBOTA

5. Skupnost otroškega varstva MURSKA SOBOTA

6. Skupnost starostnega zavarovanja kmetov MURSKA SOBOTA

Na osnovi 10. člena Zakona o skupnostih socialnega varstva (Ur. list SRS št. 8/80) in 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin št. 12/80) je Skupščina občine Murska Sobota na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 28. 12. 1982 sprejela

SKLEP

o soglasju k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota.

Daje se soglasje k Samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota.

Številka: 025/8-81-2

Murska Sobota, 28. 12. 1982

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota:
MARTIN HORVAT
Martin Horvat, l. r.

203

Na podlagi 21. člena Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota in v zvezi z 10. členom Zakona o skupnostih socialnega varstva (Ur. list SRS, št. 8/80) je skupščina Skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota na svoji seji dne 18. marca 1983 sprejela

STATUT

SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA OBČINE MURSKA SOBOTA

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Skupnost socialnega varstva občine Murska Sobota (v nadaljnjem besedilu: Skupnost socialnega varstva) je samoupravna interesna skupnost, ki so jo ustanovile občinske skupnosti socialnega skrbstva, otroškega varstva, zaposlovanja, stanovanjska skupnost, zbor delegatov pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter konferenca delegatov starostnega zavarovanja kmetov (v nadaljnjem besedilu: ustanoviteljice) s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi Skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota.

2. člen

Skupnost socialnega varstva je ustanovljena z namenom, da delavci, drugi delovni ljudje in občani oblikujejo, usklajujejo in spremljajo uresničevanje politike na področju socialnega varstva, usklajujejo programe dela na posameznih področjih socialnega varstva, socialno-varstvene elemente za samoupravne sporazume o temeljnih planov, osnove in merila za posamezne socialno varstvene pravice, usklajujejo in oblikujejo osnove in merila za uresničevanje solidarnosti in vzajemnosti in zagotavljajo enakopravno odločanje s pristojnimi zbori Skupščine občine M. Sobota.

3. člen

Ta statut podrobneje določa:
— status skupnosti socialnega varstva,
— naloge skupnosti socialnega varstva,
— postopek planiranja in vsklajevanja socialno varstvenih elementov,
— samoupravno organiziranost,
— splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito,
— položaj strokovne službe in
— javnost dela skupnosti socialnega varstva.

4. člen

Dejavnost skupnosti socialnega varstva je posebnega družbenega pomena.

Skupnost socialnega varstva je pravna oseba s pravicami, obveznost-

5. člen

Ime skupnosti socialnega varstva je: Skupnost socialnega varstva občine Murska Sobota.

Sedež skupnosti je v Murski Soboti, Titova 24.

Skupnost socialnega varstva ima štampiljko okrogle oblike z besedilom: „Skupnost socialnega varstva občine Murska Sobota“.

6. člen

Dejavnost skupnosti socialnega varstva je oblikovanje, spremljanje in vsklajevanje politike socialnega varstva v občini, vsklajevanje programov socialnega varstva in dogovarjanje prioriteten nalog na področju socialnega varstva, uvajanje novih oblik socialnega varstva v občini in dogovarjanje o skupnih strokovnih podlagah za oblikovanje socialno varstvenih elementov za samoupravne sporazume o temeljnih planov ustanoviteljic.

7. člen

Skupnost socialnega varstva zastopa in predstavlja predsednik skupščine skupnosti z omejitvijo, da sklepa pogodbe po sklepu skupščine skupnosti.

V odsotnosti predsednika skupščine zastopa skupnost socialnega varstva namestnik predsednika z enakimi pooblastili.

Za skupnost podpisuje predsednik skupščine oziroma njegov namestnik ali pooblaščen delavec strokovne službe.

8. člen

V pravnem prometu z drugimi, nastopa skupnost socialnega varstva samostojno in brez omejitev.

Za svoje obveznosti v pravnem prometu odgovarja skupnost socialnega varstva z vsemi sredstvi, s katerimi razpolaga.

II. NALOGE SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

9. člen

V skupnosti socialnega varstva se oblikujejo, spremljajo in usklajujejo politika in programi socialnega varstva, dogovarjajo prioritete naloge in uvajanje novih oblik socialnega varstva za območje občine Murska Sobota.

V skupnosti socialnega varstva se usklajujejo zlasti:

- izhodišča za uresničevanje dogovorjenih oblik varstva borcev, vojaških invalidov ter civilnih žrtev vojne,
- programi za izgradnjo socialnih zavodov in invalidskih delavnic,
- načrtovanje in izvajanje usposabljanja, varstva in zaposlovanja otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter odraslih invalidnih oseb,
- kriteriji za gradnjo ter osnove in merila za dodelitev stanovanj, zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč,
- minimalni življenjski standardi pri zaposlovanju delavcev,
- osnove in merila za uveljavljanje pravic občanov do pomoči k plačilu za storitve vzgojnovarstvenih organizacij, osnovnih šol, domov učencev in študentov ter socialnih zavodov,
- osnove in merila za uveljavljanje pravic občanov do subvencij k stanarinam in za druga delna nadomestila, ki se priznavajo občanom z nižjimi osebnimi dohodki in njihovim družinskim članom,
- osnove in merila za uveljavljanje socialnih pravic, odvisnih od dohodka in socialnih razmer posameznika ali družine,
- osnove in merila za uveljavljanje socialnih dajatev, ki jih občani zagotavljajo občinske samoupravne interesne skupnosti,
- nadomestila osebnih dohodkov za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb, poroda in nege otroka ter nadomestila in pomoči za čas brezposelnosti,
- merila za prispevke uporabnikov k stroškom zdravstvenih storitev,
- osnove in merila za odpis ali znižanje prispevka kmetom za starostno zavarovanje,
- socialno-varstvene naloge s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki so skupnega pomena za ustanoviteljice,
- naloge v zvezi z delom na področju preprečevanja vzrokov in odpravljanja posledic alkoholizma in drugih zasvojenosti.

10. člen

Skupnost socialnega varstva odloča o zahtevah za priznanje varstvenega dodatka — borcev NOV ter v skladu z zakonom določa zneske varstvenih dodatkov glede na socialno ogroženost kmetov borcev.

11. člen

Skupnost socialnega varstva ugotavlja gmotno stanje invalidnih oseb oziroma njihovih družinskih članov po merilih, ki jih določi Skupnost socialnega varstva Slovenije.

III. POSTOPEK PLANIRANJA IN USKLAJEVANJA SOCIALNO-VARSTVENIH ELEMENTOV V SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

1. Postopek planiranja

12. člen

V skupnosti socialnega varstva se ustanoviteljice in druge občinske

13. člen

Na podlagi dogovorjenih skupnih strokovnih podlag oblikujejo ustanoviteljice in druge občinske samoupravne interesne skupnosti socialno-varstvene elemente za svoje samoupravne sporazume o temeljnih plana in jih ovrednotijo. Tako oblikovane in ovrednotene socialno-varstvene elemente ter osnove in merila za posebne socialno-varstvene pravice nato uskladijo v skupnosti socialnega varstva.

14. člen

V skupnosti socialnega varstva ustanoviteljice in druge občinske samoupravne interesne skupnosti sklenejo poseben samoupravni sporazum, s katerim uskladijo zlasti:

- socialno-varstvene elemente za samoupravne sporazume o temeljnih planov,
- obseg socialno-varstvenih pravic,
- pogoje, kriterije in merila, po katerih se bodo uveljavljale socialno-varstvene pravice,
- programe socialno-varstvenih pravic, za katere se združujejo sredstva po načelu solidarnosti in vzajemnosti,
- prednostne naloge na področju socialnega varstva, uvajanje novih oblik socialnega varstva in druge naloge, ki so skupnega pomena za celovito in usklajeno uresničevanje socialnega varstva.

15. člen

Upošteva določbe iz prejšnjega člena tega statuta delavci, drugi delovni ljudje in občani v samoupravnih sporazumih o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnostih s področja socialnega varstva in drugih samoupravnih sporazumih določijo obseg socialno-varstvenih pravic ter pogoje in načine njihovega uresničevanja, merila za ugotavljanje upravičenosti do njih, medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti in zagotovijo materialne in druge pogoje za uresničevanje dogovorjenih nalog in ciljev.

2. Postopek usklajevanja socialno-varstvenih elementov

16. člen

Kadar se v skupščini skupnosti socialnega varstva usklajujejo programi dela na posameznih področjih socialnega varstva, socialno-varstveni elementi za samoupravne sporazume o temeljnih planov, osnove in merila za posamezne socialno-varstvene pravice in drugi socialno-varstveni korektivi, se postopek praviloma začne na predlog skupnosti, ki ima te socialno-varstvene elemente v svojem programu dela.

Skupnost iz prvega odstavka tega člena mora poslati predlog za izpeljavo usklajevanja socialno-varstvenih elementov v skupščini skupnosti socialnega varstva najmanj 60 dni pred sprejemanjem odločitev v svoji skupščini.

Če skupnost iz prvega odstavka ne da pravočasno pobudo za postopek usklajevanja v skupnosti socialnega varstva, se lahko postopek začne na predlog skupnosti socialnega varstva.

Skupnost socialnega varstva mora takoj obvestiti ustanoviteljice o roku in načinu obravnave predloga o organih skupnosti in o sklicu skupščine skupnosti socialnega varstva, ki bo predlog obravnavala.

17. člen

Predlog za izpeljavo usklajevalnega postopka obravnavajo pristojni skupni organi skupščine skupnosti socialnega varstva, ki predlog ocenijo, ugotovijo usklajenost z drugimi oblikami socialnega varstva, po potrebi pripravijo spremembe in dopolnitve ter določijo rok, v katerem se morajo ustanoviteljice izreči o predlogu.

Ustanoviteljice morajo v roku iz prejšnjega odstavka tega člena na svojih skupščinah obravnavati predlog uskladitve socialno-varstvenih elementov in o njem sprejeti stališče.

18. člen

Skupščina skupnosti socialnega varstva obravnava stališča ustanoviteljic na svoji seji.

Predsednik skupščine, ki vodi sejo, po izjavljanju delegatov o predlogu ugotovi ali ustanoviteljice soglašajo s predlogom oziroma ali je predlog med ustanoviteljicami usklajen.

Šteje se, da je predlog usklajen, če so soglasje dale vse ustanoviteljice.

19. člen

Delegati ustanoviteljic, ki se s predlogom ne strinjajo, obrazložijo svoje stališče, lahko pa zahtevajo tudi dodatne obrazložitve. Če tudi po dodatnih obrazložitvah delegati ne morejo dati soglasja k predlogu, se predlog odloži z dnevnega reda.

20. člen

Ustanoviteljice so o predlogu dolžne ponovno razpravljati v roku 14 dni.

Po tem roku se skupščina skupnosti socialnega varstva ponovno sestane in ugotovi ali je bilo doseženo soglasje.

Če tudi v primeru iz prejšnjega odstavka tega člena ni prišlo do soglasja, lahko predlaga izvršni svet skupščine občine Murska Sobota skupščini občine Murska Sobota, da to vprašanje začasno uredi.

21. člen

Kadar se v skupnosti socialnega varstva usklajujejo zadeve, ki spadajo

Radijski in televizijski spored od 5. do 11. avgusta

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

18.30 — Vrtuljak popevkanskih novosti, 17.00 — Aktualno v petek, 5. avgusta, 18.00 — Najboljše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

18.15 Poročila, 18.30 Jazz na ekranu: Duo Blanke-Dasek, 2. del, 18.50 Tančan, ameriška risanka, 19.15 Risanka, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Čehov: Zgodbe o ljubezni, sovjetska drama, 21.25 G. Auric: Fedra, balet v izvedbi Pariškega baleta, 22.10 TV dnevnik II.

Oddajniki II. TV mreže: 18.15 Poročila, 18.30 Jazz na ekranu, 18.50 Tančan, 19.15 Risanka, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Čehov: Zgodbe o ljubezni, 20.45 Poročila, 21.25 G. Auric: Fedra, 22.10 TV dnevnik II.

TV ZAGREB

18.00 Video strani, 18.15 Poročila, 18.30 Poročila, 18.45 Poročila, 18.55 Poročila, 19.00 Poročila, 19.15 Poročila, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Čehov: Zgodbe o ljubezni, 20.45 Poročila, 21.25 G. Auric: Fedra, 22.10 TV dnevnik II.

18.00 Video strani, 18.15 Poročila, 18.30 Poročila, 18.45 Poročila, 18.55 Poročila, 19.00 Poročila, 19.15 Poročila, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Čehov: Zgodbe o ljubezni, 20.45 Poročila, 21.25 G. Auric: Fedra, 22.10 TV dnevnik II.

TV AVSTRIJA

18.00 Video strani, 18.15 Poročila, 18.30 Poročila, 18.45 Poročila, 18.55 Poročila, 19.00 Poročila, 19.15 Poročila, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Čehov: Zgodbe o ljubezni, 20.45 Poročila, 21.25 G. Auric: Fedra, 22.10 TV dnevnik II.

18.00 Video strani, 18.15 Poročila, 18.30 Poročila, 18.45 Poročila, 18.55 Poročila, 19.00 Poročila, 19.15 Poročila, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Čehov: Zgodbe o ljubezni, 20.45 Poročila, 21.25 G. Auric: Fedra, 22.10 TV dnevnik II.

TV MADŽARSKA

18.00 Video strani, 18.15 Poročila, 18.30 Poročila, 18.45 Poročila, 18.55 Poročila, 19.00 Poročila, 19.15 Poročila, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Čehov: Zgodbe o ljubezni, 20.45 Poročila, 21.25 G. Auric: Fedra, 22.10 TV dnevnik II.

TV KOPER

18.00 Video strani, 18.15 Poročila, 18.30 Poročila, 18.45 Poročila, 18.55 Poročila, 19.00 Poročila, 19.15 Poročila, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Čehov: Zgodbe o ljubezni, 20.45 Poročila, 21.25 G. Auric: Fedra, 22.10 TV dnevnik II.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.30 — Glasbena paleta po vašem izboru, 17.00 — Aktualno v soboto, 6. avgusta, 18.00 — Najboljše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 14.00 do 17.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

16.30 Poročila, 16.35 Tarzan, ameriška risana serija, 17.00 Neko poletje, ponovitev otroške risanke TV Skopje, 17.30 Mogočno morje: Obpluti svet, angleška dokumentarna serija, 18.30 Galaktika, ameriška nadaljevanka, 19.15 Risanka, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Zlata vrtnica — Portorož '83, zabavno glasbeno oddaja, 21.43 Propagandna oddaja, 21.45 Revolveraševa smrt, ameriški film, 23.25 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže:

17.00 Festival otroka Šibenik '83, 18.00 Bajka o carju in pastirju, posnetek predstave Pionirskega gledališča Titov mornarja iz Splita, 19.00 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Glasbeni oder, 20.30 Poezija, 21.00 Poročila, 21.05 Feliton, 21.55 Športna sobota, 22.15 Dokumentarna oddaja (do 22.40).

TV ZAGREB

15.15 Pregled programa, 15.20 Sedem TV dni, 15.50 Poročila, 15.55 TV koledar, 16.05 Od Učke do Savudrije, 16.35 V razpoloženju, glasbena oddaja, 17.30 Avtomobili in ljudje, dokumentarna oddaja, 18.30 Aniso, operna glasba, 18.45 Neobvezno, dok. serija, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Cena za življenje, film, 21.45 Dnevnik, 22.00 Ob koncu tedna, 23.30 Poročila.

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM
9.00 Jutrnja poročila, 9.05 TV v sliki, 10.35 Družinski spored, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Fina brece (film), 16.40 V Alahovem vrtu, 17.00 Abeceda športa, 17.30 Potovanje na Atlantido, 17.55 Spanček Zaspalček, 18.00 Tedenski TV spored, 18.30 Cirkus, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zlata roža Portoroža, 21.55 Šport, 22.15 Noč.

DRUGI PROGRAM
15.45 Politika v petek, 16.45 1000 let Zgornje avstrijske, 17.45 Iskanje Petra Hore, 18.30 Tedenski TV spored, 19.00 Filmske novosti, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Čuden par (film), 22.00 Črni vitez (film).

VESTNIK

TV MADŽARSKA

8.05 Nas ekran, v srbohrvaščini, 8.25 Za otroke, 10.35 Ponovitve, 11.10 Dan šakalov, dokumentarni film, 16.00 Za otroke, 17.35 Orjaško kolo, 18.10 Oraščina Simonovna, 18.40 Diagona, reportaža, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Borba med moškimi in ženskami, ameriški film, 21.45 Variete, sestre Kessler, 22.10 TV dnevnik, 22.20 Živela svoboda, francoski film.

TV KOPER

18.05 Film — ponovitev 19.30 TVD stičišče 19.45 Ryan — serijski film 20.45 Velika dolina — serijski film 21.30 Narodna glasba — slovenski ansambl 22.15 TVD danes 22.25 Zeit im Bild — čas v sliki

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najboljše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najboljše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

9.15 Poročila, 9.20 Živ Záv, otroška matineja, 10.05 V. Kovčević-L. Ivanec: KAPELSKI KRESOVI, nadaljevanka TV Zagreb, 11.20 625, oddaja za sink gledalci, 11.35 Čez tri gore: Okiel Louis Brille, 12.00 Ljudje in zemlja (do 13.05), 15.45 Poročila, 15.50 Samson in Dalila, ameriški film, 17.50 Športna poročila, 18.05 Zdravnica v New Yorku, dokumentarna oddaja, 18.25 Alpe-Jadran, zabavno-informativna oddaja, 18.55 Ne prezrite, 19.10 Risanka, 19.22 TV in radio noč, 19.24 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 J. Očenasek-O. Daneš: Danes v neki hiši, češkoslovaška nadaljevanka, 21.25 Propagandna oddaja, 21.30 Ulieni pevec, zabavno glasbeno oddaja TV Zagreb, 22.20 Športni pregled, 22.50 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže:

14.15 Hockenheim: Avtomobilski dirke formule 1, za veliko nagrado ZRN, prenos, 15.25 Helsinki: SP v atletiki (slov. kom), 20.40 Operni večer — G. Bizet: Carmen, 23.40 Poročila (do 23.45).

TV ZAGREB

10.30 Brazde, kmetijska oddaja v madžarskem jeziku, 11.50 Poročila, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Otroški program, 14.30 Glasbeno popoldne, 15.55 Galaktika, serijski film, 16.40 Ljudski običaji, 17.10 Simska alka, 19.00 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Težek padec, film, 21.50 Potopisna reportaža, 22.20 Športni pregled, 22.50 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM
10.00 Katoliško bogoslužje, 15.00 Dogodivščine v zraku (film), 16.30 Burleska, 16.45 Mojster Eder, 17.10 Don in Peter, 17.15 Tehnika za otroke, 17.40 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Velikan (film).

DRUGI PROGRAM
14.15 Športno popoldne, 17.45 Velikih 10, 18.30 Okay, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Baby Doll (film), 22.05 Dinastija — Klan Denver, 22.55 Festival komorne glasbe.

TV MADŽARSKA

8.05 Spored za otroke, 14.55 Pravljica, študio Szeged, 15.20 Folklorni festival obdonavskih dežel, 1. del, 15.55 Priporočamo naše sporede, 16.25 Bela žena, češka komedija, 18.00 Delta, znanstveni magazin, 19.00 Teden, 20.00 Kraj zločina, nemška kriminalka, 21.35 Družbena igra, 22.20 Umetniški prevajalec, Imre Makay, filmski portret, 22.50 Poročila.

TV KOPER

10.25 Atletika — Helsinki — svetovno prvenstvo 20.45 Mash — zasebna vojna podnarednika O'Farella — film Igrajo: Bob Hope, Phyllis Diller — Režija: Frank Tashlin 22.15 Sedem dni 22.30 Zeit im Bild — čas v sliki

RADIO MURSKA SOBOTA

16.30 — Po domače, 17.00 — Aktualno v ponedeljek, 8. avgusta, 18.30 — Najboljše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

18.10 Poročila, 18.15 Neko poletje, namizanka TV Skopje, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Čehov: Zgodbe o ljubezni, sovjetska drama, 21.25 G. Auric: Fedra, balet v izvedbi Pariškega baleta, 22.10 TV dnevnik II.

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

15.55 Helsinki: SP v atletiki (slov. kom), prenos, 19.10 Športna oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Po poteh spoznanj, 20.45 Poročila, 20.50 Zabavno glasbeno oddaja, 21.50 Strogovi, sovjetska nadaljevanka (do 22.40).

VSAK ČETRTEK

TV ZAGREB

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM
9.00 Jutrnja poročila, 9.05 TV v sliki, 10.30 Fina brece (film), 12.05 Burleska, 12.15 Noči zab, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Tudi hec mora biti, 17.55 Spanček Zaspalček, 18.00 Magacin Alpe-Jadran, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.10 Doktor Teyran, 21.55 Večerni šport.

DRUGI PROGRAM
17.35 Kompas, 18.00 Znanost danes, 18.30 Mož iz morja, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Korenne, 21.10 Schilling, 21.30 10 pred 10, 22.20 Pest v obraz (film).

TV MADŽARSKA

14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku/Videoteleks 15.55 Atletika — Helsinki — svetovno prvenstvo 17.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku/Videoteleks 19.30 TVD stičišče 19.45 Ryan — serijski film 21.00 Ne računajte na nas — celovečerni film — Igrajo: Francesca Ferrari, Sergio Nuti — Režija: Sergio Nuti 22.50 TVD danes 23.00 Zeit im Bild — čas v sliki

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku/Videoteleks 15.55 Atletika — Helsinki — svetovno prvenstvo 17.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku/Videoteleks 19.30 TVD stičišče 19.45 Ryan — serijski film 21.00 Ne računajte na nas — celovečerni film — Igrajo: Francesca Ferrari, Sergio Nuti — Režija: Sergio Nuti 22.50 TVD danes 23.00 Zeit im Bild — čas v sliki

RADIO MURSKA SOBOTA

16.30 — S popevkami po svetu, 17.00 — Aktualno v torek, 9. avgusta, 18.00 — So točje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

18.00 Poročila, 18.05 V znamenju dvojčkov: Kužkov praznik (ČB), 18.25 Od vsakega jutra raste dan: Divača, 19.00 Knjiga, 19.15 Risanka, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrna do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 F. Boyer: Življenje Berloza, francoska nadaljevanka LJ, 20.50 Propagandna oddaja, 22.55 Skupno, oddaja TV Beograd in drugih jugoslovanskih studiov, 21.40 TV dnevnik II.

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

15.25 Helsinki: SP v atletiki (slov. kom), 20.00 Hit parada, oddaja narodne glasbe, 20.45 Dokumentarna oddaja, 21.35 Poročila, 21.40 Odprta knjiga, 22.10 Skrivnosti sveta, poljudnoznanstvena serija (do 22.40).

TV ZAGREB

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Otroška oddaja, 18.45 Teletart 82, zabavno glasbeno oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Skupno, notranjepolitična oddaja, 20.50 Družina Kempovci, nemški film, 22.20 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ostržek, lutke, 18.30 Otroški pesniki, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glavnik komedija, 21.55 Izbrani trenutki, 22.00 Zunanje politična oddaja, 22.30 Risanka, 22.50 Dnevnik.

17.50 Video strani, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 O

tedenski koledar

PETEK, 5. avgust — Snežana SOBOTA, 6. avgust — Vlasta NEDELJA, 7. avgust — Kajetan PONEDELJEK, 8. avgust — Dominik TOREK, 9. avgust — Roman SREDA, 10. avgust — Lovrenc ČETRTEK, 11. avgust — Klara

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA

5. avgusta ob 17. uri jugoslovanska barvna risanka: „ČIČEK MIČEK — RISANI KOTIČEK“ ter ob 19. in 21. uri ameriški barvni vstavijski film: „UMOR PROSTITUTKE“; ogled filma mladini do 16. leta starosti prepovedan.

7. avgusta ob 17. uri jugoslovanska barvna risanka: „ČIČEK MIČEK — RISANI KOTIČEK“ ter ob 19. in 21. uri ameriški barvni vstavijski film: „UMOR PROSTITUTKE“; ogled filma mladini do 16. leta starosti prepovedan.

LJUTOMER

6. avgusta ob 20. uri ter 7. avgusta ob 18. in 20. uri ameriški film: „PUSTOLOVCA“;

10. in 11. avgusta ob 20. uri ameriški film: „TIRALICA ZA TREBUHOSEKOM“.

GORNJA RADGONA

5. avgusta ob 18. uri ameriški film: „BEG S PADALOM“ in ob 20. uri ameriški film: „PREPOVEDANA LJUBEZEN“; ogled filma otrokom ni dovoljen.

6. avgusta ob 20. uri ameriški film: „PREPOVEDANA LJUBEZEN“; ogled filma otrokom ni dovoljen.

7. avgusta ob 18. uri ameriški film: „VSI SMO BILI HIPIJI“ in ob 20. uri ameriški film: „BEG S PADALOM“;

10. in 11. avgusta ob 20. uri domači film: „LOV V KALNEM“.

ČRENŠOVCI

6. in 7. avgusta italijanski barvni film: „ČRNI GUSAR“.

prodam

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO STADLER 50, novo, ugodno prodam. Skraban, Stefana Kuzniča 27, telefon 21-997, M-2735

OSEBNI AVTOMOBIL FIAT 126 P, letnik 1978, prevoženih 33.000 km, prodam. Informacije: Lanjšček, Prečernova 59, Murska Sobota, M-2736

MALE PUJSKE PRODAM. Vancča 32, M-2737

BREJO SVINJO PRODAM. Hotiza 144, M-2738

ZASTAVO 101 PRODAM. Moščanci 51, p. Mačkovič, M-2739

MOTORNO ŽAGO HUSQVARNA, tridelna okna in vhodna vrata, vse rabljeno, prodam. Dankovci 26, M-2740

ZASTAVO 101, karambolirano, letnik 1977/78, ugodno prodam, tudi po delih. Rogaševci 64, M-2741

FIAT 125, letnik 1980, prodam. Škerlak, Vancča 59/D, M-2742

KOMBAJN KLAS EVROPA PRODAM. Ponudbe na upravo lista, M-2743

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO PRODAM. Brunec, Alija Kardoša 8, Murska Sobota, telefon 23-029, M-2744

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (Sport), Vlado Paveo, Stefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Ginter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. — Celoletna naročnina 470,00 din, polletna 235,00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.100,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 630,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 13,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ZASTAVO 750, letnik 1978, v voznom stanju, neregistrirano, prodam. Karel Kozic, Ivanjševci 5, p. Prosenjakovci, M-2745

BATE IN CILINDRE ZA ŠKODO 100 PRODAM. Bukovec, Tropovci 13, M-2746

BALKONSKA VRATA (70 x 210) prodam. Petanjci 6/A, M-2747

LADA 1600, letnik 1980, prevoženih 25.000 km, na prodaj. Lipovci 59, M-2748

TRAKTOR ZETOR, 42 KS, s kabino in koso prodam. Lemerje 62, M-2749

BELO CEPLJENO VINO (40 din za liter) prodam. Naslov v upravi lista, M-2751

ZASTAVO 101, karambolirano, prodam. Grad 190, M-2753

BUČNO OLJE PRODAM. Zelezen, Puconci 51, M-2754

DVE SVINJI, visoko breji, prodam. Trnje 150, p. Črenšovci, M-2755

RENAULT-4, letnik 1977, registriran do 31. avgusta, v voznom stanju, prodam. Trnje 149, M-2756

VW 1500 (hrošč), letnik 1966, prodam. Mirko Gaberček, Benica 8, p. Lendava, M-2757

DVOREDNI IZROVAČ KROMPIRJA, nov, prodam. Gančani 119, M-2760

NOVO MOŠKO KOLO, velik pony, prodam. Bakovci, Vrtna 10, M-2762

MOPED AVTOMATIK PRODAM. Bakovci, Mladinska 47, M-2763

ZASTAVO 750 PRODAM. Lipovci 126, M-2764

OMARO ZA DNEVNO SOBO, otroško posteljo in otroški športni voziček prodam. Banko, Okt. revolucije 3, M-2765

VITRINO Z OMARO, kavč in fotelje prodam. Santavec, Stara ulica 12, telefon 22-605, M-2766

MOPED s 5 prostavami, letnik 1981, prodam. Renkovec 96, M-2769

KRAVO, kontrola A, prodam. Polana 37, M-2772

GRADBENO PARCELO V D. SLAVEČIH, 10 arov, ob glavni cesti, prodam. Moščanci 63, telefon 77-027, M-2770

DIRKALNO KOBILO, kasač, brejo z žrebecem DINGOM, prodam. Brezovec 40, p. Martin na Muri, M-2771

TELICO, brejo osem mesecev, prodam. Prosečka vas 16, p. Mačkovič, M-2773

MLADO KRAVO, staro tri leta, štiri mesece brejo, ali teletko, staro 11 mesecev, prodam. Gomboc, Pečarovič 42, M-2775

SILAŽNI KOMBAJN SIP SK 80, malo rabljen, prodam. Naslov v upravi lista, M-2776

AUDI 100, letnik 1970, registriran do maja 1984, v dobrem stanju, prodam. Jože Brdnik, Borovnjakova 2, Murska Sobota, M-2777

NEDOGRAJENO HIŠO NA CANKOVI PRODAM. Informacije: Domajinci 35, M-2778

KRAVO, brejo štiri mesece, kontrola A, in 1 kub. m borovih plohov prodam. Stefan Sever, Salamenci 54, M-2779

BRAKO PRIKOLICO, novo, rabljeno 10 dni, in čoln ELAN T-300 s prikolico, ugodno prodam. Telefon (069) 76-402, M-2780

PARCELO (10 arov), primerno za vinograd in vikend, na lepi legi v Ivanovcih, prodam. Ludvik Kolraj, Selo 19, M-MM

MALE PUJSKE PRODAM. Krog 33, M-2781

CITROEN GS PRODAM. Kumin, Lendavska 23/B, M-2783

ŠKODA CUPPE, letnik 1978, ugodno naprodaj. Borovšak, Stefana Kovača 19, Murska Sobota, M-2719

MALE PUJSKE PRODAM. Krog 107, M-2721

KOMBAJN LANZ, delovna širina 2,5 m, prodam. Branko Kreft, Kutinci 6, p. Videm ob Ščavnici, telefon 79-235, M-2722

EDEL PUTZ (3,5 t) za fasado prodam. Ignac Fartek, Martjanci n. h. (poleg igrišča), M-2723

ZASTAVO 101 PRODAM. Horvat, Dokležovje 15, M-2724

DOMAČE ŽGANJE (slivovko) in svinjo za zakol, približno 140 kg, prodam. Martinje 28, M-2726

KOMBI ZASTAVA 430 K FURGON UGODNO PRODAM. Stefan Bunderla, Grad 123, M-2730

VEČJI REDUKTOR za pogon mlina, žage ali obrtniških strojev prodam. Naslov v upravi lista, M-2731

CITROEN GS, 1015 ccm, ugodno prodam. Lipa 37, M-2732

ZASTAVO 750, registrirano do julija 1984, in kombajn MAJER FERGUSON PRODAM. Mala Polana 41, M-2734

ZASTAVO 750, po delih, prodam. Gorčan, Vučja gomila 23, M-2727

ZASTAVO 750, letnik 1974, registrirano do julija 1984, prodam. Bojan Kralj, Panonska 15, Gornja Radgona, M-2728

AVTO TRABANT, letnik 1975, registriran do 22. 6. 1984, prodam. Ivan Lorenčič, Stara Nova vas 36, p. Križevci pri Ljutomeru, M-2729

CITROEN GS PRODAM. Kumin, Lendavska 23/B, M-2783

JUGO 45, prevoženih 6.000 km, prodam. Naslov v upravi lista, M-2784

BETONSKO ŽELEZO za gradnjo hiše, večjo količino, 7 nosilcev, dolžine nad 4 m in 10 roženic, dolge 4 m, prodam. Vprašati v novi hiši pri Jožetu Vraščarju, Martjanci št. 45, M-2785

MEŠANI GOZD V STANJEVCH NA GORIČKEM, 33 arov, prodam. Mira Šlebič, Kranjčeva 8, Lendava, Le-280

ZEMLIŠČE, primerno za gradnjo, v bližini Ljutomer, prodam. Vprašati pri Rožmanu, Soboška 11, Ljutomer, In-397

KOMBINIRANO VOZILO IMV 2200 D, dobro ohranjeno, registrirano do leta 1984, prodam. Janez Kaučič, Jeruzalem 11, p. Ivanjkovci, In-398

NOVO HIŠO z manjšim gospodarskim poslopjem, primerno tudi za obrtniško dejavnost, in tovorni avto TAM 1201, vozen z B kategorijo, prodam. Ivan Kranjec, Hotiza n. h., p. Lendava, M-2785

TRAVNIK Z OTAVO PRODAM. Lukač, Lipovci 54, M-2786

VOLKSWAGEN 1300, letnik 1970, prodam. Dr. Knafelj, Koceljova naselje 1, Belinci, M-2787

STANOVANJE V SREDIŠČU MESTA, 85 kv. m, komfortno, ugodna lega, prodam. Žizek, Koceljova 2, Murska Sobota, telefon 21-775, M-2789

AVTO ZASTAVO 750 PRODAM. Bodonci 45, M-2791

KRAVO, brejo šest mesecev, prodam. Franc Bagarš, Petanjci 16, M-2792

AVTO ŠKODA 110 NAPRODAJ. Andrej Žalik, Lendavska 17/C, Murska Sobota, M-2793

MEŠANI GOZD, 34 arov, in večjo količino cepljenega vina prodam. Informacije v soboto popoldne ali v nedeljo dopoldne. Naslov v upravi lista, M-2795

OJACEVALEC ZA KITARO URAGAN, 100 W, prodam za 23.000 din. Drago, Satahovci 17, M-2796

ZDOLCI POZOR! SREDNJE VELIKA KMETIJA V GORNJIH SLAVEČIH NAPRODAJ. Interesenti se naj oglašijo v Salamenci št. 21, M-2798

TRISOBN STANOVANJE V CENTRU PRODAM. Informacije po telefonu 22-409, M-2799

MAGIRUS DEUTZ, 3-osovinec z betonskim mešalcem ali brez, nakladalec MF 44, letnik 1975, 1,7 kub. m, na gumijastih kolesih, z delom v Pomurju, prodam. Telefon 062 32-380 od 20. do 21. ure, M-2800

TRAKTOR URSUS 35 s koso in plugi prodam. Cozanjevci 43, p. Ljutomer, In-401

MOPED APN-4, avto fiat 1300 in fiat 750 (kombi), po delih, ugodno prodam. Naslov v upravi lista, In-400

LESNO PORAVNALNI SKOBELJNI STROJ G. TONIES, del. širina 400 mm, dolžina plošč 1600 mm, premer del. vretena 130 mm s štirimi rezili prodam. Moč motorja 4 KW. Emil Trop, Lahonci 34, p. Ivanjkovci, telefon (069) 81-301 do 15. ure, In-402

HIŠO, zgrajeno do IV. faze, prodam. Marjeta Berke, Mohorjeva 5, Lendava, Le-285

VINOGRAD, 21 arov, s kletjo in inventarjem, v Lendavskih gorah 14 prodam. Mihael Horvat, Tomšičeva 12, Lendava, Le-284

RENAULT 4 TLS, letnik 1981, prodam. Lendavska 17/A, stanovanje 35, M-2806

ZASTAVO 101 in kosilnico BERTOLINI, diesel, prodam. Enobrazdni plug za „rigoliranje“ vinograde kupim. Silvo Gaberček, Benica 24, Le-287

TRISOBN STANOVANJSKA HIŠA V SELU, nasproti šole v Fokovcih, z nekaj zemljišča, ugodno naprodaj. Informacije v odvetniški pisarni Danila Harija, odvetnika, M. Sobota, Kidričeva 21, M-2801

BREJO TELICO PRODAM. Pečarovič 51, M-2802

LADO 1600, dobro ohranjeno, staro tri leta, registrirano do 7. 5. 1984, prodam. Mirko Radovanovič, Veljaka Vlahoviča 7, Murska Sobota, M-2804

ŠKODO 100 L, letnik 1973, dobro ohranjeno, registrirano do januarja 1984, prodam. Lazarevič, Vrtna 3, M-2804

ZASTAVO 101 L, prevoženih 46.000, letnik 1978, prodam. Krog 45, M-2807

TRAKTOR LINDER, 14 KS, prodam. Krog 39, M-2808

ZASTAVO 750 PRODAM. Jože Sraka, Lipovci 25, M-2809

ZASTAVO 101, letnik 1976, dobro ohranjeno, prodam. Vogrinčič, Gerlinci 111. Informacije tudi po telefonu 78-620 od 6.—14. ure, M-2810

OTAVO PRODAM. Brezovci 40, M-2811

OSEM MALIH PUJSKOV PRODAM. Filovci 62, M-2813

LADA 1500, prevoženih 7.200 km in ZASTAVA 750, prevoženih 14.100 km, letnika 1982, naprodaj. Sakovič, Pertoča 97, M-2814

TRAKTOR FERGUSON 65 prodam. Murski Črnci 23, M-2815

KRAVO, z drugim teletom brejo, prodam. Belinci, Krožna 24, M-2816

15 SLC, kot nov, letnik 1982, prodam. Kolarič, M. Pijade 12, M-2818

RENAULT 4, letnik 1978, prodam. Jože Recek, Police 76, M-2819

ZASTAVO 750, dobro ohranjeno, z obnovljeno karoserijo, ugodno prodam. Sobočan, Gomilice 52, M-2820

ZASTAVO 101, tudi po delih, ugodno prodam. Kianec, Selo 108, M-2821

ENOOSNO PRIKOLICO, kiperco, prodam. Balajc, Selo 129, M-2827

GOSTILNA ZADRAVEC — BREZOVCI vas vabi v soboto, 6. avgusta, na VRTNO VESELICO.

IGRA ANSAMBEL LEGIJA!

KUPIM

SLAMOREZNICO, ročno ali na puhalnik, kupim. Naslov v upravi lista, M-2720

HAZNO VODOVODNO ČRPALKO KUPIM. Časar, Adrijanci 46, p. Gornji Petrovci, M-2752

PRIKOLICO ZA TOVORNI AVTO, 5 t, kupim. Mirko Gaberček, Benica 8, p. Lendava, M-2759

NOVEJŠI ŽITNI KOMBAJN z adapterjem za koruzo kupim. Placem v gotovini. Naslov v upravi lista, M-2790

Gostilna Marof — Lendava (ob cesti Lendava—Čakovec) se cenjenim gostom priporoča z dobro kuhinjo. Gostom so vsak dan na voljo ribe in raznovrstne pizze. Sprejemajo naročila za pogostitev večjih skupin, izletnikov, športnih društev. Lepi prostori so na voljo tudi za gostije. Za obisk se toplo priporoča HOZJANOVI.

ZAPOSLITVE

DEKLE z veseljem do dela v gostinskem lokalu, po možnosti natakarico ali kuharico, zaposlimo. Hrana in stanovanje v hiši, ostalo po dogovoru. Informacije osebno v gostilni Sinic, Zenkovič 63, p. Bodonci, M-2812

NATAKARICO, lahko tudi začetenico, zaposlimo. OD po dogovoru. Mirko Čačinovič, gostilna Rakičan, M-2817

V SPOMIN

26. julija je minilo pet let, polnih žalosti, vedno zapustil moj dragi moj

Janez Vratarič

iz Martjanec

Odšel si za vedno kot dober mož, poln upanja, meni pa je ostala neizbrisana bolečina in žalost.

Vsem, ki se ga še spominjate, sočustvujete z menoj in obiskujete njegov grob, iskrena hvala.

Neutolajljiva žena Gizela

VESTNIK, 4. AVGUSTA 1983

sobe

STANOVANJE V MURSKI SOBOTI ali bližnji okolici išče mlada družina. Naslov v upravi lista, M-2733

razno

PREKLIC!

Preključem veljavnost sprčevala za 8. razred OŠ Puconci za šolsko leto 1968/1969. Stefan Duh, Puconci 57, M-2718

POLETNO RAZMIŠLJANJE

Sovražniki in tatovi so med nami

Da, prav ste prebrali. Torej vsak, ki ni naš, je njihov? Vmesnih ni? Jih ne (bi) sme(lo) biti. Prav vmesni so, kot v strokovnem političnem izrazoslovju zasledimo, oportunisti. Svoja jadra obračajo v smeri vetra in vidijo le osebne interese. Po liniji najmanjšega odpora želijo doseči zastavljen cilj in se okoristiti na parazitski, tuj, skratka družbeno nezaželen način. Kukšen pa je namen družbe? Da bi bila vzpostavljena skladnost na vseh področjih življenja in dela, seveda prek delovnih ljudi, na račun katerih peščica lahko prijetno (brez dela) živi in sčasoma pljuske z valom brezbrzičnosti na marljivo, ki kmalu, posebej v kriznih časih, začno ugotavljati, da brez skupnega dela vseh ne gre.

Vsekakor se tega dobro zaveda sleherni žepar, tatič kakor tudi miličnik, uradnik in navaden državljan. Le-ta je nenazadnje spel v najslabšem položaju. hkrati pa najmočnejši taktat, ko združi svoje moči z večino.

Pomudimo se malce pri žeparjih in tatičih oziroma brezdelnežih, posumnih, ki tudi morajo živeti. In tudi živijo, včasih še boljše, kot tisti, ki si z žuljavimi rokami služijo vsakdanji kruh. Miličniki in pazniki zaporov so celo njihovi najboljši prijatelji, katerim posebej v zimskem času zaupajo skrivnosti „težkega“ življenja.

Sicer pa hodijo v trgovine, se včasih zapijejo ter se spet obnašajo kot pokorni in poštteni državljanji. Lahko so tudi zaposleni in zadovoljni s svojim delom, družijo se z razigranimi prijatelji in se spet zapirajo v svoji svojih sanj. Grede v kino, kopatišča, kupujejo

leto 1968/1969. Stefan Duh, Puconci 57, M-2718

NAJDENO!

MOŠKO ROČNO URO sem našel v Murski Soboti na Lendavski ulici. Naslov v upravi lista, M-2750

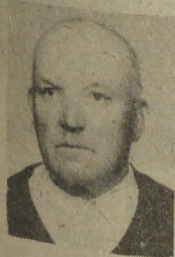
GOSTINSKI LOKAL DAM V NAJEM. Naslov v upravi lista, M-2794

GARAŽO v Murski Soboti vmem v najjem. Naslov v upravi lista, M-2822

Seveda jo nudijo ob priložnosti, ko vedo, da bodo sami prišli do tistih, ki so zaupanja vredni. Le-ta je nenazadnje spel v najslabšem položaju. hkrati pa najmočnejši taktat, ko združi svoje moči z večino.

Pomudimo se malce pri žeparjih in tatičih oziroma brezdelnežih, posumnih, ki tudi morajo živeti. In tudi živijo, včasih še boljše, kot tisti, ki si z žul

Malu oglase, ki bodo objavljeni še isti teden, soriemamo do ponedeljka do 13. ure. Naročniki Vestnika imajo pri objavi malih oglasov in zahval 20-odstotni popust.

ZAHVALA

V 72. letu me je zapustil dragi mož

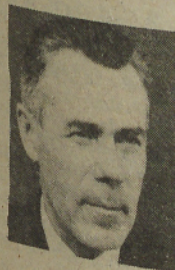
Aleksander Talaber

iz Panovec

Iskreno se zahvaljujem botrini, dobrim sosedom in prijateljem, ki so kakorkoli pomagali, mu darovali vence in šopke ter izrekli sožalje. Pristrčna zahvala duhovniku Balažicu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Panovec, 21. julija 1983

Žalujoči: žena Neža in ostalo sorodstvo

*Kje si ljubi oče,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

Po daljši in težki bolezni nas je v 71. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Leopold Bence

iz Moravec

Pristrčna zahvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Iskrena zahvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovilne besede, medicinskemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu ter delovnim organizacijama Pomurje in Mura.

Moravec, 29. 7. 1983

Žalujoči: žena Kristina, sin Jože z družino, hčerke Majda, Anica in Marija z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezni nas je v 73. letu starosti zapustil dragi mož, oče in stari oče

Viktor Modlic

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Posebna zahvala izrekamo medicinskemu in strežnemu osebju pljučnega oddelka soboske bolnišnice za nego in skrb v času zdravljenja, g. dekanu za pogrebni obred in predstavniku KS Razkrižje za poslovilne besede.

Kopriva, 24. 7. 1983

Žalujoči: VSI NJEGOVI

*Prezgodaj čas prišel je za oddih,
dom je prazen, dom je tih,
tebe ljubi Jože ni,
da bi skupaj še bili.*

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 21. letu zapustil dragi sin, brat in vnuk

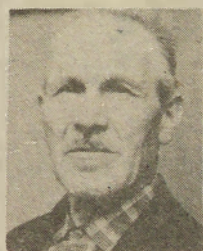
Jože Kerec

vojak

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste ga tako čestito pospremili na njegovi zadnji poti ter mu poklonili vence in cvetje. Iskreno se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred, pevcem, godbi na pihala, predstavnikom KS Mlačkovec, mladinske organizacije, garnizona iz M. Sobota in V. P. 1552 Beograd, pljučnega oddelka soboske bolnišnice, hvala tudi delovnim kolektivom Petrol M. Sobota, PZC-DSSS M. Sobota, VVZ M. Sobota, L.B. temeljna pomurska banka in SO M. Sobota.

Otovec, 14. 7. 1983

neizmerni žalostni mama, oče, brat z družino, sestre z družinami, stara mama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, tasta in starega očeta

Štefana Lippaia

iz Motvarjevec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala zdravniškemu osebju internega oddelka soboske bolnišnice za pomoč v času zdravljenja, kolektivu Certusa ter govornikom za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

Žalujoči: žena Aranka, sin Štefan z ženo Elizabeto in vnuk Viljem

*Slutiš sanjo, ki je šla
prek zelenih trat?
Žalosten je šel negdar
ta je bil še mlad.*

(S. Kosovel)

V SPOMIN

10. avgusta mineva boleče leto, odkar naju je komaj v 25. letu starosti zapustil najin edini sin

Marjan Svetec

iz Moravec

Odšel si tja, kjer ni trpljenja, ne bolečin, le mir, večni mir. Tvoja smrt je pustila v najinuh srcih globoko rano in veliko žalost.

Hvala vsem, ki se ga še spominjate in se ustavite ob njegovem grobu.

MAMA IN OČE

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 75. letu starosti zapustila draga mama, stara mama in prababica

Vera Novak

iz Bakovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, dobrim sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih nudili pomoč, darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna zahvala duhovniku za pogrebni obred, pevskega zboru, in predstavniku KS za tople besede slovesa ob grobu.

Žalujoči: sin Štefan in hčerka Marija z družinama, hčerka Helena in vnukinja Nataša

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, sina in brata

Najdana Krstiča

zastavnik JLA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in dobrim sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali.

Zahvaljujemo se komandi garnizona M. Sobota za organizacijo pogreba, izkazane vojaške časti in poslovilne besede. Hvala predstavniku KS, L.D. Kuzma-Grad, lovskemu kvartetu in vsem, ki ste mu poklonili cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Erika, hčerki Miljana in Svetlana ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama in babica

Karolina Serdt

roj. Vrečič s Tišiner

*Kje si ljuba mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

Odšla si brez slovesa, vendar v naših srcih še živiš in boš živela. Povsod sta praznina in bolečina, ostali pa so sledovi tvojih pridnih rok.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in zdravniškemu osebju kirurškega oddelka soboske bolnišnice.

Žalujoči: VSI TVOJI

